

แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

GUIDELINES FOR MANAGING EARLY CHILDHOOD EDUCATION
ADMINISTRATION FOR PRIVATE SCHOOLS UNDER
PATHUM THANI PROVINCE EDUCATION OFFICE

นิชกานต์ รื่นสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

นิชกานต์ รื่นสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

Guidelines for Managing Early Childhood Education Administration
for Private Schools under Pathum Thani Province Education
Office

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ด.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ, ประ.ด.

ปีการศึกษา

2567

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยอนันต์ มั่นคง, ศษ.ด.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีระวัฒน์ มอนโรสง, ศษ.ด.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร แสงสว่าง, ประ.ด.)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ, ประ.ด.)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ด.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล, ค.อ.ม.)

วันที่ 10 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2567

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
ชื่อ - นามสกุล	นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ด.
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ประ.ด.
ปีการศึกษา	2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน และ 2) แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัยโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 254 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การบริหารวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์หลักสูตรระดับปฐมวัยให้มีหลักสูตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 2) การบริหารงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมปรึกษา วางแผน สร้างความเข้าใจ กำหนดนโยบายของกิจกรรมและการตั้งงบประมาณ ในการใช้งบประมาณของแต่ละโครงการต้องมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ 3) การบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุม วางแผน พัฒนาการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ชี้แจงให้บุคลากรทุกคนทราบ เพื่อจัดทำกลยุทธ์ โครงการ และกิจกรรม ในแผนปฏิบัติการต่อไป 4) การบริหารทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจง ให้ความรู้เรื่อง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ พร้อมระบุผู้รับผิดชอบ มีการติดตาม ตรวจสอบ และให้ครูร่วมกันวางแผนจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้

คำสำคัญ: การบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย โรงเรียนเอกชน

Thesis Title	Guidelines for Managing Early Childhood Education Administration for Private Schools under Pathum Thani Province Education Office
Name – Surname	Miss Nichchakan Ruensook
Program	Educational Administration
Thesis Advisor	Associate Professor Sutthiporn Boonsong, Ed.D.
Thesis Co-Advisor	Associate Professor Pimolpun Phetsombat, Ph.D.
Academic Year	2024

ABSTRACT

This research aimed to study: 1) the present and desired status of early childhood education administration for private schools and 2) the guidelines for early childhood education management for private schools under Pathum Thani Province Education Office.

The research samples consisted of 254 private school teachers and administrators in Pathum Thani Province Education Office, derived from stratified random sampling. The interviewees included 5 school administrators of private schools under Pathum Thani Province Education Office. The instruments were questionnaires with a reliability value of 0.98 and interview forms. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, Priority Needs Index (PNI) and content analysis.

The research findings indicated that: 1) the current overview status of early childhood education administration in private schools was in high level and the desired status of early childhood education administration was in the highest level. 2) The guidelines of the early childhood education management in private schools were comprised of four areas: (1) Academic administration: school administrators should analyze the early childhood education curriculum to ensure they are suitable for the potential of young children in accordance with the early childhood education curriculum of 2017. (2) Budget management: school administrators should hold a meeting to discuss for project budgeting to be transparent and auditable. (3) Human resource management: school administrators should hold a meeting to plan and develop education management that are suitable for the school's context and inform human resource staff to create strategies, projects and activities of action plans. (4) General administration: School administrators should hold meetings to inform and educate teachers about creating learning-conducive environments, assign responsible persons and ensure regular monitoring and evaluation. Teachers should collaboratively plan to arrange the environment in alignment with the learning units.

Keywords: education administration, early childhood, private school

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยดี โดยได้รับความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพร บุญส่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร แสงสว่าง อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้เกียรติมาร่วมเป็นคณะกรรมการสอบพิจารณาให้คำแนะนำ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.เมษา นวลศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา เดชโฮม ดร.ระติกรณ์ นิยมะจันทร์ ดร.สิทธิพร สุตพรหม และ นางนิภารัตน์ รื่นสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลที่ปรกร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา บรรดาเพื่อนๆ ผู้ใกล้ชิดที่ให้อำลัใจให้การสนับสนุนด้วยดีตลอดมา สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณผู้เขียนเอกสาร บทความ ตำราหนังสือของทุกท่านที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล และที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ให้ความเมตตาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงได้

นิชกานต์ รื่นสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(9)
บทที่ 1 บทนำ.....	10
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	10
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	11
1.3 คำถามการวิจัย.....	12
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	12
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร.....	15
2.2 แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	33
2.3 การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย.....	40
2.4 บริบทของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี.....	75
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	80
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	90
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการศึกษาระดับ ปฐมวัยโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี.....	90
1.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	90
1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	90
1.3 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	91
1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	92
1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	93

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี.....	94
2.1 ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์.....	94
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	94
2.3 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	94
2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	114
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	114
5.2 การอภิปรายผล.....	116
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	120
บรรณานุกรม.....	122
ภาคผนวก.....	128
ภาคผนวก ก - รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือวิจัย.....	130
- รายนามผู้บริหารให้สัมภาษณ์ข้อมูลสำคัญ.....	131
- หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือวิจัย.....	132
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย.....	137
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย.....	138
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	145
ภาคผนวก ค การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	154
ประวัติผู้เขียน.....	160

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 รายชื่อสถานศึกษา จำนวนครู นักเรียนโรงเรียนเอกชน ระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 83 โรงเรียน.....	77
ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และอำเภอของสถานศึกษา.....	97
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร จัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดปทุมธานี.....	99
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร จัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 1 การบริหารวิชาการ.....	100
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร จัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 2 การบริหารงบประมาณ.....	102
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร จัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 3 การบริหารงานบุคคล.....	105
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร จัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 4 การบริหารทั่วไป.....	108

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	14
ภาพที่ 2.1 รูปแบบภาวะผู้นำตามทฤษฎีตาข่ายการบริหาร.....	30

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารจัดการศึกษาเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องมือชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหาร การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง กระบวนการที่บุคลากรในสถานศึกษาทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากการบริหารทั่วไป เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวข้องกับคนและอนาคตของสังคม จึงต้องอาศัยทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

การจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การพัฒนาครูและบุคลากร เน้นไปที่ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ซึ่งต้องมีการพัฒนาที่ตรงตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของบุคคลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการ ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สถานศึกษาที่มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนที่มั่นคง สะอาด มีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนมีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ทำให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข ปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจะส่งผลถึงความสำเร็จในการเรียนของเด็กด้วย มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการมุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานกำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ด้วยเหตุผลนี้จึงมีการกำหนดให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทย ให้มีความสอดคล้องเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ จึงกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหาร ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและเขตพื้นที่การศึกษาให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (school based management) เป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) จากการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา ในบริบทของสังคมไทยปัจจุบันรูปแบบการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในระบบ ดังนั้น สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง คุณภาพเด็ก และคุณภาพในการบริหารจัดการ จึงมีความแตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

จากรายงานการประเมินตนเองของ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี พบว่า โรงเรียนยังมีการส่งเสริมคุณภาพในการบริหารงานการศึกษาปฐมวัยยังไม่สม่ำเสมอ การกำกับติดตามงานยังไม่ต่อเนื่อง มีการจัดหลักสูตรที่ยังไม่ชัดเจน และไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ดังที่ รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2565 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงความจำเป็นในการบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ มีการกำกับติดตามงานสม่ำเสมอ มีการตั้งความคาดหวังของผลสำเร็จไว้สูงทั้งครูและผู้บริหาร มีการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และให้เวลาเด็กในการทำงานมากขึ้น จัดสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นอย่างมีระเบียบ สะอาด และปลอดภัย สอดคล้องกับเป้าหมายใช้กลวิธีในการประเมินที่หลากหลาย (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี, 2565) โรงเรียนเอกชนเป็นทางเลือกที่ผู้ปกครองยอมรับในการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย เพราะผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการปลูกฝังการศึกษาให้กับบุตรหลาน ต้องการให้บุตรหลานได้รับการศึกษาจากสถานศึกษาที่มีคุณภาพและความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผน การส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นในอนาคตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับใด

1.3.2 แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี เป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

1.4.1.1 ประชากร

ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัยสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี จำนวนโรงเรียน 83 แห่ง จำนวนประชากร 707 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัยสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยกำหนดขนาดตามตาราง Krejcie & Morgan (1970) ได้ศึกษา (อ้างถึงใน พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ แบ่งเป็นกลุ่มตามอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 254 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2567 โดยการเลือกแบบเจาะจง ผู้ที่มีผลการประเมินด้านการบริหารงานที่เป็นเลิศ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท/เอก ในสาขาบริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง กระบวนการที่บุคลากรในสถานศึกษาทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน โดยมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากการบริหารทั่วไป เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวข้องกับคนและอนาคตของสังคม จึงต้องอาศัยทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยศึกษาใน 4 ด้านการบริหาร ประกอบด้วย การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ดังนี้

1.5.1.1 การบริหารวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรระดับปฐมวัยของสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ส่งเสริม สนับสนุนให้

ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการกิจกรรม และการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย มีการวัดผล ประเมินผล การทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน นำผลการประเมิน พัฒนาการเด็ก แผนการสอนและหลักสูตรสถานศึกษามาใช้วางแผนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย อย่างเป็นระบบ ตลอดจนการนิเทศ ติดตาม และการประกันคุณภาพภายใน เพื่อมุ่งให้สถานศึกษา บริหารจัดการได้อย่างอิสระ และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้อย่างมีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ

1.5.1.2 การบริหารงบประมาณ หมายถึง ผู้บริหารมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัด ระบบการบริหารการเงิน บัญชี พัสดุอย่างชัดเจน มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผนการใช้ง งบประมาณให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผนการใช้งบประมาณที่ถูกต้องตามระเบียบ/กฎหมายที่ กำหนด สอดคล้องกับนโยบายมีการวิเคราะห์และจัดลำดับความเหมาะสม ส่งเสริม สนับสนุนการจัดสร งบประมาณ การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณอย่างเป็นระบบ และสามารถตรวจสอบได้ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบรายงานผลการใช้งบประมาณและผลการดำเนินงาน และนำผลการประเมิน ด้านงบประมาณ วางแผนพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

1.5.1.3 การบริหารงานบุคคล หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำทะเบียน ประวัติครู และบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน มีการจัดทำแผนพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพโดยมีวิธีการที่หลากหลาย การเสริมสร้างวินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ครูปฐมวัยและบุคลากรทางการศึกษา การจัดระบบ วิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็นของครูปฐมวัย และบุคลากร มีการจัดสวัสดิการและสร้างขวัญ กำลังใจแก่ครูปฐมวัย มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูปฐมวัย และนำผลการ ประเมินไปใช้พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

1.5.1.4 การบริหารทั่วไป หมายถึง ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำข้อมูล สารสนเทศของเด็กปฐมวัย เชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบ การจัดสภาพแวดล้อมใน ห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล สารสนเทศต่อสถานศึกษา และสาธารณะอย่างต่อเนื่อง การจัดอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย การบำรุงดูแลรักษาอาคารสถานที่ ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ การสร้าง เครือข่ายความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์การภาคนอก เข้ามาร่วมทรัพยากรเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา การรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงบุคคลอื่นที่มีส่วน เกี่ยวข้อง

1.5.2 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่างๆ ที่มอบหมายและให้อำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัดปทุมธานี

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) ซึ่งกำหนดไว้ 4 ด้าน มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1.7.1 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา

1.7.2 ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำผลการวิจัยมาใช้ในการกำหนดนโยบาย แนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

1.7.3 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานีทราบถึง ความสำคัญของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน และสามารถนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

2.1.1 ความหมายของการบริหาร

2.1.2 ความสำคัญของการบริหาร

2.1.3 ทฤษฎีการบริหาร

2.1.4 ปัจจัยการบริหาร

2.2 แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.2.1 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.2.2 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.2.3 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560

2.2.4 มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

2.3 การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

2.3.1 ความหมายของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

2.3.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

2.3.3 แนวคิดในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

2.3.4 หลักการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

2.3.5 โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

2.4 บริบทของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

2.1.1 ความหมายของการบริหาร

นักการศึกษาและนักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความหมายการบริหารไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

Good (1973 อ้างถึงใน อีระรัตน์ คันทิวงศ์, 2560) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การบริหารหรือการจัดการทางการศึกษา ที่มุ่งทิศทางการควบคุม และการจัดการทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางการศึกษา เช่น การบริหารงานธุรการ ในความหมายนี้หมายถึง การบริหารการศึกษาทั่วไป และที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน เช่น ครู นักเรียน โปรแกรมการเรียนการสอน กิจกรรมหลักสูตร วิธีการ สื่อสารการเรียนการสอนและการแนะแนว ซึ่งอาจเรียกว่า การบริหารทางวิชาการ

Hoy & Misket (2001 อ้างถึงใน อีระรัตน์ คันทิวงศ์, 2560) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่มุ่งสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ อาทิ การตัดสินใจ การสร้างแรงจูงใจ ภาวะผู้นำ โดยการบริหารต้องคำนึงถึงผลกระทบที่ตามมาและสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตด้วย

Simon, Smithburg & Thomson (1966 อ้างถึงใน สุวรรณรา นาทอง, 2562) กล่าวว่า การบริหารเป็นศิลปะในการทำให้สิ่งต่างๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ โดยผู้บริหารไม่ต้องเป็นผู้ปฏิบัติเพียงแต่ใช้ศิลปะ ทำให้ผู้ซึ่งปฏิบัติงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดหมายขององค์กร หรือเป็นไปตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือก

Campbell (1976 อ้างถึงใน สุวรรณรา นาทอง, 2562) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง ขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินงานที่ผู้บริหารต้องทำหน้าที่ดำเนินการให้ผู้ปฏิบัติได้ดำเนินงานจนเสร็จสิ้นได้ผลที่ต้องการ

Bartol & Martin (1990 อ้างถึงใน สุวรรณรา นาทอง, 2562) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง เป็นกระบวนการที่ทำให้เป้าหมายขององค์กรประสบผลสำเร็จโดยการวางแผน การจัดองค์การ การใช้ภาวะผู้นำและการควบคุม

Stoner & Freeman (1992 อ้างถึงใน สุวรรณรา นาทอง, 2562) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการวางแผน การจัดองค์การ ภาวะผู้นำ และการควบคุมการทำงานของสมาชิกขององค์กร และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

Kast & Rosenzweig (1995 อ้างถึงใน สุวรรณรา นาทอง, 2562) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การบริหารเป็นรูปแบบการทำงานด้วยความรู้สึกนึกคิดโดยบุคลากรในองค์กร รวมถึงการร่วมมือของบุคลากรและทรัพยากร เพื่อสำเร็จตามจุดประสงค์

Frederick Taylor (1916 อ้างถึงใน สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง, 2561) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่มีหลักเกณฑ์เพื่อให้ได้วิธีที่ดีที่สุดอันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้น ซึ่งหลักการที่ทำให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุดขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 3 อย่าง คือ

- 1) เลือกคนที่มีความสามารถสูงสุด (Selection)
- 2) ฝึกอบรมคนงานให้ถูกวิธี (Training)

3) หาสิ่งจูงใจให้เกิดกำลังใจในการทำงาน (Motivation)

Henri Fayol (1916 อ้างถึงใน สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง, 2561) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ได้เสนอแนวคิดในเรื่องหลักเกี่ยวกับการบริหาร มีดังนี้ การบริหารจะต้องประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน การอำนวยการ ได้กล่าวเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร มี 7 ขั้นตอน คือ การตัดสินใจ การวางแผน การจัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การใช้สิทธิพล การประสานงาน การประเมินผลงาน

Luther Gulick (1937 อ้างถึงใน สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง, 2561) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานในองค์การเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงานอำนวยการ การประสานงาน การประเมินผลและงบประมาณ ซึ่งเรียกว่า “POSDCORB” ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในศาสตร์สาขาบริหารการศึกษา

ธีระ รุญเจริญ (2550) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการของสังคมอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นกับกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่เข้ามาร่วมกัน เพื่อกะทำกิจกรรมอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายตามที่กำหนดไว้

สัมนา รัตนชัย (2560) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง เป็นกระบวนการ หรือกลไกการดำเนินงานหรือกิจกรรมองค์กร ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยนำเทคโนโลยีและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มประสิทธิภาพ ทำให้องค์กรได้รับประโยชน์สูงสุด โดยจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานการร่วมแรงและความตั้งใจของกลุ่มบุคคลทุกคนในองค์กร โดยมีจุดหมายเดียวกัน คือความสำเร็จตามเป้าหมายที่องค์กรได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ที่เป็นสัตว์สังคม ที่มีการรวมตัวกันเป็นหมู่เหล่า มีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนขนาดต่างๆ ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมในการทำงานร่วมกันเป็นไปด้วยความราบรื่นและยังเกิดความเจริญก้าวหน้ากลุ่ม หรือสังคมจำเป็นต้องมีการจัดระบบระเบียบและกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่จะยึดถือร่วมกัน ต้องอาศัยการบริหารที่มีคุณภาพเพื่อนำพาองค์กร หรือสถาบันให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

สุนทร โคตรบรรเทา (2560) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง เป็นกระบวนการในการปฏิบัติงานกับคนโดยคน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์กร

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การจัดการศึกษา โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เนื่องจากต้องอาศัยองค์ความรู้ การรู้จักตนเอง การมีสติปัญญาและมีภาวะผู้นำในการบริหารบุคคล คณะบุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยนำเอาจุดเด่นของแต่ละคนมาใช้ในการทำงาน มีกิจกรรมในการทำงานร่วมกันเพื่อนำพาองค์กร หรือสถาบันให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

2.1.2 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

นักการศึกษาและนักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ศรัญญา น้อยพิมาย (2562) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษา คือ การบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีดำเนินการ มีการพัฒนาทักษะความรู้และสั่งสมทักษะประสบการณ์กำหนดเป้าหมายและการวางแผนในการทำงาน นำมาซึ่งความสำเร็จลุล่วงในการปฏิบัติงาน การยอมรับจากบุคคลภายในและนอกสถานศึกษา มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ รวมทั้งการจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นสิ่งสำคัญต่อความก้าวหน้าและความสำเร็จต่อการจัดการศึกษา

สัมมา ธรนิธย์ (2560) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน และเทคนิคต่างๆ โดยนำทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์การมาใช้เพื่อทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้องและมีคุณภาพจากสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ

อนุชิต สุขกลี (2560) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ ของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชนที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562) กล่าวว่า การให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง สถานศึกษาต่างๆ จะมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำที่เป็นมืออาชีพ มีการจัดการเรียนการสอนอย่างมีวัตถุประสงค์ และมีสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่มั่นคงถาวรและมุ่งส่งเสริมเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษา หมายถึง การจัดการของผู้บริหารเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นกับองค์กร องค์กรจะดีมีการพัฒนาขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เข้าใจงานด้านการศึกษา พร้อมปรับปรุงและพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อความก้าวหน้าและความสำเร็จทางด้านการศึกษาต่อไป

2.1.3 ทฤษฎีการบริหาร

ระยะที่ 1 ระหว่าง ค.ศ. 1887 - 1945 ยุคนักทฤษฎีการบริหารสมัยดั้งเดิม (The Classical Organization Theory) แบ่งย่อยเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (อ้างถึงใน ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2566)

1) กลุ่มการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) ของ Taylor ความมุ่งหมายสูงสุดของแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ คือ จัดการบริหารธุรกิจหรือโรงงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด Taylor มองคนงานแต่ละคนเปรียบเสมือนเครื่องจักรที่สามารถปรับปรุงเพื่อเพิ่มผลผลิตขององค์กรได้ เจ้าของตำรับ “The One Best Way” คือ ประสิทธิภาพของการทำงานสูงสุดจะเกิดขึ้นได้ต้องขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 3 อย่าง คือ เลือกคนที่มีความสามารถสูงสุด (Selection) ฝึกอบรมคนงานให้ถูกวิธี (Training) และหาสิ่งจูงใจให้เกิดกำลังใจในการทำงาน (Motivation)

Taylor (1911) ก็คือ ผลผลิตของยุคอุตสาหกรรมในงานวิจัยเรื่อง “Time and Motion Studies” เวลาและการเคลื่อนไหว เชื่อว่ามีวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เพียงวิธีเดียวที่ดีที่สุด เขาเชื่อในวิธีแบ่งงานกันทำ ผู้ปฏิบัติระดับล่างต้องรับผิดชอบต่อระดับบน Taylor เสนอระบบการจ้างงาน (จ่ายเงิน) บนพื้นฐานการสร้างแรงจูงใจ สรุปหลักวิทยาศาสตร์ของ Taylor สรุปง่ายๆ ประกอบด้วย 3 หลักการ คือ การแบ่งงาน (Division of Labors) การควบคุมดูแลบังคับบัญชาตามสายงาน (Hierarchy) และการจ่ายค่าจ้างเพื่อสร้างแรงจูงใจ (Incentive Payment)

2) กลุ่มการบริหารจัดการ (Administration Management) หรือทฤษฎีบริหารองค์การอย่างเป็นทางการ (Formal Organization Theory) ของ Fayol บิดาของทฤษฎีการปฏิบัติการและการจัดการตามหลักบริหารทั้ง Fayol และ Taylor จะเน้นตัวบุคคลปฏิบัติงานบวกรูปวิธีการทำงานได้ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล แต่ก็ไม่มองด้าน “จิตวิทยา” Fayol ได้เสนอแนวคิดในเรื่องหลักเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป 14 ประการ แต่ลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ หลักการทำงานเฉพาะทาง คือ การแบ่งงานให้เกิดความชำนาญเฉพาะทาง หลักสายบังคับบัญชา เริ่มจากบังคับบัญชาสูงสุดสู่ระดับต่ำสุด หลักเอกภาพของบังคับบัญชา หลักขอบข่ายของการควบคุมดูแล ผู้ดูแล 1 คนต่อ 6 คนที่จะอยู่ภายใต้การดูแลจึงจะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สุด การสื่อสารแนวดิ่ง การสื่อสารโดยตรงจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง หลักการแบ่งระดับการบังคับบัญชาให้น้อยที่สุด คือ ไม่ควรมีสายบังคับบัญชายืดยาวหลายระดับมากเกินไป และหลักการแบ่งความรับผิดชอบระหว่างสายบังคับบัญชา

3) ทฤษฎีบริหารองค์การในระบบราชการ (Bureaucracy) มาจากแนวคิดของ Weber ที่กล่าวถึงหลักการบริหารราชการ ประกอบด้วย หลักของฐานอำนาจจากกฎหมาย การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต้องยึดระเบียบกฎเกณฑ์ การแบ่งงานตามความชำนาญการเฉพาะทาง การแบ่งงานไม่เกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตัว และมีระบบความมั่นคงในอาชีพ

ระยะที่ 2 ระหว่าง ค.ศ. 1945 - 1958 ยุคทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) Follette ได้นำเอาจิตวิทยามาใช้และได้เสนอการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Conflict) ไว้ 3 แนวทาง ดังนี้ (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2566)

- 1) Domination คือ ใช้อำนาจอีกฝ่ายสยบลง คือ ให้อีกฝ่ายแพ้ให้ได้ ไม่คืนอก
 - 2) Compromise คือ คนละครึ่งทาง เพื่อให้เหตุการณ์สงบโดยประนีประนอม
 - 3) Integration คือ การหาแนวทางที่ไม่มีใครเสียหน้า ได้ประโยชน์ทั้ง 2 ทาง (ชนะ ชนะ)
- นอกจากนี้ Follette (1985) ได้กล่าวไว้ว่า การเกิดความขัดแย้งในหน่วยงานเป็น

ความบกพร่องของการบริหาร การวิจัยหรือการทดลองฮอว์ธอร์น (Hawthorn Experiment) ที่ Mayo and other กับคณะทำการวิจัยเริ่มที่ข้อสมมติฐานว่าสิ่งแวดล้อมมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของคนงาน มีการค้นพบจากการทดลอง คือ มีการสร้างกลุ่มแบบไม่เป็นทางการในองค์กร ทำให้เกิดแนวความคิดใหม่ที่ว่า ความสัมพันธ์ของมนุษย์มีความสำคัญมาก ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวมีดังนี้

- 1) คนเป็นสิ่งที่ชีวิต จิตใจ ขวัญ กำลังใจ และความพึงพอใจเป็นเรื่องสำคัญในการทำงาน
 - 2) เงินไม่ใช่ สิ่งล่อใจที่สำคัญแต่เพียงอย่างเดียว รางวัลทางจิตใจมีผลต่อการจูงใจในการทำงานไม่น้อยกว่าเงิน
 - 3) การทำงานขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมมากกว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
- ค้ำที่อยู่ที่คับแคบอยู่ยาก

ข้อคิดที่สำคัญ การตอบสนองคนด้านความต้องการศักดิ์ศรี การยกย่องส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานจากแนวคิด “มนุษยสัมพันธ์”

ระยะที่ 3 ตั้งแต่ ค.ศ. 1958 - ปัจจุบัน ยุคการใช้ทฤษฎีการบริหาร (Administrative Theory) หรือการศึกษาเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Science Approach) ยึดหลักระบบงาน + ความสัมพันธ์ของคน + พฤติกรรมขององค์กร ซึ่งมีแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่หลายๆ คนได้แสดงไว้ดังต่อไปนี้ (อ้างถึงใน ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2566)

1) Barnard ได้เขียนหนังสือ The Function of The Executive กล่าวถึงงานในหน้าที่ของผู้บริหารโดยให้ความสำคัญต่อบุคคลระบบของความร่วมมือองค์กร และเป้าหมายขององค์กรกับความต้องการของบุคคลในองค์กรต้องสมดุลกัน

2) ทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow Theory) ว่าด้วยการจัดอันดับขั้นของความต้องการของมนุษย์ (Hierarchy of Needs) เป็นเรื่องแรงจูงใจแบ่งความต้องการของมนุษย์ตั้งแต่ความต้องการด้านกายภาพ ความต้องการด้านความปลอดภัย ความต้องการด้านสังคม ความต้องการด้านการเคารพนับถือ และประการสุดท้ายคือ การบรรลุศักยภาพของตนเอง (Self-actualization) คือ มีโอกาสได้พัฒนาตนเองถึงขั้นสูงสุดจากการทำงาน แต่ความต้องการเหล่านั้นต้องได้รับการสนองตอบตามลำดับขั้น

(2.1) มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการมีอยู่เสมอและไม่มีสิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอย่างอื่นจะเข้ามาแทนที่ กระบวนการนี้ไม่มีที่สิ้นสุด และจะเริ่มต้นตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

(2.2) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม

(2.3) ความต้องการของมนุษย์ มีเป็นลำดับชั้นตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

3) ทฤษฎี X ทฤษฎี Y ของแมคกรีเกอร์ (McGregor Theory X, Theory Y) เขาได้เสนอแนวความคิดการบริหารอยู่บนพื้นฐานของข้อสมมติฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ต่างกัน ทฤษฎี X (The Traditional View of Direction and Control) ทฤษฎีนี้เกิดข้อสมมติฐาน ดังนี้

- (3.1) คนไม่ชอบทำงาน และหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ
- (3.2) คนไม่ทะเยอทะยาน และไม่คิดริเริ่ม ชอบให้การสั่ง
- (3.3) คนเห็นแก่ตนเองมากกว่าองค์การ
- (3.4) คนมักต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
- (3.5) คนมักโกง และหลอกง่าย

ผลการมองธรรมชาติของมนุษย์ เช่นนี้ การบริหารจัดการจึงเน้นการใช้เงิน วัตถุ เป็นเครื่องล่อใจ เน้นการควบคุม การสั่งการ เป็นต้นทฤษฎี Y (The Integration of Individual and Organization Goal) ทฤษฎีข้อนี้เกิดจากข้อสมมติฐาน ดังนี้

- (1) คนจะให้ความร่วมมือ สนับสนุน รับผิดชอบ ขยัน
- (2) คนไม่เกียจคร้านและไว้วางใจได้
- (3) คนมีความคิดริเริ่มทำงานถ้าได้รับการจูงใจอย่างถูกต้อง

(4) คนมักจะพัฒนาวิธีการทำงาน และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ผู้บังคับบัญชาจะไม่ควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเข้มงวด แต่จะส่งเสริมให้รู้จักควบคุมตนเองหรือของกลุ่มมากขึ้น ต้องให้เกียรติซึ่งกันและกันจากความเชื่อที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดระบบการบริหารที่แตกต่างกันระหว่างระบบที่เน้นการควบคุมกับระบบที่ค่อนข้างให้อิสราภาพ

4) ทฤษฎี Z ทฤษฎีนี้รวมเอาหลักการของทฤษฎี X , Y เข้าด้วยกัน แนวความคิดคือองค์กรต้องมีหลักเกณฑ์ที่ควบคุมมนุษย์ แต่มนุษย์ก็รักความเป็นอิสระและมีความต้องการ หน้าที่ของผู้บริหารจึงต้องปรับเป้าหมายขององค์การให้สอดคล้องกับเป้าหมายของบุคคลในองค์การ

(4.1) องค์ประกอบที่สำคัญของทฤษฎี Z มี 4 ประการ คือ

(4.1.1) การทำให้ปรัชญาที่กำหนดไว้บรรลุผล

(4.1.2) การพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

(4.1.3) การให้ความไว้วางใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

(4.1.4) การให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

(4.2) หลักการสำคัญของทฤษฎี Z มี 3 ประการ คือ

(4.2.1) คนในองค์กรต้องซื่อสัตย์ต่อกัน

(4.2.2) คนในองค์กรต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

(4.2.3) คนในองค์กรต้องมีความใกล้ชิดเป็นกันเอง

การบริหารการศึกษาเป็นศาสตร์สาขาหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Profession) และนักบริหารการศึกษาถือว่าเป็นผู้มีวิชาชีพชั้นสูง (Professionals) ทั้งนี้การบริหารการศึกษาเป็นศาสตร์ที่มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่ต้น ค.ศ. 1900 ในประเทศสหรัฐอเมริกา และปัจจุบันศาสตร์สาขการบริหารการศึกษามีทฤษฎีต่างๆ สำหรับการอธิบายและการทำนายปรากฏการณ์ต่างๆ ทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ได้ 3 ทฤษฎี (อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นาวิ, 2551) สรุปได้ดังนี้

1) ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management Theory) หรือ ทฤษฎีอุบัติการณ์ (Contingency Theory) ปรัชญาของการบริหารเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากการมองการบริหารในเชิงปรัชญาไปสู่การมองการบริหารในเชิงสภาพข้อเท็จจริง แนวคิดเกิดจากมนุษย์ต้องประสบกับปัญหาอยู่เสมอ การเลือกทางออกที่จะแก้ปัญหาทางการบริหารถือว่าไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดว่าควรจะใช้การบริหารแบบใด การบริหารต้องอาศัยสถานการณ์เป็นตัวกำหนดในการตัดสินใจ ดังนั้น ในการบริหารจึงมุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับสภาพแวดล้อมขององค์กร และเป็นส่วนขยายของทฤษฎีระบบว่าทุกๆ ส่วนจะต้องสัมพันธ์กันบางสถานการณ์จะต้องใช้การตัดสินใจอย่างเฉียบขาด บางสถานการณ์ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บางสถานการณ์ก็ต้องคำนึงถึงหลักมนุษย์สัมพันธ์ และแรงจูงใจ บางสถานการณ์ต้องคำนึงถึงเป้าหมายหรือผลผลิตขององค์กรเป็นหลัก โดยมีหลักการของการบริหาร ดังนี้

(1.1) การบริหารจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์

(1.2) ผู้บริหารต้องวิเคราะห์สถานการณ์ให้ดีที่สุด

(1.3) ผสมผสานแนวคิดระหว่างระบบปิดและระบบเปิด และยอมรับหลักการของทฤษฎีทุกส่วนของระบบจะต้องสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน

(1.4) สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ และเลือกรูปแบบการบริหารที่เหมาะสม

(1.5) ผู้บริหารต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และความต้องการของบุคคลในหน่วยงานเป็นหลักมากกว่าที่จะแสวงหาวิธีการอันดีเลิศมาใช้ในการทำงาน

(1.6) ผู้บริหารต้องรู้จักใช้ในเรื่องของความแตกต่างที่มีอยู่ในหน่วยงานมาใช้ประโยชน์ เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล วิธีการ กระบวนการ ความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กร ความแตกต่างระหว่างเป้าหมายการดำเนินงานขององค์กร เป็นต้น

2) ทฤษฎีระบบ (Systems Approach หรือ General Systems Theory) แนวความคิดเชิงระบบเข้ามามีใช้ในการบริหาร เนื่องจากจากแนวคิดคนเป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์กร องค์ประกอบเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม นักทฤษฎีบริหารจึงหันมาสนใจการศึกษาพฤติกรรมขององค์กร องค์ประกอบหรือปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์และมีส่วนกระทบต่อปัจจัยระหว่างกันในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ องค์ประกอบพื้นฐานของทฤษฎีระบบ ได้แก่ ปัจจัยการนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และผลกระทบ (Impact) ทฤษฎีระบบจะช่วยให้กระบวนการทั้งหลายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสามารถช่วยให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์

3) ทฤษฎีระบบสังคม (Social Systems Theory) ทฤษฎีระบบสังคมเป็นทฤษฎีที่วิเคราะห์พฤติกรรมในองค์การ ทฤษฎีระบบสังคมแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านสถาบันมิติ (Nomothetic Dimension) และด้านบุคลามิติ (Idiographic Dimension) มีรายละเอียด ดังนี้

(3.1) ด้านสถาบันมิติ ประกอบด้วย

(3.1.1) สถาบัน (Institution) ได้แก่ หน่วยงานหรือองค์กรที่มีวัฒนธรรม (Culture) ของหน่วยงานหรือองค์กรนั้นครอบคลุมอยู่

(3.1.2) บทบาทตามหน้าที่ (Role) สถาบันจะกำหนดบทบาท หน้าที่ และตำแหน่งต่างๆ ให้บุคคลปฏิบัติ มีกฎและหลักการอย่างเป็นทางการ และมีธรรมเนียมการปฏิบัติ

(3.1.3) ความคาดหวังของสถาบันหรือบุคคลภายนอก (Expectations) เป็นความคาดหวังที่สถาบันหรือบุคคลภายนอกคาดหวังว่าสถาบันจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย เช่น โรงเรียนมีความคาดหวังที่จะต้องผลิตนักเรียนที่ดีมีคุณภาพ

(3.2) ด้านบุคลามิติ ประกอบด้วย

(3.2.1) บุคลากรแต่ละคน (Individual) ที่ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันนั้นๆ เช่น ในโรงเรียนมีนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน คนงาน ภารโรง มีวัฒนธรรมย่อยที่ครอบคลุมต่างไปจากวัฒนธรรมโดยรวม

(3.2.2) บุคลิกภาพ (Personality) หมายถึง ความสามารถ ความรู้ ความถนัด เจตคติ อารมณ์ และแนวคิดของบุคคลที่เข้ามาทำงานในสถาบันนั้นๆ จะมีความแตกต่างปะปนกันอยู่ และมีธรรมเนียมของแต่ละบุคคลเป็นอิทธิพลครอบงำ

(3.2.3) ความต้องการส่วนตัว (Need-Dispositions) บุคคลในสถาบันมีความต้องการที่แตกต่างกันไป บางคนทำงานเพราะต้องการเงินเลี้ยงชีพ บางคนต้องการการยอมรับ บางคนต้องการความมั่นคง ปลอดภัย บางคนทำงานเพราะความรัก บางคนต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2559) ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า ในยุคเศรษฐกิจสารสนเทศ องค์กรที่จะประสบผลสำเร็จจะต้องมีการดำเนินงานโดยใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge Based Organizational Management) ต้องปรับตัวให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง (Learning Organizational) ต้องสร้างความท้าทายให้กับผู้นำในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้า และผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมใหม่โดยทำให้ทุกคนสามารถแสดงภาวะผู้นำได้อย่างกว้างขวาง ทั้งทั้งโรงเรียนจะเต็มไปด้วยผู้นำที่สร้างความมีประสิทธิภาพโดยการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วม สร้างความสำนึกในความรับผิดชอบ ร่วมแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทั้งในสถานการณ์ปกติ และสถานการณ์ที่เสี่ยง มุ่งปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต สอดคล้องกับแนวทาง 3R 7C ที่สำคัญ คือ ทักษะด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2559) ได้สรุปและแบ่งการศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำออกเป็น 4 วิธี ดังนี้

- 1) ทฤษฎีคุณลักษณะของผู้นำ (Trait Theory)
 - 2) ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม (Behavioral Theory)
 - 3) ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ (Contingency Theory)
 - 4) ทฤษฎีผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership Theory)
- 1) ทฤษฎีคุณลักษณะของผู้นำ (Trait Theory)

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำเป็นแนวคิดแบบเก่า เป็นการศึกษาเกี่ยวกับผู้นำยุคแรกเริ่ม ซึ่งได้แนวทางจากทฤษฎีผู้ยิ่งใหญ่ (Great Man Theory) ในสมัยกรีกและโรมันโบราณทฤษฎีคุณลักษณะนี้จะอธิบายคุณลักษณะต่างๆ ของผู้นำที่ประสบความสำเร็จที่ศึกษาถึงบุคลิกภาพของผู้นำโดยมีสมมุติฐานว่า ผู้นำจะมีคุณลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากคนทั่วไป และความสามารถพิเศษที่เหนือกว่าผู้ตาม คุณลักษณะของผู้นำที่พบจึงมีมากมาย เช่น อดีตนายกรัฐมนตรียองฮึงอึนของเกาหลีใต้ นางมาร์กาเรต แทตเชอร์ นางได้รับกล่าวขานไปทั่วโลกว่าเป็นหญิงเหล็ก หัวใจสิงห์ มีความเชื่อมั่นตนเองสูง มุ่งมั่นและตัดสินใจที่เฉียบขาด คำอธิบายเช่นนี้ก็คือ คุณลักษณะ (Traits) ที่คนทั่วไปมีต่ออดีตนายกรัฐมนตรียองฮึงอึน และเป็นคำยืนยันถึงความสำคัญของทฤษฎีคุณลักษณะของผู้นำนั่นเอง มีการกล่าวถึงคุณลักษณะของผู้นำคนอื่น เช่น อดีตประธานาธิบดี เนลสัน แมนเดลา ของแอฟริกาใต้ ว่าเป็นผู้นำโดยบารมีหรือผู้นำโดยเสน่ห์ (Charismatic Leadership) เป็นต้น ได้มีการศึกษาค้นคว้าในตะวันตกตั้งแต่นั้น

ทศวรรษที่ 1930 เรื่อยมาเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เพื่อหาคำตอบว่าคนที่เป็นผู้นำมีอะไรแตกต่างกับคนที่ไม่เป็นผู้นำ โดยพบว่า คุณลักษณะสำคัญของคนเป็นผู้นำมีอยู่ 6 ประการ ได้แก่

- (1.1) ความมีพลังและความทะเยอทะยาน (Energy and Ambition)
- (1.2) ความปรารถนาที่จะนำผู้อื่น (The Desire to Lead)
- (1.3) ความซื่อสัตย์มีจริยธรรมยึดมั่นหลักการ (Honesty and Integrity)
- (1.4) ความเชื่อมั่นตนเอง (Self-confidence)
- (1.5) ความฉลาดเฉลียว (Intelligence)
- (1.6) ความรอบรู้ในงาน (Job-relevant Knowledge)

ต่อมาผลวิจัยเพิ่มเติมที่สนับสนุนถึงคุณลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งของผู้นำ ได้แก่ ความสามารถสูงในการควบคุมตนเอง (High Self Controlling) โดยคนที่มีคุณลักษณะด้านนี้มีความสามารถในการยืดหยุ่นต่อการปรับพฤติกรรมตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี กล่าวโดยรวมผลการศึกษาวิจัยด้านคุณลักษณะของผู้นำกว่าครึ่งศตวรรษ สรุปได้ว่า คุณลักษณะมีความสำคัญต่อความสำเร็จของผู้นำมากขึ้น แต่ยังไม่พบคุณลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งที่ประกันต่อความสำเร็จดังกล่าวได้

การศึกษาภาวะผู้นำ โดยยึดด้านคุณลักษณะเป็นเกณฑ์นั้นพบว่ามีจุดอ่อนอยู่อย่างน้อย 4 ประการ ได้แก่

- (1.1) ยังไม่พบว่ามีคุณลักษณะใดมีความเป็นสากลที่สอดคล้องกับการเป็นผู้นำได้ดีในทุกสถานการณ์
- (1.2) คุณลักษณะของผู้นำมักใช้ได้กับสถานการณ์ที่ขาดความชัดเจน แต่ในสถานการณ์ที่มีความชัดเจน เช่น เป็นองค์กรแบบทางการที่มีโครงสร้าง กฎระเบียบชัดเจน มีปทัสถานทางพฤติกรรมที่ปฏิบัติแน่นอนในสถานการณ์เช่นนี้ คุณลักษณะของผู้นำมีความสำคัญลดลง
- (1.3) ยังขาดความชัดเจนในแง่ความเป็นเหตุและผลต่อกัน เช่น ผู้นำมีความเชื่อมั่นตนเองมาก่อน หรือว่าเมื่อประสบความสำเร็จในงานแล้วส่งผลให้ผู้นำมีความมั่นใจตนเอง เป็นต้น
- (1.4) คุณลักษณะน่าจะเป็นเครื่องบ่งบอกถึงความเป็นผู้นำได้มากกว่าที่จะใช้แยกคนเป็นผู้นำออกจากคนที่ไม่ใช่ผู้นำ อย่างไรก็ตามในยุคศตวรรษที่ 21 เมื่อองค์กรทั้งหลายต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและมีปัญหาที่ท้าทายใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย บทบาทของผู้นำจึงทวีความซับซ้อนและเพิ่มสำคัญยิ่งขึ้น ผู้นำในอนาคตไม่เพียงแต่มีคุณลักษณะที่กล่าวแล้ว แต่ต้องมีทักษะและสมรรถนะใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ได้แก่ ความสามารถในการคิดเชิงซับซ้อน ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถด้านพฤติกรรมที่ยืดหยุ่นได้มากขึ้น ความไวต่อการรับรู้ทางวัฒนธรรม ความสามารถวิเคราะห์กระบวนการ และความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระ เป็นต้น

2) ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม (Behavioral Theory)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนวิวัฒนาการของการศึกษา ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำ ซึ่ง สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำได้เปลี่ยนจากเรื่องทฤษฎีคุณลักษณะมาเป็นการมุ่งเน้นต่อสิ่งที่ผู้นำทำ โดยงานวิจัยจะระบุถึงความแตกต่างทางพฤติกรรมของผู้นำที่มีประสิทธิภาพกับผู้นำที่ไม่มีประสิทธิภาพ นักทฤษฎีเรื่องพฤติกรรมระบุถึงปัจจัยของการเป็นผู้นำว่า บุคคลสามารถถูกฝึกให้กลายเป็นผู้นำได้

3) ทฤษฎีผู้นำตามสถานการณ์ (Contingency Leadership Theories)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ซึ่ง สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่มีความสลับซับซ้อนที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ทางสังคม โดยมีผลกระทบมาจากปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ซึ่งรวมเรียกว่า สถานการณ์ (Situation) ที่ประกอบด้วยลักษณะของผู้ใต้บังคับบัญชา ลักษณะของงานที่ต้องปฏิบัติ และธรรมชาติขององค์กร

4) ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership Theory)

แนวคิด ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership Theory) ซึ่งมีนักบริหาร นักวิชาการ ได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีไว้หลายท่าน โดยมีความเชื่อว่ารูปแบบของการบริหารและการดำเนินงานในปัจจุบัน รวมถึงการบริหารในอนาคต ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจึงต้องมองเห็นการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องของโอกาสมากกว่าการถูกคุกคาม โดยจะต้องพยายามสื่อสารให้บุคคลากรทุกคนเข้าใจถึงเหตุผลความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงเป็นเบื้องต้น

สุทธิกันต์ อุตสาห (2555) กล่าวว่า ทฤษฎีการบริหารการศึกษาที่ Weber ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการองค์การแบบระบบราชการ (Bureaucracy) จะทำหน้าที่เป็นกลไกการบริหารของกลุ่มชน โดยผู้นำจะใช้อำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายปกครอง บังคับบัญชาโดยผ่านระบบราชการ องค์การแบบระบบราชการตามแนวคิดของ Weber ประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ 7 ประการ ดังนี้

1) หลักลำดับชั้น (Hierarchy) หลักการนี้มีเป้าหมายที่จะทำให้องค์การต้องอยู่ภายใต้การควบคุม โดยเชื่อว่า การบริหารที่มีลำดับชั้นจะทำให้ระบบการสั่งการและการควบคุมมีความรัดกุม ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารที่เข้มกฎเกณฑ์และขั้นตอนมีความเหมาะสมในช่วงศตวรรษที่ 19 - 20 แต่เมื่อสถานการณ์โลกเปลี่ยนไปการบริหารตามลำดับชั้นจึงเริ่มมีปัญหา เพราะการทำงานในปัจจุบันต้องการความรวดเร็ว คนต้องการเสรีภาพมากขึ้น ประชาชนต้องการการบริการที่สะดวกรวดเร็ว แต่ในองค์การขนาดใหญ่ที่ใช้ระบบราชการมีคนจำนวนมาก แต่มากกว่าครึ่งจะอยู่ในตำแหน่งระดับผู้บริหาร หัวหน้างาน กว่าจะตัดสินใจงานสำคัญ ต้องรอให้ผู้บริหาร 7 - 8 คน เช่น อนุมัติตามขั้นตอน และยังมีกฎเกณฑ์มาก ส่วนพนักงาน (ข้าราชการ) ระดับล่างจำนวนมากทั้งหมด

มีหน้าที่ทำงานเอกสาร โดยการตรวจบันทึกของคนอื่นแล้วเขียนบันทึกส่งให้เจ้านาย คำบันทึกหรือรายงานเต็มไปด้วยคำศัพท์ นอกจากนี้ยังมีฝ่ายวางแผน ฝ่ายวิชาการ เป็นผู้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ค่อนข้างหนาให้เจ้านาย การที่ผู้นำคิดว่าวิธีการบริหารองค์การขนาดใหญ่คือ เผด็จการ ถือเป็นการเชื่อที่ผิดมาก เพราะผู้บริหารสูงสุดไม่ได้รู้คำตอบได้ทุกเรื่อง แต่ควรมองหาคำตอบที่ดี ถูกต้องจากผู้อื่นด้วยการลดขั้นตอน ลดลำดับขั้นของการสั่งการออกไป ในขณะที่รักษาความสามารถในการควบคุมที่จำเป็นไว้ โดยการตัดขั้นตอนของผู้บริหารที่ไม่เพิ่มมูลค่าให้กับงานออก เพื่อจัดองค์การที่เป็นแนวราบมากขึ้นและทำให้คนที่ทำงานในระดับรองๆ ลงมา สามารถควบคุมดูแลและรับผิดชอบต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของตนเอง

2) ความสำนึกแห่งความรับผิดชอบ (Responsibility) เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องมีความสำนึกแห่งความรับผิดชอบต่อภาระการกระทำของตน ความรับผิดชอบ หมายถึง การรับผิดชอบต่อการกระทำใดๆ ที่ตนได้กระทำลงไป และความพร้อมที่จะมีการตรวจสอบโดยผู้บังคับบัญชาอยู่ตลอดเวลา อำนาจ (Authority) หมายถึง ความสามารถในการสั่งการ บังคับบัญชาหรือกระทำการใดๆ เพื่อให้มีการดำเนินการ หรือปฏิบัติการต่างๆ ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมา

(2.1) อำนาจหน้าที่เป็นสิ่งที่ได้มาอย่างเป็นทางการตามตำแหน่ง

(2.2) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบจะต้องมีความสมดุลกันเสมอ

(2.3) การได้มาซึ่งอำนาจในทัศนะของ Weber คือ การได้อำนาจมาตามกฎหมาย

(2.4) ภาระหน้าที่ หมายถึง ภารกิจหน้าที่การงานที่ถูกกำหนดหรือได้รับมอบหมายให้กระทำ

3) หลักแห่งความสมเหตุสมผล ความถูกต้องเหมาะสมของแนวปฏิบัติที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ การทำงานหรือการดำเนินกิจการใดๆ ที่สามารถประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประสิทธิภาพ ความสามารถในการที่จะใช้ทรัพยากรบริหารต่างๆ ที่มีอยู่ ซึ่งได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เวลาไปในทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานนั้นได้มากที่สุด ประหยัด ความสามารถในการที่จะประหยัดทรัพยากรบริหาร แต่สามารถที่จะให้บริการ หรือผลิตออกมาให้ได้ระดับเดิม การประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายขององค์การอาจทำได้ 2 วิธีคือ การวัดผลการปฏิบัติงานในลักษณะที่เรียกว่า ประสิทธิภาพ จะเป็นการกำหนดขอบเขตหรือขนาดที่องค์การต้องการบรรลุผลสำเร็จไว้ แล้วมีการประเมินผลหลังจากที่มีการปฏิบัติแล้วว่า สามารถดำเนินการให้ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าสำเร็จถือว่าบรรลุเป้าหมายหรือมีประสิทธิภาพ อีกวิธีหนึ่งคือ การวัดประสิทธิภาพ

การวัดประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับองค์การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ เป็นการวัดผลในทางเศรษฐศาสตร์ มีการวัดต้นทุน ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยผลิตที่ได้ เป็นการวัดว่าองค์การบรรลุ

เป้าหมายได้อย่างไร ในการกำหนดแนวทางที่จะนำไปสู่ความสมเหตุสมผล สามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น มีการกำหนดระเบียบวิธีการปฏิบัติงานขึ้นมาไว้อย่างชัดเจน ในรูปของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ขององค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบราชการให้สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ โดย มุ่งตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อพัฒนาข้าราชการที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่ำ (5%) ได้รับการพัฒนาเพิ่มทักษะ ความรู้ ความสามารถให้สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ประสิทธิภาพ และสามารถคัดคนที่ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ มีผลงานระดับต่ำสุดร้อยละ 5 ของหน่วยงานออกมาได้อย่าง แท้จริง นอกจากนี้ยังสามารถแก้ไขและพัฒนาข้าราชการที่พิจารณาว่ามีผลงานต่ำ ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ ให้กลายเป็นคนที่มีความสามารถทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ ลดละพฤติกรรมทำงานแบบเฉื่อยชา เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้มาตรการที่ 3 สามารถถูกนำไปปฏิบัติได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพต้อง กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน เหมาะสม มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ให้เกิดความรู้ ความ เข้าใจอย่างถูกต้องก่อนมอบหมายภาระหน้าที่ให้กระทำ และต้องมีการแยกทรัพย์สินส่วนตัวออกจาก ทรัพย์สินขององค์การอย่างเด็ดขาด ตำแหน่งงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรักษาความยุติธรรม ในสังคม และต้องการความอิสระในการปฏิบัติงาน ต้องมีการแต่งตั้งด้วยความระมัดระวังการกระทำต่างๆ ในองค์การต้องทำอย่างเป็นทางการและมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรเสมอ การบริหารที่เน้นกฎเกณฑ์ เอกสารหลักฐาน ทำให้เกิดความล่าช้า ยุ่งยาก ไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ ทำอย่างไรจึง สามารถลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นออกเพื่อให้การทำงานเรียบง่าย รวดเร็ว มั่นใจ ความรวดเร็ว การลด ปริมาณกระดาษที่ใช้ ปริมาณงานที่ทำ หรือการทำให้คนตัดสินใจได้เร็วขึ้น เรียบง่ายกระบวนการทำงาน ที่ไม่มีขั้นตอนที่ซับซ้อน แต่ออกแบบให้ง่าย มีกฎเกณฑ์ ขั้นตอนเท่าที่จำเป็น มั่นใจ การสร้างบรรยากาศ ที่ให้โอกาสข้าราชการ (พนักงาน) ทำงานด้วยความมั่นใจ กล้าคิดและทำในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อผลประโยชน์ สูงสุดขององค์การ ทำงานเพื่องาน ไม่ใช่เพื่อให้มีผลงาน

4) หลักการมุ่งสู่ผลสำเร็จ การปฏิบัติงานใดๆ ต้องมุ่งสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของ องค์การเสมอ (ประสิทธิผล) หรือผลสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยปัจจัยอย่างน้อย 3 อย่าง คือ เจ้าหน้าที่ ต้องมีหลักการและวิธีการในการตัดสินใจ เลือกหนทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โดยถือหลักประสิทธิภาพ หรือหลักประหยัด โดยหลักประสิทธิภาพ ในระหว่างทางเลือกหลายๆ ทางที่จะต้องใช้จ่ายเงินเท่ากัน ควรเลือกเท่าๆ กัน หลายทางเลือก ควรเลือกทางเลือกที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ปัจจัยที่สองคือ ความมี ประสิทธิภาพทางเลือกที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด หลักประหยัด ถ้ามีทางเลือกที่ก่อให้เกิดประสิทธิผล ได้ผลในการบริหารงานจะเกิดขึ้นต่อเมื่อ มีการแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะด้านและปัจจัย สุดท้ายคือการบริหารจะได้รับประสิทธิผลสูงสุดต่อเมื่อมีการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เหมาะสม กับลักษณะงาน สถานที่ ช่วงเวลา สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเป้าหมายหรือ ผลสำเร็จที่ต้องการ

5) หลักการทำให้เกิดความแตกต่างหรือการมีความชำนาญเฉพาะด้าน (Specialization) ลักษณะทางโครงสร้างขององค์การแบบระบบราชการต้องมีการแบ่งงาน และจัดแผนงานหรือจัดส่วนงานขึ้นมา เพราะภารกิจการทำงานขององค์การขนาดใหญ่มีจำนวนมากจึงต้องมีการแบ่งงานที่ต้องทำออกเป็นส่วนๆ แล้วหน่วยงานมารองรับการจัดส่วนงานอาจยึดหลักการจัดองค์การได้หลายรูปแบบ เช่น การแบ่งส่วนงานตามพื้นที่ เป็นการแบ่งงานโดยการกำหนดพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน และมีการกำหนดภารกิจ บทบาท อำนาจหน้าที่ที่องค์การต้องบริหารจัดการไว้ด้วย เช่น การแบ่งพื้นที่การบริหารราชการออกเป็น จังหวัด อำเภอ อ.บ.จ. อ.บ.ต. เทศบาล การแบ่งงานตามหน้าที่หรือภารกิจที่องค์การจะต้องปฏิบัติจัดทำ เช่น การจัดแบ่งงานของกระทรวงต่างๆ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง การแบ่งงานตามผู้รับบริการ เช่น การแบ่งโรงพยาบาลออกเป็นโรงพยาบาลเด็ก โรงพยาบาลหญิง โรงพยาบาลสงฆ์ และการแบ่งงานตามขั้นตอนหรือกระบวนการทำงาน โดยคำนึงว่างานที่จะสามารถแบ่งออกเป็นกี่ขั้นตอน อะไรบ้าง แล้วกำหนดหน่วยงานมารองรับ

6) หลักระเบียบวินัย (Discipline) ต้องมีการกำหนดระเบียบ วินัย และบทลงโทษขึ้นมา เพื่อเป็นกลไกการควบคุมความประพฤติของสมาชิกทุกคนในองค์การ

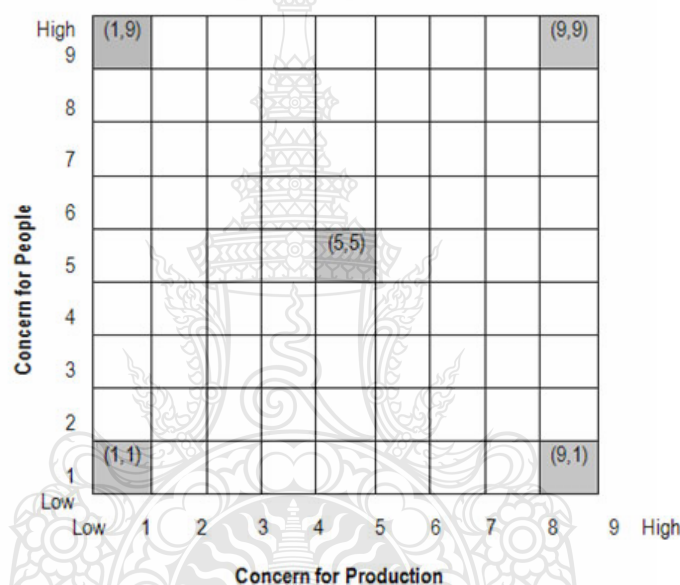
7) ความเป็นวิชาชีพ มีลักษณะการปฏิบัติงาน โดยผู้ปฏิบัติงานในองค์การราชการถือเป็นอาชีพอย่างหนึ่ง และต้องปฏิบัติงานเต็มเวลา ความเป็นวิชาชีพรับราชการนั้น ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนตัวบทกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในภาระหน้าที่ของตนด้วยความสำเร็จของระบบราชการในอดีตเกือบ 100 ปี ที่ผ่านมา เพราะสาเหตุต่างๆ หลายประการ เช่น มีวิธีการจัดองค์การที่มีระบบการทำงานที่ชัดเจน ตั้งอยู่บนหลักการของความสมเหตุสมผล มีการใช้อำนาจตามสายการบังคับบัญชา มีการแบ่งงานตามหลักความชำนาญเฉพาะด้าน ทำให้ระบบราชการสามารถทำงานที่มีขนาดใหญ่ และสลับซับซ้อนได้ดี ระบบราชการพัฒนาและใช้มาในช่วงที่สังคมยังเดินไปอย่างช้าๆ และเพิ่งปรับเปลี่ยนมาจากสังคมศักดินา ประชาชนยังไม่ตื่นตัวในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ผู้มีอำนาจในระดับสูงยังเป็นผู้มีข้อมูลที่มากพอต่อการตัดสินใจได้ดีกว่าคนในระดับล่างหรือประชาชนทั่วไป และคนส่วนใหญ่มีความจำเป็นและต้องการบริการสาธารณะจากรัฐเหมือนกัน เช่น บริการทางด้านการรักษาพยาบาล การศึกษา สาธารณูปโภคต่างๆ องค์การภาครัฐที่บริหารแบบระบบราชการจึงสามารถดำเนินงานได้อย่างไม่มีปัญหามากนัก

lake & Mouton (1939 อ้างถึงใน พระเอกชัย พิเลศรัมย์, 2562) ทฤษฎีภาวะผู้นำตามทฤษฎีตาข่ายการบริหาร (Managerial Grid Theory) แห่งมหาวิทยาลัยเท็กซัสในสหรัฐอเมริกา

Blake & Mouton ได้แบ่งพฤติกรรมของผู้นำเป็น 2 มิติคือ เน้นงาน (Concern for Production) และเน้นคน (Concern for People)

การเน้นงาน (Concern for Production) หมายถึง การเน้นผลสำเร็จของงาน เช่น จำนวนชิ้นงาน เวลาที่ใช้ในการทำงานให้ได้ตามกำหนด การค้นพบแนวทางหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่ช่วยให้องค์กรเติบโตหรือพัฒนา และการใส่ใจในกระบวนการและขั้นตอนในการทำงานเพื่อให้ได้ผลผลิตตามต้องการ

การเน้นคน (Concern for People) หมายถึง การเน้นให้คนทำงานในความรับผิดชอบให้สำเร็จ โดยอาศัยความไว้วางใจซึ่งกันและกันไม่ใช่โดยอำนาจบังคับ เน้นการสร้างและรักษาสภาพการทำงานที่ดี มีการให้เงินเดือนและสิ่งตอบแทนที่ยุติธรรม ให้ความมั่นคงในการทำงานตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน

ภาพที่ 2.1 รูปแบบภาวะผู้นำตามทฤษฎีตาข่ายการบริหาร

การนำความคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านพฤติกรรมศาสตร์มาประยุกต์เป็นตาข่ายพฤติกรรมการบริหาร ซึ่งในบางครั้งอาจจะถูกเรียกว่า ตาข่ายพฤติกรรมผู้นำ ได้รับการยอมรับนำไปใช้และกล่าวอ้างถึงอยู่เสมอ Blake & Mouton กล่าวถึงภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นผลผลิต และภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นผู้ร่วมงาน โดยจัดภาวะผู้นำลงบน Canon อ้างอิง ซึ่งจะแทนภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลผลิตในแกน X และภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผู้ร่วมงานจะแทนในแกน Y โดยที่ทั้งสองแกนจะตั้งฉากกัน และแต่ละแกนจะมีหน่วยตั้งแต่ 1 ถึง 9 เรียงจากพฤติกรรมน้อยไปมาก โดย Blake & Mouton ได้อธิบายถึงภาวะผู้นำของบุคคลที่แสดงออกโดยสัมพันธ์กับคู่อันดับตาข่ายพฤติกรรมได้หลายลักษณะตามแต่ละคุณสมบัติของบุคคล ซึ่งอาจจะพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้ โดย Blake & Mouton ได้กล่าวถึงคู่อันดับที่มีความสำคัญในการอ้างอิงและอธิบายภาวะผู้นำของบุคคล 5 คู่อันดับ ดังต่อไปนี้

(1,1) ผู้นำแบบปล่อยปละละเลย (Impoverished Leader) หรือผู้นำที่ไม่มีความเหมาะสมเนื่องจากผู้นำจะปล่อยปละละเลย โดยไม่ให้ความสนใจต่อทั้งผลผลิตและความรู้สึกของผู้ร่วมงาน ทำให้การทำงานไม่มีการวางแผน มอบหมายงาน ติดตาม และตรวจสอบ ตลอดจนไม่สนใจต่อความเป็นไปของสมาชิกในหน่วยงาน ซึ่งผู้นำประเภทนี้จะก่อให้เกิดความเสื่อมลงขององค์การต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ซึ่งผู้นำประเภทนี้อาจจะเรียกว่า ผู้นำแบบเผด็จการ

(9,1) ผู้นำแบบมุ่งผลงาน (Production Pusher) เป็นผู้นำที่จะมุ่งความสนใจไปที่งานสูง โดยจะวางแผน มอบหมายงาน และควบคุมให้ผลผลิตเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ แต่จะไม่สนใจต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ซึ่งผู้นำประเภทนี้อาจจะเรียกว่า ผู้นำแบบเผด็จการ

(1,9) ผู้นำแบบมุ่งเน้นความสัมพันธ์ (Country Club Leader) ผู้นำจะให้ความสนใจกับความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างตัวเขาในฐานะหัวหน้ากับสมาชิกในกลุ่ม โดยเน้นกิจกรรมต่างๆ ทางสังคมและจะไม่ให้ความสนใจต่อผลผลิตหรือผลงานขององค์กร ซึ่งผู้นำประเภทนี้อาจจะเรียกว่า ผู้นำสโมสร

(9,9) ผู้นำแบบนักสร้างกลุ่ม (Team Builder) หรือผู้นำในอุดมคติ โดยนักสร้างทีมจะให้ความสำคัญกับทั้งผลผลิตขององค์กร และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในกลุ่มเป็นอย่างมากซึ่ง Blake & Mouton ได้กล่าวว่า ผู้นำแบบนักสร้างทีมจะเป็นลักษณะผู้นำที่ดีที่สุดในตาข่ายพฤติกรรม การบริหาร เพียงแต่เป็นเรื่องยากที่องค์กรหรือหน่วยงานจะมีบุคคลที่พร้อมทั้งสองด้านอยู่ในคนเดียวกัน อย่างไรก็ตามถ้าบุคคลผ่านการฝึกฝนและการพัฒนาแล้ว เขาก็จะสามารถพัฒนาตนเองเข้าสู่ภาวะผู้นำแบบอุดมคติได้

(5,5) ผู้นำแบบพบกันครึ่งทาง (Middle-of-the-road Leader) หรือผู้นำแบบปานกลาง ผู้นำแบบนี้จะให้ความสำคัญกับผลผลิตขององค์กร และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในระดับปานกลาง ซึ่งจะทำให้งานในองค์กรดำเนินไปได้ในระดับหนึ่ง พร้อมทั้งหน่วยงานก็มีความสัมพันธ์กันพอสมควร แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้การดำเนินงานของกลุ่มมีความเป็นเลิศได้ โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันที่ต้องการผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการบริหารการศึกษา เป็นแนวคิดหรือความเชื่อที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ที่สามารถอธิบายพฤติกรรม การค้นคว้า ทดลอง เพื่อหาข้อสรุปมาพิสูจน์ของการบริหาร องค์กรทางการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปประยุกต์และปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคลแต่ละสมัย โดยยึดหลักระบบงาน ความสัมพันธ์ของคน และพฤติกรรมขององค์กรเป็นหลัก

2.1.4 ปัจจัยการบริหาร

Herbert A. Simon (1966 อ้างถึงใน สุรชัย พรหมปากดี, 2565) ได้กล่าวว่า ปัจจัยการบริหารเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ คือ 7M's ได้แก่

- 1) บุคลากร (Man)
- 2) เงิน (Money)
- 3) การบริหารทั่วไป (Management)
- 4) การบริหารประชาชน (Market)
- 5) คุณธรรม (Moral)
- 6) ข้อมูลข่าวสาร (Message)
- 7) การวัดผล (Measurement)

คำเตียก กำเกลี้ยง (2556) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยทางการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

วุฒิพร ประทุมพงษ์ (2556) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยทางการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบทางการบริหารที่ทำให้เกิดความเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ

อศิราภรณ์ วรรณรัตน์ (2556) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยทางการบริหาร หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ

พัชรรัตน์ แสงวงศ์ (2556) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยทางการบริหาร หมายถึง เหตุหรือการกระทำใดๆ ของการใช้ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู

อุ้นทยา ผาผง (2556) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยทางการบริหาร หมายถึง ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกรอบสามของโรงเรียนขนาดเล็ก

เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล (2561) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียน โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย 1) นโยบายสู่การปฏิบัติ 2) โครงสร้างขององค์การ 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 4) กระบวนการบริหาร 5) บุคลากร 6) งบประมาณและทรัพยากรเพื่อการบริหาร 7) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร 8) บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ 9) สภาพแวดล้อม ชุมชน ท้องถิ่น

วริศรา อรุณกิตติพร (2561) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยปัจจัยการบริหารที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านลักษณะขององค์การ 2) ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม 3) ด้านลักษณะของบุคคล 4) ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ

วิมาลย์ ลีทอง (2563) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดสกลนคร โดยปัจจัยการบริหารที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ 3) การบริหารจัดการ 4) การพัฒนาบุคลากร 5) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 6) โครงสร้างองค์การ 7) เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 8) งบประมาณ

ประยงค์ ศรีโหม (2563) ได้ทำการศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยปัจจัยการบริหารที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การติดต่อสื่อสาร 4) การจูงใจ 5) บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ 6) โครงสร้างองค์การ 7) เทคโนโลยีสารสนเทศ 8) การบริหารจัดการ 9) งบประมาณ 10) ทรัพยากรการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า ปัจจัยการบริหารเป็นองค์ประกอบที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียน โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 7M's 1) บุคลากร (Man) 2) เงิน (Money) 3) การบริหารทั่วไป (Management) 4) การบริหารประชาชน (Market) 5) คุณธรรม (Moral) 6) ข้อมูลข่าวสาร (Massage) 7) การวัดผล (Measurement)

ปัจจัยการบริหารอื่นๆ 1) นโยบายสู่การปฏิบัติ 2) โครงสร้างขององค์การ 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 4) กระบวนการบริหาร 5) งบประมาณและทรัพยากรเพื่อการบริหาร 6) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร 7) บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ 8) สภาพแวดล้อม ชุมชน ท้องถิ่น 10) ลักษณะขององค์การ 11) ลักษณะสภาพแวดล้อม 12) ลักษณะของบุคคล 13) นโยบายการบริหาร และการปฏิบัติ 14) การพัฒนาบุคลากร 15) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 16) การติดต่อสื่อสาร 17) การจูงใจ 18) ทรัพยากรการเรียนการสอน

2.2 แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.2.1 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

Carter V. Good (1945 อ้างถึงใน เยวพา เดชะคุปต์, 2542) ได้ให้ความหมายของ คำว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง โครงการหรือหลักสูตรที่จัดสำหรับเด็กในโรงเรียนเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล หรือระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

Hymes (1969 อ้างถึงใน เยวพา เดชะคุปต์, 2542) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง

Massoglia (1977 อ้างถึงใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2542) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยควรมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้ทุกรูปแบบควรมีส่วนสำคัญ ดังนี้

- 1) เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน นับตั้งแต่แรกเกิดจนเริ่มเข้าเรียนในระบบโรงเรียน
- 2) วางพื้นฐานทางสุขภาพอนามัยให้กับเด็กตั้งแต่ต้น รวมทั้งเด็กที่มีข้อบกพร่องต่างๆ
- 3) สิ่งแวดล้อมทางบ้านควรมีส่วนช่วยให้เด็กเจริญเติบโตและพัฒนาในทุกๆ ด้าน
- 4) พ่อแม่ควรเป็นครูคนแรกที่มีความสำคัญต่อลูก
- 5) อิทธิพลจากทางบ้านควรมีผลต่อกระบวนการในการพัฒนาเด็ก และสามารถนำไปเป็นหลักในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่น 1 ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มีชื่อเรียกต่างกันไปหลายชื่อ ซึ่งแต่ละโปรแกรมก็มีวิธีการและลักษณะในการจัดกิจกรรม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยพัฒนาเด็กในรูปแบบต่างๆ กัน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความหมายที่เป็นสากล หมายถึง การจัดการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กแรกเกิด - 5 ปี ก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา

ศศิพันธุ์ เปียนเปี่ยมสิน (2561) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในอันที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และวางรากฐานบุคลิกภาพ และการพัฒนาสมอง เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ และพร้อมที่จะรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก 6 ขวบ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อการดูแล และสร้างเสริมเด็กให้พัฒนาเต็มศักยภาพด้วยการเรียนรู้ที่ถูกต้องชัดเจน ลักษณะการจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งจำเพาะไปที่การพัฒนาเด็ก โดยการจัด

การเรียนการสอนให้ตรงระดับพัฒนาการตามวัย และส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมให้ตรงกับความ ต้องการและความสนใจ สร้างความพร้อมให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพมีพหุปัญญา

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่แรก เกิดถึง 6 ปี ซึ่งมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากระดับอื่นๆ เนื่องจากเป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐาน บุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง โดยมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้ 1) ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้านตั้งแต่ แรกเกิดจนถึงเริ่มเข้าเรียน 2) วางพื้นฐานทางสุขภาพอนามัยให้กับเด็ก 3) สร้างสภาพแวดล้อมทางบ้าน ที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก 4) ให้ความสำคัญกับบทบาทของพ่อแม่ในฐานะครู คนแรก 5) นำอิทธิพลจากทางบ้านมาใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

2.2.2 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

สมาคมการอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทยสหรัฐอเมริกา (National Association for the Education of Young Children หรือ NAEYC) (1987 อ้างถึงใน ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน, 2561) ได้ชี้แนะแนวทางว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 8 ปี ควรเน้นแนวความคิดเรื่อง ความเหมาะสมตามธรรมชาติ ความเจริญของเด็ก ดังนี้

1) จัดให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก เด็กในช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 8 ปี มีการเปลี่ยนแปลง และเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังนั้น ความรู้และ ประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับในวัยนี้จึงมีความสำคัญมากต่อพัฒนาการของเด็ก ครูต้องเตรียมสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็กวัยนี้

2) จัดให้ตอบสนองเด็กเป็นรายบุคคล เด็กแต่ละคนมีเอกลักษณ์เฉพาะตน มีรูปแบบ อัตราการเจริญเติบโต บุคลิกภาพ แบบของการเรียนรู้ และพื้นฐานทางด้านครอบครัวในแต่ละส่วน แตกต่างกัน ดังนั้น การจัดประสบการณ์และความสัมพันธ์ที่ผู้ใหญ่จะให้กับเด็กแต่ละคนจึงควรมีความ แตกต่างกัน

Essa (1996 อ้างถึงใน ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน, 2561) กล่าวถึง การจัดการศึกษาปฐมวัย ว่าได้รับการพัฒนาขึ้นมาจากแรงผลักดันของสังคม และความต้องการของสังคม ทำให้เกิดการจัดโครงการ การบริการต่างๆ กัน ทั้งเพื่อการดูแลและการศึกษา ซึ่งในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ

- 1) บริการให้การดูแลและเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ
- 2) ให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสังคม ทักษะทางปัญญา และพัฒนาการ

ในทุกด้าน

3) จัดเป็นบริการเพื่อการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เด็กยากจน ให้ได้รับการศึกษา การดูแล สุขภาพ การดูแลฟัน โภชนาการ และการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง

เยาวยา เดชะคุปต์ (2542) ก็ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไว้ว่า การศึกษาปฐมวัยไม่ใช่เพียงแต่เป็นการเตรียมให้พร้อมที่จะเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษาเท่านั้น จุดมุ่งหมายที่เหมาะสมควรมีเป้าหมายเดียวกันคือ ควรเน้นการพัฒนาเด็กในทุกๆ ด้าน (Whole child)

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาปฐมวัยมีจุดมุ่งหมายหลัก ดังนี้ 1) ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างเต็มที่ในด้านร่างกาย บุคลิกภาพ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 2) เตรียมความพร้อมให้เด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ 3) ปลุกฝังคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ เช่น ความขยัน ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย 4) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการสื่อสาร 5) เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก 6) ตระหนักและแก้ไขปัญหาความเปราะบางของพัฒนาการตั้งแต่แรก

2.2.3 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวว่า เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยที่ต้องพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิต ให้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีวินัยภูมิใจในชาติและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2520 ดังปรากฏแนบท้ายคำสั่งฯ นี้แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดนำหลักสูตรฉบับนี้ไปใช้ โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น โดยมี “ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย” ดังนี้ การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งมี “วิสัยทัศน์” ดังต่อไปนี้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนา ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดีมีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจะแบ่งออกเป็น 2 ระดับช่วงอายุ คือ 1) สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีที่เน้น

กระบวนการการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล และ 2) สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี เน้นกระบวนการ จัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีความแตกต่างจากจุดหมาย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ดังนี้

1) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 - 6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และความสามารถของแต่ละ บุคคล โดยมีความแตกต่างจากจุดหมายสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

2) จุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการ ตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อ จบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

(2.1) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี

(2.2) สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม

(2.3) มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

(2.4) มีทักษะการคิดการใช้ภาษาสื่อสารและการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

2.2.4 มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา มีแนวคิดที่ต้องเป็น มาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง กระชับ และจำนวนน้อย แต่สามารถสะท้อนบริบท ของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานการศึกษา จึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครู มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาชาติ และข้อกำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐาน มี 5 ระดับ คือ ระดับกำลังพัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม รายละเอียด ของมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ ประเด็นพิจารณา และระดับคุณภาพ มีดังนี้

มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

ผลพัฒนาการเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

1) มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้ เด็กมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน เคลื่อนไหวร่างกายคล่องแคล่ว ทรงตัวได้ดี ใช้มือและตาประสานสัมพันธ์ได้ดี ดูแลรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตนและปฏิบัติจนเป็นนิสัย ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับความปลอดภัย หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อโรค สิ่งเสพติด และระวังภัยจากบุคคล สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย

2) มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้ เด็กร่าเริงแจ่มใส แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสม รู้จักยับยั้งชั่งใจ อดทนในการรอคอย ยอมรับและพอใจในความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น มีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดี มีความมั่นใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก ช่วยเหลือแบ่งปัน เคารพสิทธิ รู้หน้าที่รับผิดชอบ อดทนอดกลั้น ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม ตามที่สถานศึกษากำหนด ชื่นชมและมีความสุขกับศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

3) มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เด็กช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีวินัยในตนเอง ประหยัดและพอเพียง มีส่วนร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในและนอกห้องเรียน มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย เช่น การไหว้ การยืม ทักทาย และมีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่ เป็นต้น ยอมรับหรือเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ความคิด พฤติกรรม พื้นฐานครอบครัว เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม เป็นต้น เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แก้ไขข้อขัดแย้งโดยปราศจากการใช้ความรุนแรง

4) มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้ เด็กสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือสงสัย และพยายามค้นหาคำตอบ อ่านนิทานและเล่าเรื่องที่ตนเอง อ่านได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การคิดแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ ได้ สร้างสรรค์ผลงานตามความคิดและจินตนาการ เช่น งานศิลปะ การเคลื่อนไหวท่าทาง การเล่นอิสระ เป็นต้น และใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น แว่นขยาย แม่เหล็ก กล้องดิจิทัล เป็นต้น เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

สถานศึกษาดำเนินการบริหารและการจัดการสถานศึกษาที่ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครูและด้านบุคลากร ด้านข้อมูลสารสนเทศ ด้านสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ และด้านระบบประกันภายใน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการกำกับ ติดตาม

การดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1) มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยสถานศึกษาออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เตรียมความพร้อมและไม่เร่งรัดวิชาการ เน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติ ตอบสนองความต้องการและความแตกต่างของเด็กปกติและกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น

2) จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน สถานศึกษาจัดครูให้เหมาะสมกับภารกิจการสอนหรือจัดครูที่จบการศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมการศึกษาปฐมวัยอย่างเพียงพอกับชั้นเรียน

3) ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา มีทักษะในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็ก ใช้ประสบการณ์สำคัญในการออกแบบการจัดกิจกรรม มีการสังเกตและประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและครอบครัว

4) จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัยและเพียงพอสถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่คำนึงถึงความปลอดภัย ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม เล่นแบบร่วมมือร่วมใจ มีมุมประสบการณ์หลากหลาย มีสื่อการเรียนรู้ เช่น ของเล่น หนังสือนิทาน สื่อจากธรรมชาติ สื่อสำหรับเด็กมด ลอด ปีนป่าย สื่อเทคโนโลยีสื่อเพื่อการสืบเสาะหาความรู้

5) ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์สำหรับครูสถานศึกษาอำนวยความสะดวก และให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ วัสดุและอุปกรณ์สนับสนุนการจัดประสบการณ์และพัฒนาครู

6) มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และอัตลักษณ์ที่สถานศึกษากำหนด จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและดำเนินการตามแผน มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้หน่วยงานต้นสังกัด

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

ครูจัดประสบการณ์ให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เต็มศักยภาพ รู้จักเด็กเป็นรายบุคคลและสร้างโอกาสให้เด็กทุกคนได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและลงมือกระทำผ่านประสาทสัมผัสจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย มีการติดตามและประเมินผลพัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ

1) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ ครูวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล จัดทำแผนการจัดประสบการณ์จากการวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ไม่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว

2) สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข ครูจัดประสบการณ์ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม ให้เด็กมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ตอบสนองต่อวิธีการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล หลากหลายรูปแบบจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เด็กได้เลือกเล่น เรียนรู้ ลงมือ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย ครูจัดห้องเรียนให้สะอาด อากาศถ่ายเท ปลอดภัย มีพื้นที่แสดงผลงานเด็ก พื้นที่สำหรับมุมประสบการณ์ และการจัดกิจกรรม เด็กมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เช่น ป้ายนิเทศ การดูแลต้นไม้ เป็นต้น ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับช่วงอายุ ระยะเวลาความสนใจ และวิธีการเรียนรู้ของเด็ก เช่น กล้องดิจิทัล คอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนรู้กลุ่มย่อย สื่อของเล่นที่กระตุ้นให้คิดและหาคำตอบ เป็นต้น

4) ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาการเด็ก ครูประเมินพัฒนาการเด็กจากกิจกรรมและกิจวัตรประจำวัน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ใช่แบบทดสอบ วิเคราะห์ผล การประเมินพัฒนาการโดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม และนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาคุณภาพเด็กและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพ

2.3 การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

2.3.1 ความหมายของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

เยาวพา เคชะคุปต์ (2542) การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่บุคคลต่างๆ ในสถานศึกษานั้นร่วมกันทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกันที่จะช่วยดำเนินงานด้านวิชาการ การเงิน พัสดุและครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ กิจกรรมเด็ก ตลอดจนความสัมพันธ์กับชุมชนให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนที่กำหนดให้และบังเกิดผลดีนั่นเอง จะพบได้ว่าการบริหาร

การศึกษาเป็นการบริหารที่มีลักษณะและวิธีการเฉพาะแตกต่างจากกิจการบริหารงานอื่นๆ เพราะการศึกษาเป็นกิจการของสังคม บางส่วนก็นำหลักการบริหารทั่วไปซึ่งใช้ในกิจการอื่นมาใช้ในการบริหารการศึกษาได้ แต่บางอย่างก็นำมาใช้ไม่ได้เพราะการศึกษาเกี่ยวข้องกับคนและอนาคตของสังคม ต้องใช้ทรัพยากรต่างๆ ในสังคมมาช่วยในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

พรรษา ตระกูลบางคล้า (2566) การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นภารกิจที่สำคัญที่ผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เช่น ด้านบุคลากร ทรัพยากร งบประมาณ อาคารสถานที่ การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เป็นต้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นระบบและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้หลักการและแนวทางในการบริหาร จากการศึกษาหลักการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง กระบวนการที่บุคลากรในสถานศึกษาทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากการบริหารทั่วไป เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวข้องกับคนและอนาคตของสังคม จึงต้องอาศัยทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.3.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานนั้นบรรลุจุดหมายที่วางไว้

กมล ภูประเสริฐ (2545) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาทุกระดับมีความสำคัญในการดำเนินงานพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังตามระดับและประเภทของการศึกษานั้น ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ทักษะ ความสามารถ สุขภาพกาย สุขภาพจิต และคุณลักษณะในบุคลิกภาพ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม ซึ่งคาดหวังโดยชุมชนและสังคม

รุ่ง แก้วแดง (2543) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในการปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนให้ดีขึ้น คือ ต้องปฏิรูปสถานศึกษาหรือการจัดการศึกษาเพราะการบริหารงานในระดับสถานศึกษาจะทำให้การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของคนทั้งประเทศประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การช่วยให้ผู้บริหารกำหนดแผนและขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ ทักษะ สุขภาพ และคุณลักษณะในบุคลิกภาพ ช่วยปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนให้ดีขึ้น โดยการปฏิรูปสถานศึกษาและการจัดการศึกษา

2.3.3 แนวคิดการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

ศึกษา คชโคตร (2538) กล่าวว่า แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้น โรงเรียนปฐมวัยเป็นโรงเรียนที่เตรียมเด็กสำหรับสังคมใหม่ตามที่ต้องการ โดยมีจุดประสงค์เพื่อฝึกเด็กในการทำงานและเป็นสถานที่ที่ให้ความสุขแก่เด็ก ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ด้วยเหตุผล ไม่ใช่การเรียนรู้จากการบังคับ โรงเรียนปฐมวัยจะต้องกำหนดนิสัยใจคอที่จะต้องปฏิบัติไปสู่นิสัยที่ดีงาม หลักสูตรปฐมวัยสำหรับเด็ก 3 - 6 ขวบ จะประกอบด้วย การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การเรียนรู้ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การร้องรำ ทำเพลง และหลักการทางจริยธรรม เด็กจะเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยการลงมือของ การท่องเที่ยวไปในทุ่งนาและป่าเขาลำเนาไพรใกล้ๆ โรงเรียน การเล่นเกมต่างๆ การเรียนการสอนจะยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

Decker & Decker (1995 อ้างถึงใน ศึกษา คชโคตร, 2538) กล่าวว่า แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยคือ โรงเรียนปฐมวัยจะมีแนวการจัดการศึกษาให้เด็กมีอิสระในการเคลื่อนไหว มีการวางแผนกิจกรรมการเล่นจากของเล่น เช่น การสร้างด้วยบล็อกไม้ การพัฒนาความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ การพัฒนาการทางภาษาด้วยการท่องบทกลอน การร้องเพลง การเล่าเรื่อง การอภิปราย การเน้นความสัมพันธ์ และระเบียบความคิด การเรียนรู้จากมารดา จากครู

สรุปได้ว่า แนวคิดการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง เป้าหมายการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมเด็กให้พร้อมสำหรับสังคม โดยเน้นการฝึกฝนทักษะการทำงาน และสร้างความสุขในการเรียนรู้ หลักสูตรจะครอบคลุมวิชาต่างๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคำนวณ และการเรียนรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม เด็กๆ จะเรียนรู้ผ่านการลงมือ การสำรวจ และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การเรียนการสอนจะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้เด็กมีอิสระในการเคลื่อนไหวและมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม

2.3.4 หลักการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) ได้กำหนดหลักการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1) แนวความเชื่อของผู้บริหารการศึกษา การบริหารศึกษามีแนวความคิดเป็น 2 กลุ่ม คือ

(1.1) ยึดวิธีการบริหารจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ให้ความสำคัญงานเป็นสำคัญ โดยถือว่า การบริหารเป็นการจัดระบบ ระเบียบวิธีการทำงาน วางแผนงานให้คนปฏิบัติงาน ถ้าคนได้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางไว้งานจะมีประสิทธิภาพ

(1.2) ยึดวิธีการบริหารจัดการเชิงพฤติกรรมศาสตร์ให้ความสำคัญงานเป็นสำคัญ โดยถือว่าปัจจัยสำคัญของการบริหารงานคือ ปัจจัยมนุษย์ คนมีชีวิตจิตใจ ถ้าสามารถพัฒนาคนที่ปฏิบัติงานให้สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจกันดีแล้วผลสำเร็จของ

งานจะเกิดขึ้น การบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์นี้เป็นการบริหารงานโดยยึดหลักมนุษยสัมพันธ์เป็นสำคัญ ถือว่าผู้บริหารทำงานกับคน ความสำเร็จของงานจึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารงานสามารถทำงานกับผู้ร่วมงาน ได้หรือไม่ ถ้าผู้บริหารงานมนุษยสัมพันธ์ดี ผู้ร่วมงานก็ให้ความร่วมมืองานก็ประสบผลสำเร็จและผู้บริหารงานจะเป็นศูนย์กลางของพฤติกรรมของผู้ร่วมงาน กล่าวคือ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของผู้ร่วมงานด้วย เช่น ครูใหญ่มาทำงานแต่เช้า ครูในโรงเรียนก็มาทำงานแต่เช้า ครูใหญ่หมั่นเดินตรวจ ห้องเรียน ห้องเรียนก็สะอาดเรียบร้อยด้วย เป็นต้น

2) ลักษณะของการบริหารงานในโรงเรียน การบริหารงานในโรงเรียนเป็นการบริหาร การศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นการบริหารงานในรูปของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน เป็นลักษณะของ คณะกรรมการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เมื่อมีปัญหาที่นำเข้ามาปรึกษาหารือกันในคณะกรรมการบริหาร ทำให้เกิดความรอบคอบและเป็นการบริหารงานที่เป็นประชาธิปไตย เพราะเปิดโอกาสให้ผู้อยู่ในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการบริหารงาน คณะกรรมการบริหารงานในโรงเรียนจะประกอบด้วย คณะครูในโรงเรียน จากสายงานต่างๆ โดยมีครูใหญ่เป็นประธาน

3) ปัจจัยในการบริหารงาน การบริหารงานจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด จะต้องมียปัจจัยในการบริหารงาน ที่เรียกว่า “4 M” ได้แก่

(3.1) กำลังคน การทำงานจะสำเร็จได้ต้องมีคนดี มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ ในการทำงาน มีความสนใจและตั้งใจทำงาน งานจึงจะประสบผลสำเร็จ

(3.2) เงิน เป็นปัจจัยสำคัญ การทำงานใดหากขาดเงินงบประมาณในการทำงาน งานนั้นก็อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้

(3.3) วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงานก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ จะทำให้งานต่างๆ เป็นไปด้วยความราบรื่น

(3.4) ระบบงาน ได้แก่ โครงสร้างในการบริหารงาน การแบ่งส่วนงาน การประสานงาน เป็นระบบการบริหารจัดการหรือระบบการบริหารจะต้องมีระเบียบ มีการประสานงานกันอย่างดี ปัจจัย ทั้ง 4 ประการนี้ “คน” นับว่ามีความสำคัญที่สุด ถ้ามีคนดีมีความสามารถย่อมจะหาเงิน หาวัสดุ และจัด ระบบงานที่ดีได้ ปัจจัยมนุษย์จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงาน ฉะนั้นจึงต้องการเลือกบุคคลที่จะ ทำงานให้ได้คนมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีเจตคติที่ดีต่องาน ขยัน อดทน และตั้งใจทำงาน และ อุทิศเวลาเพื่องาน

4) หลักการบริหารงาน การบริหารงานในศูนย์เด็กจะต้องยึดถือหลักที่ว่าบริหารงาน เพื่อเป็นประโยชน์แก่เด็กนักเรียน ครูและบุคลากรต่างๆ ในโรงเรียน การบริหารงานโรงเรียนจะต้องยึด หลักการบริหารงานด้วยวิธีการประชาธิปไตย มุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือจากบุคลากรหลาย ฝ่ายในโรงเรียน เพื่อดำเนินงานในการศึกษาแก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องรู้จัก

กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานทุกคนได้ใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ ในการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ ร่วมกันอย่างรอบคอบ และมุ่งอบรมเด็กให้รู้จักหาเหตุผล ฝึกฝนความรับผิดชอบต่อ รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น และพัฒนาบุคลิกภาพ ตลอดจนมีจรรยาบรรณและวัฒนธรรมอันดีงาม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยดี หลักการบริหารงานโรงเรียนมีดังนี้ คือ

(4.1) จัดโรงเรียนให้เหมาะสมกับปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษาคูครูใหญ่จะต้องจัดประชุมชี้แจงให้คณะครูทุกคนได้เข้าใจปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจน เพื่อคณะครูจะได้ถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในโรงเรียนร่วมกัน

(4.2) วางแผนนโยบายการบริหารให้สอดคล้องกับปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษา โดยการที่คณะกรรมการโรงเรียนร่วมประชุมงาน นโยบายการบริหาร และให้คณะครูได้ทราบแนวนโยบายเหล่านั้นด้วย

(4.3) วางแผนงานและโครงการการบริหารงานโรงเรียน โดยยึดหลักประชาธิปไตย โดยให้คณะครูได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการต่างๆ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ และโครงการต่างๆ ควรปฏิบัติได้ง่ายและสะดวก

(4.4) กำหนดสิทธิและหน้าที่ของบุคคลแต่ละคนให้ชัดเจน การกำหนดหน้าที่ของบุคคลต้องเหมาะสมกับการรับผิดชอบของบุคคลนั้น

(4.5) การดำเนินงานใดก็ตามต้องดำเนินงานด้วยความระมัดระวัง และเหมาะสมกับกิจกรรมนั้นๆ

(4.6) มีการประเมินผลงานและติดตามโครงการต่างๆ ในโรงเรียนอยู่เสมอ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้

(4.7) การบริหารที่ดีต้องมีการแบ่งสายงานให้รู้หน้าที่และความรับผิดชอบต่อบุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนสายงานและบังคับบัญชา ฉะนั้นโรงเรียนจึงควรมีแผนผังจัดสายงานของโรงเรียนให้ชัดเจน

(4.8) การบริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาเด็ก และช่วยเหลือเด็กให้เจริญเติบโตได้ ทั้งทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม และร่างกาย

(4.9) การบริหารด้านวิชาการ พยายามจัดแผนการสอนโดยยึดหลักบูรณาการนำวิชาการต่างๆ มาผสมผสานกลมกลืน ไม่ควรให้เด็กแยกรายวิชากันโดยเด็ดขาด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2543) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 10 ประการ ดังนี้

1) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับเด็ก พัฒนาการทุกด้านของเด็กคือ ด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งจะพัฒนาได้จากการที่ผู้ใหญ่ให้การ

ส่งเสริม สนับสนุน และให้คำแนะนำในทางที่ดีที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน เด็กจะพัฒนาทางด้านสังคม และสติปัญญาได้จากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนด้วยตนเอง

2) หลักสูตร (แนวการจัดประสบการณ์) เป้าหมายหลักสูตร ส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้อย่างมีชีวิตชีวา และให้ได้รับประสบการณ์หลากหลายจากการทำกิจกรรมให้สอดคล้องกับการพัฒนาการของเด็กเกี่ยวกับชีวิตในชุมชนและในโลกหลักสูตรไม่ได้เป็นแต่เพียงเป้าหมายของการบริหารจัดการเรียนการสอน หรือการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมเท่านั้น หากยังรวมถึงตารางกิจกรรมประจำวันของเด็กในการนำเสนอไปใช้กับเด็ก ควรใช้หลักที่ว่าเด็กเรียนรู้จากการกระทำด้วยตัวของเด็กเอง และจากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมซึ่งจะเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดให้แก่เด็ก

3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าเยี่ยมโรงเรียน และมีส่วนร่วมสนับสนุนในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็ก เพราะเด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว โรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับครอบครัวของเด็กด้วย จึงจะสามารถจัดการศึกษาที่สนองความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม โรงเรียนควรพัฒนาหาวิธีการทำงานร่วมกันกับผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพ การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียนควรตั้งอยู่บนรากฐานที่ว่าผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กเป็นอันดับแรก

4) คุณสมบัติของบุคลากรและพัฒนาการ โรงเรียนต้องเข้าใจในการพัฒนาการและความต้องการของเด็ก คุณภาพของบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อคุณภาพของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การฝึกอบรมบุคลากรเรื่องพัฒนาเด็กหรือการศึกษาปฐมวัย มีความสัมพันธ์กับผลที่เกิดขึ้นกับเด็ก ทำให้เด็กมีความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ที่ดีขึ้น และพัฒนาการทางกายและสติปัญญาดีขึ้น

5) การบริหารงาน วิธีการบริหารโรงเรียนจะมีผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมในโรงเรียนทุกเรื่อง การบริหารที่มีประสิทธิภาพจะสร้างสรรค์ให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดดูแลเด็กให้มีคุณภาพดี การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการสื่อสารที่ดีมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน มีความมั่นคงทางการเงิน และให้ความสนใจต่อความต้องการและสภาพการทำงานของบุคลากร

6) บุคลากร สิ่งสำคัญที่จะกำหนดคุณภาพของโรงเรียน คือ การจัดทำหน้าที่รับผิดชอบ ของบุคลากร ซึ่งควรคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และอัตราส่วนที่เหมาะสม ซึ่งจะมีผลต่อการดูแลเด็กแต่ละคน บุคลากรที่รับผิดชอบเด็กจำนวนน้อย จะมีผลต่อการพัฒนาของเด็กก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับเด็ก ลดความก้าวร้าว และทำให้เด็กมีความร่วมมือกันมากขึ้น

7) การจัดสภาพแวดล้อม สิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีผลต่อพฤติกรรมและพัฒนาการทั้งหมดของเด็กและผู้ใหญ่ การจัดพื้นที่ และสื่ออย่างมีคุณภาพ มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กและ

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับเด็ก ขนาดของพื้นที่ การบริหารจัดการ และการใช้พื้นที่ทั้งในและนอกอาคาร จำเป็นต้องมีการประเมิน

8) สุขภาพอนามัยและความปลอดภัย การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง การวางแผนหลักสูตรที่ดีหรือปฏิสัมพันธ์ทางบวกระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ไม่สามารถทดแทนสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อเด็กได้ โรงเรียนปฐมวัยที่มีคุณภาพต้องมุ่งป้องกันการเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุ และเตรียมการสำหรับเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนใช้การศึกษาของเด็กในด้านการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย

9) อาหารและการบริการ เด็กต้องได้รับอาหารที่มีประโยชน์และคุณค่า ในอันที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับนิสัยในการกินอาหารที่ถูกต้อง

10) การประเมินผล การประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเป็นระบบ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อปรับปรุงและรักษาระดับคุณภาพของโรงเรียน การประเมินผลจึงขึ้นอยู่กับเป้าหมายและความต้องการที่จะชี้จุดเด่น จุดด้อย ตามองค์ประกอบของหลักการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่ดี

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดหลักการศึกษาปฐมวัยเพื่อให้เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองความสำคัญของพัฒนาการด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

- 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
- 2) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
- 3) พัฒนาการเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
- 4) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีมีความสุข

5) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และโรงเรียนในการพัฒนาเด็ก

สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น (2547) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าหลักการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กที่อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ขวบนั้น เป็นหลักการที่คำนึงถึงการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม เพื่อโอกาสในการพัฒนาเด็กทุกด้านตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ และต้องครอบคลุมงานสำคัญ 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหาร

งานบุคคล และการบริหารงานบริหารทั่วไป หลักการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ยังเน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาครอบคลุมเด็กทุกประเภท ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลและเน้นเด็กเป็นสำคัญ นอกจากนี้ต้องให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม ตามความเป็นอยู่จริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ แก่เด็ก

แนวทางดังกล่าวข้างต้น สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่นได้นำแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยมาใช้ ดังนี้

1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็กโดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และคุณลักษณะ โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ ซึ่งต้องเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ

2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งควรอยู่ในสภาพแวดล้อมด้วยธรรมชาติ ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของเด็ก ทั้งภายในและนอกห้องเรียนต้องสะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อที่มาจากธรรมชาติและวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยเด็กมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง สภาพแวดล้อมใกล้ตัว และโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม

3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งครูผู้ดูแลต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำตามเป็นผู้อำนวยความสะดวก ที่ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องยอมรับเห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบ เพื่อจะได้วางแผนสร้างสภาพแวดล้อมกิจกรรมต่างๆ ได้เหมาะสม นอกจากนี้ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องรู้จักพัฒนาตนเองปรับปรุงการใช้เทคนิค การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็ก

4) การบูรณาการการเรียนรู้ การบริหารจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายประสบการณ์สำคัญ จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กควรวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญอย่างเหมาะสมกับวัย

5) การประเมินพัฒนาการและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กควรสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ซึ่งจะช่วยครูผู้ดูแลเด็กในการวางแผนการจัดกิจกรรม ชี้ให้เห็นพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล ความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน และยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

6) ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้ดูแลเด็กและครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเติบโตขึ้นมา ครูผู้ดูแลเด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครองเด็กต้องมีการเปลี่ยนข้อมูลทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามหลักการจัดหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

สรุปได้ว่า หลักการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของชุมชน สังคม ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทุกประเภท เน้นการพัฒนาเด็กผ่านกิจกรรมการเล่นและประสบการณ์ตรงที่เหมาะสมกับวัยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และโรงเรียนในการพัฒนาเด็ก จัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก เน้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาท มีระบบประเมินผลและติดตามคุณภาพอย่างสม่ำเสมอการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

2.3.5 โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) จัดทำโครงสร้างการบริหารของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการกำหนดภารกิจของโรงเรียนไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งมีรายละเอียดของการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1) ด้านการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้ โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารวิชาการ ดังนี้

- (1.1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- (1.2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- (1.3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- (1.4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- (1.5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- (1.6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- (1.7) การนิเทศการศึกษา
- (1.8) การแนะแนวการศึกษา
- (1.9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- (1.10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- (1.11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- (1.12) การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) กำหนดขอบข่ายงานวิชาการ ดังนี้

- (1.1) การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน
- (1.2) การใช้หลักสูตรโรงเรียน
- (1.3) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินการใช้หลักสูตร
- (1.4) การช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- (1.5) การเป็นแหล่งศึกษา วิจัย ทดลอง และพัฒนาด้านวิชาการ
- (1.6) การเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการ

ซึ่งมีรายละเอียดขอบข่ายการดำเนินงานวิชาการของศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ ดังนี้

(1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกรอบแนวทางหรือทิศทางของการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาต้องจัดทำให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง คือ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 และพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น หลักสูตรที่ดีต้องพัฒนาอยู่เสมอให้เหมาะสมกับผู้เรียน ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ทุกด้านในสังคม การพัฒนาหลักสูตรจึงต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพ

(2) การใช้หลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาปฐมวัย ต้องนำหลักสูตรโดยความร่วมมือของทุกฝ่ายในสถานศึกษา และชุมชนมาใช้ในการพัฒนาเด็ก โดยคำนึงถึงการจัดประสบการณ์ การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ การเรียนรู้ สื่อส่งเสริมพัฒนาการ การประเมินพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก ตลอดจนการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ดังนี้

(2.1) การจัดประสบการณ์ ประสบการณ์ที่จัดสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ต้องจัดให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัยและบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

(2.1.1) ศึกษาหลักสูตรโรงเรียนที่จัดทำขึ้น

(2.1.2) จัดทำกำหนดการจัดประสบการณ์รายปี โดยนำสาระการเรียนรู้ ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยมาจัดเรียงให้เหมาะสมกับช่วงเวลาที่สอดคล้องกับสภาพและกิจกรรมของ สถานศึกษาและชุมชน ควรจัดให้มีทั้งส่วนที่ครูผู้สอนกำหนดไว้ล่วงหน้า และส่วนที่เปิดโอกาสให้เด็กริเริ่ม ตามความสนใจ และส่วนที่เอื้อให้เด็กได้เรียนรู้บริบททางสังคมวัฒนธรรมที่อาศัยอยู่

(2.1.3) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กให้ครอบคลุม ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรรู้ ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสอดคล้องกับหลักการ แนวทางการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก คือ การเรียนรู้ผ่านการเล่น

(2.1.4) จัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมที่กำหนด

(2.2) การจัดสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ของเด็ก เนื่องจากธรรมชาติของเด็กวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการ สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว การจัดสภาพแวดล้อมมีดังนี้

(2.2.1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็น วัตถุจับต้องได้ กำหนดให้มีให้เป็นไปได้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

1) สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน หมายถึง การจัดมุม ประสบการณ์ต่างๆ ในห้องเรียน สื่อตามมุมประสบการณ์ต่างๆ ให้เหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน ของสื่อและของเล่นต่อจำนวนเด็ก ซึ่งอาจแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรม ดังนี้

(1) พื้นที่อำนวยความสะดวกภายในห้องเรียนจำเป็นต้องมี พื้นที่เก็บเครื่องใช้ของครูผู้สอน และมีป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

(2) พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนด ให้มีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มใหญ่เด็ก สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ จากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

(3) พื้นที่จัดมุมเล่นและมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่สามารถใช้เสียงดัง และส่วนที่ต้องการ ความสงบออกจากกัน การจัดมุมเล่นต่างๆ ครูผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ ควรมีมุมเล่น/มุมประสบการณ์ อย่างน้อย 4 มุม ควรมีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นในมุมตามความสนใจของเด็ก ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่

เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมเล่น ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่นเพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้ามาเล่น ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็กโดยมีข้อตกลงร่วมกัน เช่น การจัดเก็บอุปกรณ์ การรอคอย การให้โอกาสผู้อื่นได้เล่นอาจจัดมุมสงบไว้ทั้งในและนอกอาคาร เพื่อให้เด็กได้อยู่ตามลำพังบ้าง จัดพื้นที่แสดงผลงานของเด็กทุกคนที่เป็นปัจจุบัน สภาพแวดล้อมที่จัดให้เด็กควรมีส่วนที่อ่อนนุ่มบ้าง เช่น พรม เบาะ เป็นต้น

2) สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบๆ สถานศึกษา รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่นพร้อมทั้งเครื่องเล่นสนาม จัดระวางรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณสถานศึกษา และบริเวณรอบนอกสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด จัดแต่งและปลูกต้นไม้ให้มีความร่มรื่นสวยงามรอบๆ บริเวณสถานศึกษา สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็ก ดังนี้

(1) บริเวณสนามเล่น ควรมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดินทราย กรวด หญ้า พื้นที่สำหรับเล่นของเล่นมีล้อ รวมทั้งที่ร่มที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำบ่อทราย พร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่น สนามสำหรับปั่นปาย ทรงตัว ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นดูแลให้มีความสะอาด ตรวจสอบตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรงปลอดภัยอยู่เสมอ นอกจากสนามเด็กเล่น ควรมีที่นั่งพักผ่อนโดยจัดที่นั่งไว้ใต้ต้นไม้ที่มีร่มเงา อาจใช้เป็นที่นั่งกิจกรรมกลุ่มย่อยๆ จัดเป็นหนังสือเคลื่อนที่หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง

(2) บริเวณธรรมชาติ ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว หากบริเวณสถานศึกษามีพื้นที่ไม่มากนักอาจปลูกพืชใบกระบะหรือกระถาง สวนสมุนไพร เป็นต้น

(2.2.2) สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เกิดจากพฤติกรรมให้เด็กมีโอกาสมีส่วนร่วมด้วยความสนใจ ตั้งใจ กระตือรือร้น ได้พูดคุย หัวเราะ ด้วยความสนุกสนานมากกว่าการถูกบังคับให้ร่วมกิจกรรม ทั้งนี้การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้สอนกับเด็กในเชิงบวกจะช่วยให้เด็กมีความสุขในการเรียนรู้

(2.3) สื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรมภายในศูนย์เด็กปฐมวัยควรเป็นสื่อที่พัฒนาการเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เหมาะสมกับวัย การใช้สื่อ ก็เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ลักษณะสื่อควรมีดังนี้

(2.3.1) เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก

(2.3.2) เป็นสื่อที่ปลอดภัย ไม่เป็นอันตรายต่อตัวเด็ก

(2.3.3) เป็นสื่อที่เอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า และสะท้อนวัฒนธรรมและสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

(2.3.4) เป็นสื่อที่เด็กควรมีส่วนร่วมในการจัดทำ การจัดป้ายนิเทศ โดยมีผลงานของเด็กในหลายรูปแบบ และป้ายนิเทศมีการปรับเปลี่ยนทันต่อเหตุการณ์ เอื้อต่อการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ถือได้ว่าเป็นการจัดที่ต้องคำนึงถึงตัวเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการใช้สื่อต้องจัดให้เหมาะสมกับพัฒนาการ เพื่อให้ความรู้กับผู้ปกครองได้ เช่น การเลือกเรื่องการพิจารณาเนื้อหาของเกม รายการโทรทัศน์ เป็นต้น

(2.4) การประเมินพัฒนาการและการเจริญเติบโต ศูนย์เด็กปฐมวัยต้องดำเนินการประเมินพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็กอย่างสอดคล้องกับหลักการประเมินพัฒนาการที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 เพื่อนำผลการประเมินมาจัดประสบการณ์ หรือดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้บรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

(2.4.1) การประเมินการเจริญเติบโต

1) ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงทุกเดือน แล้วบันทึกการเจริญเติบโตของเด็ก โดยนำน้ำหนัก ส่วนสูง และสัดส่วนของน้ำหนัก เมื่อเปรียบเทียบกับส่วนสูงไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข

2) ประเมินการเจริญเติบโตของเด็กเป็นรายบุคคลและกลุ่ม เมื่อพบว่า น้ำหนัก ส่วนสูง และสัดส่วนของน้ำหนักเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนสูงน้อยกว่าเกณฑ์หรือมากเกินไป จะต้องดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการต่างๆ อย่างเหมาะสม

(2.4.2) การประเมินพัฒนาการเด็ก

1) ประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล 4 ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2) ประเมินจากการแสดงออกตามสภาพจริงของเด็ก ด้วยการสังเกต บันทึก และรวบรวมข้อมูลพฤติกรรม และผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันของเด็ก

3) ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนว่าจะประเมินอะไร เมื่อไร ด้วยวิธีการอย่างไร และใช้เครื่องมืออะไรในการประเมิน จากนั้นจึงเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่วางแผนไว้ นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมตีความและนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคนอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี

4) เลือกใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยของเด็ก เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสนทนา การเก็บรวบรวมผลงาน เป็นต้น ทั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินควรมีความหลากหลาย ใช้งานได้สะดวกและเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูล

5) ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน เช่น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเด็กที่บ้าน หรือช่วยเก็บรวบรวมผลงานของเด็ก เป็นต้น และควรรายงานผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

6) มีการรายงานผลในทางบวกและบันทึกลงในเอกสารหลักฐาน เช่น สมุดรายงานประจำตัวเด็ก โดยสถานศึกษาสามารถออกแบบสมุดรายงานประจำตัวเด็กได้เองให้สอดคล้องกับเกณฑ์พัฒนาการตามวัยของเด็ก และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สถานศึกษากำหนด เป็นต้น

(2.5) การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ หน้าที่ประจำสำคัญประการหนึ่งของครูผู้สอนคือ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อนำไปใช้สอนเด็กในชั้นเรียนของตน การสอนเด็กไม่ว่าวัยใดจะต้องมีการวางแผนการสอนล่วงหน้า เพื่อให้เด็กได้พัฒนาไปตามจุดหมายที่วางไว้ในหลักสูตร ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องเรียนรู้หลักการและวิธีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เช่น

(2.5.1) กำหนดสาระการเรียนรู้รายปี ด้วยการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์แต่ละช่วงอายุที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด

(2.5.2) กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีให้ครอบคลุมประสบการณ์สำคัญทุกข้อ และสาระที่ควรเรียนรู้ทั้ง 4 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก และนำไปใช้สอนได้จริง

(2.5.3) มีการจัดทำกำหนดการสอนตลอดทั้งปี

(2.5.4) เขียนแผนการจัดประสบการณ์ อาจใช้รูปแบบความเรียงหรือแบบกึ่งตาราง ทั้งนี้ลักษณะที่ดีของแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่ควรพิจารณา

(3) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินการใช้หลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการช่วยเหลือแนะนำทางวิชาการเพื่อให้การดำเนินการด้านต่างๆ ภายในศูนย์เด็กปฐมวัยต้องจัดให้มีการนิเทศที่ยึดหลักการสำคัญคือ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ยึดหลักประชาธิปไตย เทคนิคการนิเทศอาจนิเทศเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มภายในศูนย์เด็กปฐมวัย จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจแนวคิด หลักการ และจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับครูผู้สอน และเป็นการประเมินการใช้หลักสูตร

(4) การช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ครอบคลุมทั้งเด็กปฐมวัยปกติทั่วไปและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถ โดยยึดหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา

การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) การเป็นแหล่งศึกษา วิจัย ทดลองและพัฒนาด้านวิชาการ บทบาทสำคัญของ ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบประการหนึ่งคือ การส่งเสริมให้มีการศึกษา วิจัย ทดลองนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพ ซึ่งศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบสามารถดำเนินการได้หลากหลายลักษณะ คือ

(5.1) ให้ความร่วมมือกับบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่นในการศึกษาวิจัย เพื่อนำมาใช้พัฒนา

(5.2) นำแนวคิดหรือนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดประสบการณ์ เช่น แนวคิด การสอนแบบธรรมชาติ (Whole Language) การสอนแบบโครงการ (Project Approach) การจัด ประสบการณ์ที่ส่งเสริมพหุปัญญา (Multiple Intelligence) ฯลฯ

(5.3) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นการทำงาน สืบเนื่องจาก ข้อ 5.2 ซึ่งสามารถทำในรูปแบบการศึกษาวิจัย แล้วนำผลมาประยุกต์ใช้ต่อไป

(5.4) การวิจัยในชั้นเรียนโดยศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบส่งเสริมให้ครูผู้สอน นำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการจัดประสบการณ์หรือพฤติกรรม ของเด็กเพื่อช่วยให้เด็กพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) กำหนดขอบข่ายและภารกิจ งานในการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย

- (1) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- (2) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
- (3) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- (4) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- (5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- (6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเปรียบเทียบโอนผลการเรียน
- (7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- (8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- (9) การนิเทศการศึกษา

- (10) การแนะแนว
- (11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- (12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- (13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- (14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- (15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- (16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- (17) การพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรระดับปฐมวัยของสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการกิจกรรมและการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย มีการวัดผล ประเมินผล การทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน นำผลการประเมินพัฒนาการเด็ก แผนการสอนและหลักสูตรสถานศึกษามาใช้วางแผนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการนิเทศ ติดตาม และการประกันคุณภาพภายใน เพื่อมุ่งให้สถานศึกษาบริหารจัดการได้อย่างอิสระและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

2) ด้านการบริหารงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงบประมาณ ดังนี้

- (1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ
- (2) การจัดสรรงบประมาณ
- (3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน
- (4) การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
- (5) การบริหารการเงิน
- (6) การบริหารบัญชี

(7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) ได้กำหนดขอบข่ายการดำเนินงานงบประมาณศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบไว้ ดังนี้

(1) การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

- (1.1) การวิเคราะห์สถานภาพของศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ
- (1.2) การจัดลำดับความสำคัญของผลการวิเคราะห์สถานภาพของศูนย์
- (1.3) การกำหนดกลยุทธ์ เป้าหมายการให้บริการ ผลผลิตและตัวบ่งชี้
- (1.4) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ

(2) การบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ

- (2.1) การใช้จ่ายงบประมาณโดยติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ
- (2.2) ผลการดำเนินงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของ

เป้าหมาย

- (2.3) ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข
- (2.4) จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน และเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

ซึ่งมีรายละเอียดขอบข่ายการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ ดังนี้

(1) การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

- (1.1) การวิเคราะห์สถานภาพของศูนย์เด็กปฐมวัย
- (1.2) การจัดลำดับความสำคัญของผลการวิเคราะห์ศูนย์เด็กปฐมวัย
- (1.3) การกำหนดกลยุทธ์เป้าหมายการให้บริการผลผลิตและตัวชี้วัดของศูนย์
- (1.4) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพศูนย์เด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัย

(2) การบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ

การติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานขอบข่ายการดำเนินงานของศูนย์เด็กปฐมวัยการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณในการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณของศูนย์เด็กปฐมวัย ควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของศูนย์เด็กปฐมวัย รวมทั้งการปฏิบัติงานตามเงื่อนไขของการใช้จ่ายงบประมาณและตอบสนองนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด โรงเรียนควรติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานบริหารงบประมาณ ดังนี้

(2.1) การใช้จ่ายงบประมาณ โดยติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม และระยะเวลาที่กำหนดการเบิกจ่ายถูกต้องตามระเบียบ งบประมาณ การใช้จ่ายที่มีความคุ้มค่าและประหยัด

(2.2) ผลการดำเนินงานติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของ เป้าหมายการให้บริการผลผลิตของโครงการ กิจกรรม ว่าได้ผลตามที่กำหนดหรือไม่

(2.3) ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

(2.4) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานและเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

(3) การบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ตามตัวบ่งชี้ของเป้าหมายและรายงานผลการดำเนินงานงบประมาณ ดังนี้

(3.1) การใช้จ่ายงบประมาณ โดยติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม และระยะเวลาดำเนินการ การเบิกจ่ายถูกต้องตามระเบียบ งบประมาณ การใช้จ่ายที่มีความคุ้มค่าประหยัด

(3.2) ผลการดำเนินงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของ เป้าหมายการให้บริการผลผลิตของโครงการ กิจกรรม ว่าได้ผลตามที่กำหนดหรือไม่ ผลที่ได้จาก กิจกรรม โครงการ มีความสอดคล้องและส่งผลต่อเป้าหมายผลผลิตและเป้าหมายการให้บริการเพียงไร ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน และเสนอต่อหน่วยงาน ต้นสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) กำหนดขอบข่ายภารกิจงาน การบริหารงบประมาณ ดังนี้

- (1) การจัดทำแผนงบประมาณ
- (2) การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ
- (3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณ
- (4) การโอนและการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
- (5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
- (6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
- (7) การตรวจสอบติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน
- (8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- (9) งานกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
- (10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- (11) การเบิกเงินจากคลัง

- (12) การรับเงิน การเก็บรักษาเงินและการจ่ายเงิน
- (13) การนำเงินส่งคลัง
- (14) การจัดทำบัญชีการเงิน
- (15) การจัดทำรายการทางการเงินและงบการเงิน
- (16) การจัดทำและจัดหาแบบบัญชี ทะเบียนและรายงาน
- (17) การวางแผนพัสดุ
- (18) การกำหนดแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้าง
- (19) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
- (20) การจัดหาพัสดุ
- (21) การควบคุมดูแลบำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- (22) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง ผู้บริหารมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดระบบการบริหารการเงิน บัญชี พัสดุอย่างชัดเจน มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผนการใช้งบประมาณให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผนการใช้งบประมาณที่ถูกต้องตามระเบียบ/กฎหมายที่กำหนด สอดคล้องกับนโยบายมีการวิเคราะห์และจัดลำดับความเหมาะสม ส่งเสริม สนับสนุนการจัดสรรงบประมาณ การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณอย่างเป็นระบบ และสามารถตรวจสอบได้ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบรายงานผลการใช้งบประมาณและผลการดำเนินงาน และนำผลการประเมินด้านงบประมาณ วางแผนพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

3) ด้านการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

Kimbrough & Nunney (1988 อ้างถึงใน มาคอเซาะ สาแล, 2565) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานบุคลากรไว้ ดังนี้

- (1) การวางนโยบายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

(2) การกำหนดความต้องการของบุคลากร โดยกำหนดคุณสมบัติและหน้าที่ซึ่งควรมอบหมายให้แก่ผู้ปฏิบัติที่มารับตำแหน่งต่างๆ

(3) การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน โดยการจัดเข้าปฏิบัติงานตามความสามารถหรือจัดตามความเหมาะสม โดยผู้บริหารและคณะทำงานร่วมกันพิจารณา

(4) การพัฒนาบุคลากรมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับหน่วยงาน โดยพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญ และความสามารถ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล ดังนี้

- (1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
- (2) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
- (3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- (4) วินัยและการรักษาวินัย
- (5) การออกจากราชการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) ได้กล่าวถึง ขอบเขตงานด้านบุคคลของศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบไว้ ดังนี้

- (1) การจัดอัตราร่วมระหว่างบุคลากรกับเด็ก
- (2) คุณสมบัติของครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่ควรเป็น
- (3) บทบาทของครูปฐมวัยที่ควรพิจารณา
- (4) บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย
- (5) การพัฒนาครูผู้สอนระดับปฐมวัยในศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ
- (6) การจัดสวัสดิการและขวัญกำลังใจ
- (7) การติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานการบริหารงานบุคคล

ซึ่งมีรายละเอียดขอบข่ายการดำเนินงานการบริหารงานบุคคลของศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ ดังนี้

- (1) การจัดอัตราร่วมระหว่างบุคลากรกับเด็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัยให้บรรลุเป้าหมาย โรงเรียนควรจัดอัตราร่วมครูผู้สอนต่อเด็กให้เหมาะสมตามจำนวนเด็ก เพื่อให้การดูแลเด็กทำได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพในกรณีที่มีเด็กจำนวนมาก ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบสามารถนำระบบอาสาสมัคร เช่น พ่อแม่หรือพี่เลี้ยงมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือเสริมกำลังอัตราร่วมครูผู้สอนต่อเด็ก เพื่อให้อัตราร่วมระหว่างครูผู้สอนกับเด็กเป็นไปตามอัตราร่วมที่เอื้อประโยชน์ต่อเด็กมากที่สุด ในกรณีที่มีเด็กมีความต้องการพิเศษ ควรจัดให้มีบุคลากรผู้มีความรู้ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านรับผิดชอบดูแล เป็นต้น

(2) คุณสมบัติของครูผู้สอนระดับปฐมวัย

คุณสมบัติของครูผู้สอนระดับปฐมวัยเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดต่อคุณภาพของเด็กปฐมวัย จึงได้กำหนดคุณสมบัติของครูผู้สอนระดับปฐมวัยไว้ ดังนี้

(2.1) คุณลักษณะด้านบุคลิก

(2.1.1) จบการศึกษาทางด้านการศึกษาระดับปฐมวัย หรือจบการศึกษาสาขาอื่นๆ และผ่านการอบรมความรู้ด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

(2.1.2) มีความรู้ด้านจิตวิทยาเด็ก จิตวิทยาพัฒนาการ โดยเข้าใจพัฒนาการในแต่ละด้านอย่างแม่นยำ

(2.1.3) มีความรู้ด้านหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยได้

(2.1.4) มีความรู้และความสามารถจัดกิจกรรมได้ตามหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

(2.1.5) มีความรู้และพัฒนาสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่จัดให้กับเด็ก

(2.1.6) มีความรู้การประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย

(2.1.7) มีความรู้และทำวิจัยในชั้นเรียนได้ สามารถนำผลการวิจัยมาพัฒนาเด็กได้เป็นอย่างดี

(2.2) คุณลักษณะด้านความสามารถ

(2.2.1) มีความสามารถในการวางแผนการจัดประสบการณ์ การดำเนินงานในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2.2.2) มีความสามารถในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่อบอุ่นเอื้อต่อการพัฒนาทุกด้าน

(2.2.3) มีความสามารถในการจัดกิจกรรมได้หลากหลาย โดยให้เด็กมีโอกาสเลือกตัดสินใจในการปฏิบัติตามความสนใจและความต้องการของเด็ก

(2.2.4) มีความสามารถในการจัดกิจกรรม โดยให้เด็กได้ฝึกกระบวนการคิด การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงตามแนวการจัดประสบการณ์ของหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย

(2.2.5) มีความสามารถในการเล่านิทาน การพูด การเตรียมเด็กให้พร้อมโดยวิธีการต่างๆ

(2.2.6) มีความสามารถในการจัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างมีความสุข

(2.2.7) มีความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับเด็กโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ

(2.2.8) มีความสามารถในการจัดหาและผลิตสื่อ เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เกิดการเรียนรู้

(2.2.9) มีความสามารถในการพัฒนาและนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้กับการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม

(2.2.10) มีความสามารถในการประเมินพัฒนาการที่หลากหลาย และ มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อสรุปการประเมินพัฒนาการที่หลากหลาย และมีการจัดเก็บข้อมูล อย่างเป็นระบบ เพื่อการประเมินพัฒนาการและนำไปพัฒนาเด็ก

(2.3) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

(2.3.1) มีสุขภาพจิตดี อารมณ์มั่นคง ใจเย็น

(2.3.2) ยิ้มแย้มแจ่มใส อ่อนน้อม เป็นมิตร

(2.3.3) มีกิริยาท่าทางสง่าผ่าเผย ใช้วาจาสุภาพ เรียบร้อย อ่อนโยน

(2.3.4) แต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อย

(2.3.5) มีวินัยในตนเอง มีลักษณะผู้นำ ผู้ตามที่ดี

(2.3.6) มีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงในการทำงาน

(2.4) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์

(2.4.1) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ปรับตัวเข้ากับบุคคลทุกระดับได้อย่าง
เหมาะสม

(2.4.2) ยอมรับความคิดเห็น และความสามารถของผู้อื่น

(2.4.3) เข้าใจความรู้สึก และความต้องการของผู้ปกครอง

(2.4.4) สัมพันธภาพที่ดีกับเด็กปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
และเป็นกันเองกับเด็กทุกคน

(2.4.5) มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลหรือหน่วยงานอื่น มองบุคคลอื่น
และมองโลกในแง่ดี

(2.4.6) มีศิลปะในการพูด ใช้คำพูดต่อเด็ก เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง
และบุคคลทั่วไปได้เหมาะสมกับสถานการณ์

(2.5) คุณลักษณะด้านอุดมการณ์ในวิชาชีพครู

(2.5.1) รักและศรัทธาต่อวิชาชีพครู

(2.5.2) อุทิศเวลา กำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญาให้กับงานวิชาชีพครู

(2.5.3) มีความสำนึกในหน้าที่ของความเป็นครู ปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ

(2.5.4) มีความภูมิใจในความเป็นครูปฐมวัย เป็นผู้วางรากฐานที่ดีให้กับเด็กที่จะเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

(2.5.5) มีความมุ่งมั่น ไม่ทอดทิ้ง และเปื้อน่อยต่อการสอน

(2.5.6) มีความเชื่อว่าเด็กมีความแตกต่างกัน การจัดประสบการณ์จึงเน้นเด็กเป็นสำคัญจะช่วยให้เด็กพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

(2.5.7) มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งจะบังเกิดผลกับเด็กและเพื่อนครู

(2.6) คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม

(2.6.1) มีความเมตตา กรุณา ซื่อสัตย์ สุจริต

(2.6.2) มีความโอบอ้อมอารี

(2.6.3) มีความซื่ออย่างมีเหตุผล ไม่หลงงมงาย

(2.6.4) มีสติมั่นในการคิด และการกระทำ

(2.6.5) มีความรับผิดชอบปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองดี

(2.6.6) ความเป็นกัลยาณมิตรกับเด็ก เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ปฏิบัติตนในจรรยาบรรณในวิชาชีพครู รักเด็ก เอาใจใส่ให้ความดูแล ช่วยเหลือเมื่อเด็กเกิดปัญหา

(3) บทบาทของครูปฐมวัย

ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อเด็กปฐมวัย เป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างมาก ซึ่ง เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) ได้กล่าวถึง บทบาทของครูปฐมวัยที่ควรพิจารณา ดังนี้

(3.1) การปฏิบัติตนของครูปฐมวัยต่อเด็ก ครูปฐมวัยควรมีความเข้าใจธรรมชาติของเด็กปฐมวัยในเรื่องต่อไปนี้

(3.1.1) ไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบเคลื่อนไหว อยากรู้ อยากเห็น จึงต้องมีกิจกรรมตลอดเวลา

(3.1.2) ชอบเล่น เด็กต้องการโอกาสได้เล่นอย่างร่าเริงแจ่มใส

(3.1.3) ระยะเวลาความสนใจสั้น

(3.1.4) สนใจสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ชอบสีต่างๆ สัตว์แปลกตา ชอบรูปภาพ

(3.1.5) เปื่อง่าย เปื้อนที่จะเห็นของเก่าๆ ซ้ำซาก

(3.2) ความรู้ความต้องการของเด็ก โดยทั่วไปแล้วเด็กจะมีความต้องการตรงกัน
ในเรื่องต่อไปนี้

(3.2.1) ความรัก เด็กทุกคนต้องการความรักอย่างสม่ำเสมอ

(3.2.1) ความปลอดภัยเด็กทุกคนต้องการความปลอดภัยทางร่างกาย
และต้องการความปลอดภัยทางสังคม

(3.2.2) การยอมรับว่าเป็นคนสำคัญคนหนึ่งในบ้าน ในชั้นเรียนของ
โรงเรียน อยากแสดงความสามารถเพื่อให้ได้รับการยกย่องชมเชย

(3.2.3) ความเป็นคนสำคัญของตนเอง อยากทดลอง อยากทำ อยากรู้
อยากเห็นเด็กๆ จะพยายามทำทุกสิ่งด้วยตนเอง และจะมีความสุขความภูมิใจ ความมั่นใจ เมื่อประสบ
ผลสำเร็จ

(3.2.4) ความเหนียวรั้งควบคุมตนเอง ต้องการแนะนำชักจูง มีคนคอย
เอาใจใส่ให้กำลังใจ

(3.2.5) การเลียนแบบผู้ใหญ่ เด็กจะเลียนแบบคนใกล้ชิด คนที่เด็กรัก
ดังนั้น พ่อ แม่ ครู ผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก

(3.2.6) การยึดถือ ยึดมั่นเพื่อยึดเป็นแนวทางที่เหมาะสมที่ควร

(3.2.7) คำแนะนำและเหตุผล เด็กชอบถามเพราะต้องการทราบและ
ต้องการคำแนะนำ

(3.3) ให้ความอบอุ่นแก่เด็กด้วยการปฏิบัติ ดังนี้

(3.3.1) แสดงให้เห็นว่าครูรักเด็กอยู่เสมอ

(3.3.2) ยอมรับความจริงในความแตกต่างระหว่างบุคคล

(3.3.3) ให้โอกาสเด็กแต่ละคนได้ประสบความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ

(3.3.4) ใช้วิธีระมัดระวังไม่ในการปกครองเด็ก ไม่ควรทำโทษเด็ก หยิกตีเด็ก
ควรเตือนด้วยสายตาหรือให้อาณัติสัญญาณเพื่อให้เด็กรู้สึกตัวเมื่อทำผิด

(3.4) การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก
ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

(3.4.1) การจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย เปิดโอกาสให้เด็กคิดด้วยตนเอง
ตัดสินใจด้วยตนเองอย่างถูกต้อง

(3.4.2) การจัดตั้งคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล กิจกรรม
สำหรับเด็กๆ ควรเป็นไปตามความสามารถ ครูคอยส่งเสริม สนับสนุน คอยซักถาม ชมเชย และคอยดูแล
ให้กำลังใจ

(3.4.3) ทำตัวอย่างที่ดีให้เด็กเลียนแบบ เพราะเด็กๆ ชอบเลียนแบบ ผู้ใกล้ชิดปล่อยให้เด็กหาวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด ครูคอยช่วยแนะนำเพียงเล็กน้อย แต่ต้องดูแลอย่างใกล้ชิด

(3.4.4) ครูปฐมวัยควรเล่นกับเด็กอย่างเหมาะสม เด็กบางคนไม่ชอบแข่งขัน บางครั้งครูควรหลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบว่าคนนั้นดีกว่า คนนี้ดีกว่า เป็นต้น

(3.4.5) จัดสิ่งแวดล้อมเพื่อเด็กสามารถเลือกหาประสบการณ์ได้ตามความต้องการ เช่น ห้องทำงาน ที่เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก ปั้นดินเหนียว ระบายสี เป็นต้น

(3.5) การประเมินความพร้อมในการเรียนรู้ เป็นการประเมินพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อหาแนวทางส่งเสริมและแก้ไขลักษณะนิสัยต่างๆ หลังจากที่ครูปฐมวัยได้มีบทบาทในการศึกษาธรรมชาติความต้องการของเด็ก การให้ความอบอุ่นเด็ก การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็ก และการประเมินพัฒนาการเด็กแล้ว ครูปฐมวัยควรมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

(3.5.1) บทบาทในฐานะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก เด็กปฐมวัยจะเรียนรู้โดยการเลียนแบบได้ดีมาก ดังนั้น ครูจึงควรมีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างที่ดี ใช้เสียงอ่อนโยน สุภาพ พูดเป็นประโยคชัดเจน ฝึกความมีระเบียบวินัย ความสะอาด ความประหยัด โดยการจัดสภาพห้องมุมเล่นเด็ก ให้เด็กรู้จักเล่น รู้จักเก็บรักษาและซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์

(3.5.2) บทบาทครูในการเสริมสร้างบุคลิกภาพและการสร้างสรรค์ ครูต้องตั้งใจฟังขณะที่เด็กพูด สนใจต่อคำถามของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กอยากรู้อยากเห็น ครูต้องชมเชยหรือแสดงกิริยาชื่นชมในผลงานเด็ก พยายามให้เด็กมีความมั่นใจในความสามารถ ครูต้องเคารพในความแตกต่างของเด็ก ไม่นำเด็กมาเปรียบเทียบกัน ให้โอกาสให้เด็กได้เล่นและทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างอิสระ สร้างสรรค์

(3.5.3) บทบาทของครูในการส่งเสริมนิสัยส่วนตัวและสังคม ครูต้องฝึกให้เด็กมีนิสัยกิจวัตรส่วนตัวอย่างมีระเบียบ เช่น การร่วมกิจกรรม การขบถาย การรักษาความสะอาด ครูต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถเล่นดนตรีง่ายๆ ต้องเอาใจใส่แก้ไขปรับปรุงการทรงตัวที่ไม่เหมาะสมของเด็ก เป็นต้น

(3.5.4) บทบาทของครูในการส่งเสริมโภชนาการของเด็ก ให้เด็กรู้จักรับประทานอาหารที่ดีมีประโยชน์ ส่งเสริมให้เด็ก ผู้ปกครองจัดทำอาหารกลางวัน อาหารว่างอย่างเหมาะสม เด็กๆ ควรได้ดื่มนมในปริมาณที่เหมาะสมทุกวัน

(3.5.5) บทบาทของครูในการส่งเสริมความเข้าใจภาษา ครูต้องสนทนากับเด็ก เด็กสามารถบอกชื่อ บอกสกุล บอกสี ฯลฯ ได้ ครูต้องมีทักษะในการเล่นิทาน อ่านหนังสือให้เด็กฟัง ให้เด็กเล่าเรื่องตนเอง ส่งเสริมให้เด็กๆ ได้เล่นบทบาทสมมติโดยจัดเป็นมุมบ้านหรืออื่นๆ

(3.5.6) บทบาทหน้าที่ทางวิชาการ ครูปฐมวัยต้องมีความรู้ ความเข้าใจ แผนการจัดประสบการณ์ การจัดการเรียนการสอน การจัดการประเมินผล สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี จัดกิจกรรมและประสบการณ์พัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้ง 4 ด้าน

(3.5.7) บทบาทหน้าที่ทางธุรการ ประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองจัดทำ ประวัตินักเรียน จัดทำบัญชีเรียกชื่อ สมุดประจำชั้น ตารางกิจกรรมประจำวัน ใบตรวจสุขภาพ บัญชีวัสดุ อุปกรณ์ จัดบริเวณที่เล่นให้เด็กอยู่ในสภาพที่สะอาดเรียบร้อย และปลอดภัย

(3.5.8) บทบาทในการจัดชั้นเรียน ชั้นเรียนควรมีสภาพเป็นทั้งบ้าน และที่เลี้ยงเด็ก สิ่งที่ต้องพิจารณาคือ เรื่องสี ควรเป็นสีอ่อนๆ มีความกลมกลืน มีแสงสว่างเพียงพอ มีความสะอาด มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสะดวก ปลอดภัย เกิดความ สนุกสบาย และส่งเสริมประสบการณ์แก่เด็ก

(4) บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย การบริหารโรงเรียนหรือ สถานที่เลี้ยงดูอบรมและจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยเป็นเรื่องสำคัญ มีความละเอียดอ่อน ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญที่ครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้

(4.1) ผู้บริหารควรต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะการพัฒนาร่างกาย ของเด็กปฐมวัย เช่นเดียวกับครูผู้สอน และต้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวกส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการเล่น เครื่องเล่น เครื่องสนามที่มีคุณภาพ

(4.1.1) จัดสร้างหรือผลิตและจัดหาอุปกรณ์ เครื่องเล่นสนาม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติบริการอย่างเพียงพอเหมาะสม

(4.1.2) จัดเครื่องเล่นสนาม บรรยากาศ สภาพแวดล้อมส่งเสริมพัฒนาการ ด้านต่างๆ ของเด็ก

(4.2) มีบทบาทในการนิเทศ การจัดกิจกรรม การจัดประสบการณ์ การดูแล อบรมเด็ก รวมทั้งการช่วยเหลือครูให้สามารถจัดกิจกรรม ประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

(4.3) มีบทบาทให้ครูมีโอกาสรพัฒนาตนเอง รวมทั้งสนับสนุนการทำงานเป็น กลุ่มของครูด้วย

(4.4) มีบทบาทติดต่อผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องเด็กที่บ้านให้เข้าใจเด็กของตน รวมทั้งเพื่อให้เลี้ยงดูเอาใจใส่เด็กอย่างถูกต้อง

(4.5) ผู้บริหารควรติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น เช่น สาธารณสุข องค์กร ปกครองท้องถิ่น เพื่อดูแลช่วยเหลือเด็กกรณีที่มีปัญหา เป็นต้น

(4.6) บทบาทเกี่ยวกับการบริหารบุคลากร เช่น การสรรหาบุคลากร การจัด บุคลากรปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม เป็นต้น

(4.7) บทบาทในการหาเงินและเครื่องอำนวยความสะดวกทั้งหลาย ซึ่งโรงเรียนจะรอแต่เพียงงบประมาณอย่างเดียวไม่ได้ ต้องระดมทรัพยากรในท้องถิ่นร่วมด้วย

(4.8) บทบาทในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนปฐมวัย ผู้บริหารจะต้องเป็นนักประชาสัมพันธ์

(5) การพัฒนาครูผู้สอนระดับปฐมวัยในศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ

โรงเรียนมีภารกิจและหน้าที่ในการพัฒนาครูผู้สอนระดับปฐมวัยทุกคน ครูผู้สอนคนใหม่ต้องได้รับการปฐมนิเทศ เช่น เป้าหมายของศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การจัดประสบการณ์ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย การวางแผน การจัดกิจกรรมประจำวันของศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ สุขภาพและความปลอดภัย ความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน การแนะแนวและเทคนิคการจัดชั้นเรียน เป็นต้น

(6) การจัดสวัสดิการและขวัญกำลังใจ

ผู้บริหารศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบควรดูแลการจัดกิจกรรมส่งเสริมสวัสดิการและขวัญกำลังใจครูผู้สอนระดับปฐมวัยอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูผู้สอนมีความพึงพอใจหน้าที่การงานของตน มีสุขภาพจิตและกายที่ดี ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อเด็ก มีความตั้งใจที่จะสอน ดูแลเด็กและทำงานในหน้าที่นั้นได้นานขึ้น การจัดสวัสดิการและขวัญกำลังใจอาจจัดทำในรูปแบบการให้คำปรึกษา การจัดประชุมเป็นกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ อาจเป็นการจัดสวัสดิการอาหารกลางวันให้ครูรับประทานร่วมกับเด็ก ตลอดจนให้การยกย่อง ชมเชย เผยแพร่ผลงานเป็นเกียรติประวัติต่อไป

(7) การติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานบริหารงานบุคคล

ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบควรดำเนินการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยอาจให้บุคคลทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนางานบุคคล ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนางานบุคลากรในปีต่อไป และรายงานผลต่อหน่วยงานต้นสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้กำหนดขอบข่ายหรือภารกิจงานดังนี้

- (1) การวางแผนอัตรากำลัง
- (2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- (4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (5) การเลื่อนขั้นเงินเดือน

- (6) การลาทุกประเภท
- (7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- (8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- (10) การรายงานผลการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- (11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- (12) การออกจากราชการ
- (13) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การศึกษา

- (14) การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- (15) การส่งเสริมประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- (17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- (18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรม สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ทางการศึกษา

- (19) การสนับสนุนส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบ

วิชาชีพ

- (20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำทะเบียนประวัติครู และบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ถูกต้องเป็นปัจจุบัน มีการจัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพโดยมีวิธีการที่หลากหลาย การเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ครูปฐมวัยและบุคลากรทางการศึกษา การจัดระบบวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็นของครูปฐมวัย และบุคลากร มีการจัดสวัสดิการและสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูปฐมวัย มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูปฐมวัย และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

4) ด้านการบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสานส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานอื่นๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกระดับ

ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามบทบาทของสถานศึกษา
ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการ
จัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารทั่วไป ดังนี้

- (1) การดำเนินงานธุรการ
- (2) งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (3) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- (4) การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- (5) การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร
- (6) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- (7) การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป
- (8) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- (9) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- (10) การรับนักเรียน
- (11) การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตาม

อัธยาศัย

- (12) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- (13) การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
- (14) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- (15) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน

องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมที่จัดการศึกษา

- (16) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ
- (17) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- (18) การบริการสาธารณะ
- (19) งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่นๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) ได้กำหนดขอบข่ายงานบริหาร
ทั่วไปของศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบไว้ ดังนี้

- (1) การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ
- (2) การส่งเสริมสนับสนุนด้านการบริหารวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และ

บริหารทั่วไป

- (2.1) สำรวจปัญหา ความต้องการจำเป็นด้านงานวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และบริหารทั่วไป
- (2.2) จัดระบบส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวก
- (2.3) จัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- (2.4) ติดตามประเมินผลการสนับสนุนและอำนวยความสะดวก
- (3) การบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ
- (3.1) ดำเนินการจัดหา ปรับปรุง บำรุงรักษา พัฒนา อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- (3.2) กำหนดแนวทางวางแผนการบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- (3.3) จัดให้มีมาตรการและดำเนินการเพื่อความปลอดภัยของอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- (3.4) ดำเนินการจัดแหล่งการเรียนรู้
- (4) การประชาสัมพันธ์ บริการ และความร่วมมือขอข่วยการดำเนินงานของศูนย์เด็กปฐมวัย ซึ่งมีรายละเอียดขอข่วยการดำเนินงานการบริหารทั่วไปของศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ ดังนี้
- (4.1) การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ รวบรวมข้อมูลจากทุกฝ่ายเพื่อนำมาจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการบริหารวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และบริหารทั่วไปให้เป็นปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานของศูนย์เด็กปฐมวัย ระบบสารสนเทศด้านวิชาการ เช่น จัดทำข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล เป็นต้น
- (4.2) การส่งเสริมสนับสนุนด้านการบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร สำรวจปัญหา ความต้องการจำเป็นของด้านการบริหารงานวิชาการงานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไปในระดับปฐมวัย
- (4.2.1) จัดระบบส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในด้านการบริหารวิชาการ งบประมาณ งานบุคลากร และบริหารทั่วไปในระดับปฐมวัย
- (4.2.2) จัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานทุกด้านในระดับปฐมวัย
- (4.2.3) ติดตามประเมินผลการสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของบุคลากรในระดับปฐมวัย
- (4.3) การบริหารจัดการอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมในศูนย์เด็กปฐมวัย กำหนดแนวทางวางแผนการบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของศูนย์เด็กปฐมวัย

ดำเนินการจัดหา ปรับปรุง บำรุงรักษา/พัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของศูนย์เด็กปฐมวัย ให้ได้ตามมาตรฐาน มีความปลอดภัย และเอื้อต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

(4.3.1) อาคารเรียนของเด็กปฐมวัย ควรจัดให้เป็นสัดส่วน มีรั้วและ คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก เช่น ไม่ตั้งอยู่ในบริเวณลับตาหรือใกล้บริเวณที่อาจเสี่ยงต่อการเกิด อันตราย ไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำ รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม รกทึบ เป็นต้น

(4.3.2) ห้องเรียนปฐมวัย ควรมีพื้นที่เพียงพอเอื้อต่อการจัดมุม ประสพการณ์การทำกิจกรรมกลุ่ม การทำกิจกรรมรายบุคคล ห้องเรียนควรมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศ ถ่ายเทได้สะดวกปราศจากเสียงรบกวน มีทางเข้า-ออกสะดวก

(4.3.3) ห้องน้ำ-ห้องส้วม-ที่ล้างมือ ควรตั้งอยู่ในบริเวณที่เด็กปฐมวัย ใช้ได้สะดวก และไม่ตั้งอยู่บริเวณที่ลับตาคน หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอนหรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่ ผู้ใหญ่สามารถมองเห็นได้จากภายนอก มีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมกับการใช้งานของเด็กจำนวน อัตราส่วน โถส้วมที่ควรมีต่อเด็กเท่ากับ 1 ต่อ 10 - 12 คน ในกรณีที่ไม่สามารถจัดทำห้องส้วมสำหรับ เด็กปฐมวัยเป็นการเฉพาะได้ ควรปรับสิ่งที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสมตามวัยของเด็ก โดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เพิ่มเติม เพื่อให้เด็กสามารถใช้ได้อย่างปลอดภัย

(4.3.4) บริเวณที่ประกอบอาหารและรับประทานอาหาร ควรแยกต่างหาก จากห้องเรียนและมีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่ถูกสุขลักษณะ สะอาด ปลอดภัยและเหมาะสมกับเด็ก ในกรณีที่ ไม่มีบริเวณรับประทานอาหารแยกต่างหากให้เลือกใช้บริเวณที่เหมาะสม แต่ต้องคำนึงถึงความสะดวก ความสะอาดและความปลอดภัยของเด็ก

(4.3.5) จัดให้มีมาตรการและดำเนินการเพื่อความปลอดภัยของอาคาร สถานที่และสภาพที่แวดล้อมศูนย์เด็กปฐมวัย ดังนี้

(1) จัดให้มีผู้ดูแลรับผิดชอบด้านความปลอดภัยให้มีรั้วรอบ บริเวณศูนย์เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กปลอดภัยในการที่จะออกไปเดินเล่นตามมุมต่างๆ คนเดียว หรือ ออกไปเล่นเป็นกลุ่มๆ ไม่ใช่หน้าต่างกระจก ซึ่งจะแตกง่ายและเป็นอันตรายต่อเด็ก

(2) ติดตั้งอุปกรณ์ระบบความปลอดภัยหรือเครื่องตัดไฟ ภายในอาคาร รวมทั้งติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย เครื่องในแต่ละชั้นตอนอาคาร

(3) ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้ง ต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาปิด เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ ควรหลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ ต่างๆ ที่ทำด้วยวัสดุที่หักง่าย หรือมีส่วนแหลมคม หากเป็นไม้ต้องไม่มีเสี้ยนหรือเหลี่ยมคมและไม่ใช้ สายไฟต่อพ่วง

(4) มีตู้เก็บยาและเครื่องเวชภัณฑ์การปฐมพยาบาลอยู่ในที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้และเก็บในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก

(5) ติดตั้งวัสดุกันลื่นในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม และเก็บสารเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก

(6) ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค และมีมาตรการ ป้องกันด้านสุขอนามัย

(7) มีตู้เครื่องเล่นให้อยู่ในระยะห่างกันพอสมควร ตรวจสอบ ดูแลบริเวณเครื่องเล่นให้ปลอดภัยจากสัตว์และแมลงมีพิษ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กในขณะ ที่เด็กเล่น ดำเนินการจัดแหล่งการเรียนรู้ การจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องอาศัยแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้เด็ก ปฐมวัยได้พัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร ควรจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน ทั้งแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษามีการดำเนินการ ดังนี้

(7.1) รวบรวมแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในสถานศึกษา และ ชุมชนที่ครอบคลุมถึงบุคคล สถานที่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

(7.2) จัดสร้างแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่ตอบสนอง กับการเรียนรู้ใช้แหล่งเรียนรู้ควบคู่ไปกับการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กให้เกิดประโยชน์ และประสิทธิภาพ

(4.4) การประชาสัมพันธ์ บริการ และความร่วมมือ มีแนวปฏิบัติดังนี้ การ ประชาสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการสร้าง ความเข้าใจที่ดี ตลอดจนการเข้ามาสนับสนุนจาก บุคคล หน่วยงาน ทำให้การจัดการศึกษาในศูนย์เด็กปฐมวัยประสบความสำเร็จ

หลักการประชาสัมพันธ์ ควรคำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้

(4.4.1) ความเหมาะสม คือ การใช้วิธีการง่ายๆ หลากๆ วิธี ตามความ เหมาะสม

(4.4.2) ความทั่วถึง คือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงทุกกลุ่มคนทุกหน่วยงาน

(4.4.3) ความบริสุทธิ์ใจและตรงไปตรงมา

(4.4.4) ความต่อเนื่อง คือ การดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ

(4.4.5) ความพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสีย

วัตถุประสงค์

(1) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ภายในศูนย์เด็กปฐมวัย ในการดำเนินงาน ของศูนย์เด็กปฐมวัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัย

(2) เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีในการดำเนินงานของศูนย์เด็กปฐมวัย ระหว่างศูนย์เด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่น

(3) เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธา เลื่อมใส และความนิยมในการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์เด็กปฐมวัย การดำเนินการ และผลงานทั้งหลายของเด็กปฐมวัยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่น

แนวทางการดำเนินการประชาสัมพันธ์ ควรดำเนินการ ดังนี้

(1) ประชุมชี้แจงครูผู้สอนและบุคลากรอื่นๆ ของสถานศึกษา รวมถึงชุมชนให้ทราบถึงวัตถุประสงค์การจัดตั้งและพัฒนาเป็นศูนย์เด็กปฐมวัย เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน ร่วมมือกันในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามจุดหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

(2) จัดบริการให้ความรู้ โดยจัดทำเอกสาร จุลสาร แผ่นพับ คู่มือ เว็บไซต์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไปตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ

(3) จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับความก้าวหน้าของการจัดกิจกรรมการแสดง ผลงานทางวิชาการของศูนย์เด็กปฐมวัย

(4) ประชุมพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและศูนย์เด็กปฐมวัย สร้างบรรยากาศอันอบอุ่นให้ผู้ปกครอง จัดให้มีการพบปะทำกิจกรรมร่วมกับพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง เพื่อพ่อแม่ผู้ปกครองจะได้สร้างความเข้าใจสนับสนุนการเรียนการสอนของบุตรหลานตนได้อย่างถูกต้อง

(5) จัดปฐมนิเทศพ่อแม่ผู้ปกครองอย่างน้อย 2 ครั้ง คือ ก่อนเด็กเข้าเรียนชั้นปฐมวัย และก่อนเด็กจะเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าใจการศึกษาทั้ง 2 ระดับ และให้ความร่วมมือช่วยเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ให้ดีขึ้น ตัวอย่างหัวข้อการปฐมนิเทศ เช่น การสอนอ่าน-เขียนในระดับอนุบาลศึกษาสอนอย่างไร เมื่อไรเด็กจึงจะพร้อมที่จะเขียนหนังสือ งานวิจัยเกี่ยวกับผลการเตรียมความพร้อมให้เด็กเกิดผลดีอย่างไร พ่อแม่ผู้ปกครองช่วยเด็กให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร เป็นต้น

(6) เยี่ยมบ้านเด็กเพื่อพบปะสนทนากับพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กในภาวะปกติหรือยามเจ็บป่วย

(7) นำเด็กเป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจที่ดีแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างศูนย์เด็กปฐมวัย ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ

(8) จัดให้มีพิธีมอบโล่ เข็ม หรือเกียรติบัตรแก่ครูผู้สอน เด็ก ภารโรง และผู้มีอุปการคุณกับศูนย์เด็กปฐมวัย งานบริการของศูนย์เด็กปฐมวัย ศูนย์เด็กปฐมวัยมีหน้าที่ให้บริการ

แก่บุคคลและหน่วยงาน ได้แก่ เครือข่ายครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย งานบริการที่ศูนย์เด็กปฐมวัยควรจัด เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร และสร้างความรู้ความเข้าใจที่เป็นส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก นวัตกรรม งานวิจัย องค์ความรู้ใหม่ ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาปฐมวัย รูปแบบและกิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์เด็กปฐมวัย ดังนี้

(8.1) ให้คำแนะนำปรึกษาในด้านการพัฒนาเด็ก

(8.2) ให้บริการยืมสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์

(8.3) เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการศึกษาปฐมวัยของชุมชน

(8.4) สนับสนุนให้ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นๆ ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

(8.5) ประสานความร่วมมือ ศูนย์เด็กปฐมวัยควรมีการประสานความร่วมมือแก่บุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ดังนี้

(8.5.1) ประสานความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานเข้ามาเป็นคณะกรรมการของสถานศึกษาหรือศูนย์เด็กปฐมวัย

(8.5.2) ประสานความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ในการเป็นวิทยากรให้ความรู้คำแนะนำเกี่ยวกับเด็ก

(8.5.3) ประสานความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

(8.5.4) ประสานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการเรียนรู้ในเขตพื้นที่บริการการให้บริการข้อมูลสารสนเทศแก่ชุมชน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารทั่วไป หมายถึง ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัย เชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบ การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย การประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศต่อสถานศึกษาและสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง การจัดอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย การบำรุงดูแล รักษาอาคารสถานที่ ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กรภายนอก เข้ามาระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) กำหนดขอบข่ายภารกิจงาน ดังนี้

(1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

(2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

- (3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
- (4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- (5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- (6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- (7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- (8) การดำเนินงานธุรการ
- (9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- (10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- (11) การรับนักเรียน
- (12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องจัดตั้ง ยุบรวม หรือเลิกสถานศึกษา
- (13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
- (14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- (15) การทัศนศึกษา
- (16) การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
- (17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- (18) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร

หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

- (19) งานประสานราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
- (20) การรายงานผลการปฏิบัติงาน
- (21) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- (22) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

สรุปได้ว่า โครงสร้างการบริหารงาน หมายถึง รูปแบบการบริหารที่มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปจากส่วนกลางหรือจากเขตพื้นที่การศึกษาไปยังโรงเรียนโดยตรง ให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาอย่างอิสระเสรี และมีความคล่องตัวในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นกลยุทธ์เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีการบริการที่หลากหลายเป็นการยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.4 บริบทของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

สภาพทั่วไป

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ตั้ง ณ เลขที่ 138/34 หมู่ที่ 2 ตำบลรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

วิสัยทัศน์

“การศึกษาของจังหวัดปทุมธานี มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานชาติ โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบนความเป็นไทย ดำรงชีวิตอยู่ในสถานการณ์ปัจจุบันอย่างมีความสุข”

อัตลักษณ์

“ยิ้ม ไหว้ ให้เกียรติกัน พร้อมเต็มใจให้บริการ”

วัฒนธรรม

“ซื่อสัตย์ สุจริต จิตอาสา ทำงานเป็นทีม”

พันธกิจ

- 1) ยกระดับการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ
- 2) เสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณธรรมและดำรงชีวิตบนความเป็นไทยตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในสถานการณ์ปัจจุบันอย่างมีความสุข
- 3) ส่งเสริมระบบรองรับการเข้าถึงการบริการทางการศึกษาของประชาชนอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
- 4) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงการผลิตกำลังคนที่มีศักยภาพสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ
- 5) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาทางการศึกษาจังหวัดปทุมธานี และรองรับการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์
- 6) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างองค์ความรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรมจัดการศึกษาคำนึงมององค์กร

P = Participate (การมีส่วนร่วม) ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน แก้ปัญหาด้วยกัน และกำหนดเป้าหมายร่วมกัน

A = Achievement (ความสำเร็จ) มุ่งมั่นทำงานเพื่อนำองค์กรสู่ความสำเร็จ

T = Team work (การทำงานเป็นทีม) การทำงานเป็นทีมและเป็นทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

H = Honesty (ความซื่อสัตย์) ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล

U = Unity (ความเป็นหนึ่งเดียว) สัมครสมานสามัคคีรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน

M = Management/Mastery (ความชำนาญ) ทำงานอย่างมืออาชีพ

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐาน ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และก้าวทันสถานการณ์ปัจจุบัน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพของกำลังคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ระบบบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การวิจัยและสร้างองค์ความรู้นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในหน่วยจัดการศึกษาและประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในพื้นที่
ภารกิจและข้อมูลพื้นฐาน

1) ภารกิจ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา ตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ ต่างๆ ที่มอบหมาย และให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด

2) ข้อมูลพื้นฐาน

จำนวนโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับปฐมวัย ในสังกัดแยกตามเขตพื้นที่อำเภอ ดังนี้

อำเภอเมือง	มีจำนวน	22	โรงเรียน
อำเภอสามโคก	มีจำนวน	1	โรงเรียน
อำเภอลาดหลุมแก้ว	มีจำนวน	3	โรงเรียน
อำเภอลองหลวง	มีจำนวน	13	โรงเรียน
อำเภอธัญบุรี	มีจำนวน	21	โรงเรียน
อำเภอลำลูกกา	มีจำนวน	22	โรงเรียน
อำเภอหนองเสือ	มีจำนวน	1	โรงเรียน

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนเอกชน ที่เปิดสอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
ปทุมธานี

ตารางที่ 2.1 รายชื่อสถานศึกษา จำนวนครู นักเรียนโรงเรียนเอกชน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 83 โรงเรียน

ลำดับที่	รายชื่อโรงเรียน	ครูปฐมวัย	นักเรียนปฐมวัย
1.	บ้านใหม่วัฒนา	6	89
2.	รังสิตวิทยา	3	57
3.	รังสิตวิเทศศึกษา	3	44
4.	บ้านพลอย	6	144
5.	ประคองศิลป์	3	11
6.	อินทสุตศึกษา	4	47
7.	อนุบาลเมืองเอก	13	166
8.	กาญจนาภิเษกสมโภช	2	13
9.	อนุบาลปาริชาติ	9	130
10.	อนุบาลสุรชนันท์	4	79
11.	เซนต์โยเซฟเมืองเอก	6	127
12.	พระแม่มาลีอุปถัมภ์	14	297
13.	พิทักษ์นครินทร์	3	28
14.	สาธิต แห่ง ม.รังสิต	12	226
15.	อนุบาลทินนโชติ	8	157
16.	อนุบาลสุขใจ	3	58
17.	สาธิตปทุม	13	284
18.	สาธิตปทุม(นานาชาติ)	7	80
19.	ปวิฒตรา	10	165
20.	ไทยอินเตอร์เนชั่นแนลสกูล	11	51
21.	โกลบอลอินเตอร์เนชั่นแนล(นานาชาติ)	3	26
22.	สกวรัตน์	7	57
23.	วิภารัตน์	9	199
24.	ประชุมวิทยา	9	260
25.	กัณฑ์วรรณ	6	176
26.	ปัญญาวิทย์	5	104

ตารางที่ 2.1 รายชื่อสถานศึกษา จำนวนครู นักเรียนโรงเรียนเอกชน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 83 โรงเรียน (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อโรงเรียน	ครูปฐมวัย	นักเรียนปฐมวัย
27.	ยิ่งยศอนุสรณ์	5	97
28.	ทวิวิชัย	4	82
29.	อนุบาลโชคชัยคลองหลวง	24	228
30.	อนุบาลแห่ง ม.ธรรมศาสตร์	23	461
31.	อุดมศึกษา รังสิต	3	56
32.	สิวลีคลองหลวง	7	184
33.	อนุบาลดวงจิต2	6	105
34.	ดวงพร	7	159
35.	นภสร	7	149
36.	อนุบาลผลิใบ	12	49
37.	อนุบาลดวงตะวัน	16	254
38.	สารสาสน์วิเทศคลองหลวง	15	368
39.	นภสรณัฐนันท์	7	145
40.	อนุบาลธราดล	4	71
41.	ธัญวิทย์	21	421
42.	อนุบาลรังสิต	9	224
43.	อนุบาลศิริเสนา	4	48
44.	อนุบาลบ้านวังทอง	7	209
45.	บริบูรณ์ศิลป์รังสิต	15	296
46.	อุดมวิทยา	6	68
47.	ดวงพรวิทยา	3	11
48.	รังสฤษฏ์สองภาษา	7	109
49.	อนุบาลฟ้าสิรินทร์	15	75
50.	อนุบาลเด่นปทุม	5	61
51.	บรรจบรักษ์	3	17
52.	ธัญวิทย์ (ตงม้น)	8	80
53.	ปิยวัฒนศาสตร์	17	345

ตารางที่ 2.1 รายชื่อสถานศึกษา จำนวนครู นักเรียนโรงเรียนเอกชน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 83 โรงเรียน (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อโรงเรียน	ครูปฐมวัย	นักเรียนปฐมวัย
54.	สารสาสน์วิเทศรังสิต	18	380
55.	เอกานนา วิเทศศึกษา	3	47
56.	ทิพพากรวิทยาการ	6	77
57.	โชคชัยรังสิต	34	816
58.	นานาชาติสยาม	2	11
59.	ก้องฟ้าพัฒนวิทย์	8	188
60.	สารสาสน์วิเทศปทุมธานี	10	191
61.	เปรมฤทัย	11	317
62.	บิคอนเฮาส์ แยมสอาดรังสิต	28	720
63.	ผ่องสุวรรณวิทยา	8	188
64.	พัฒน์วิทยา	5	93
65.	อนุบาลทีปรกร	7	75
66.	สีวลี	4	90
67.	เฟื่องฟ้าวิทยา	12	276
68.	พระวิสุทธิวงส์	10	308
69.	ระเปียบวิทยา	8	200
70.	เตรียมบัณฑิต(บริบูรณ์ศิลปศึกษา)	10	263
71.	อนุบาลลัดดาวรรณ	7	39
72.	สวนอักษร	9	182
73.	ประสานมิตร	5	90
74.	ยุวบัณฑิต	4	10
75.	อนุบาลฟ้าใส	6	66
76.	ไตรพัฒน์	3	42
77.	ศรีจิตรา	4	69
78.	วงศ์ไพฑูรย์วิทยา	3	60

ตารางที่ 2.1 รายชื่อสถานศึกษา จำนวนครู นักเรียนโรงเรียนเอกชน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 83 โรงเรียน (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อโรงเรียน	ครูปฐมวัย	นักเรียนปฐมวัย
79.	อิสลามสันติชนลำลูกกา	6	77
80.	มูลนิธิภูมิตะวันวิทยา	3	67
81.	เซนต์แคเธอรีน	26	126
82.	อนุบาลสรรค์สุข	6	23
83.	พุทธารักษ์	2	4
รวม		707	12,542

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณิงนิจ วิจิตรปัญญา และ วานิช ประเสริฐพร (2564) ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ ด้านการให้บริการสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ด้านการให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์และด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา 2) ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ ด้านการให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ และด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ตามลำดับ

กมลพรรณ เอกณรงค์ (2560) ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุข มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการเป็นโรงเรียนแห่ง

ความสุขในโรงเรียนอนุบาลเอกชน และนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเอกชนใน กรุงเทพมหานคร จำนวน 107 โรงเรียน พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนใน กรุงเทพมหานครให้เป็นโรงเรียนแห่งความสุขได้ทั้งหมด 17 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และทิศทางในการพัฒนาสถานที่ภายในโรงเรียน 2) ผู้บริหารโรงเรียน นำข้อมูลจากการประชุมมาวิเคราะห์ 3) ผู้บริหารจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการโรงเรียนแห่งความสุข 4) คณะกรรมการฯ สำรวจและประเมินความสุข 5) คณะกรรมการฯ กำหนดแนวทางการพัฒนา 6) คณะกรรมการฯ นำผลที่ได้จากการประเมินมาจัดลำดับความสำคัญตามความเร่งด่วนของปัญหา 7) คณะกรรมการฯ วางแผนและกำหนดเกณฑ์การประเมินผลในแต่ละด้าน คณะกรรมการฯ กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานตามแผน 9) คณะกรรมการฯ กำหนดระยะเวลาในการประเมินผล 10) ผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนลงมือปฏิบัติตามแผน 11) คณะกรรมการฯ ติดตามการปฏิบัติตามแผน 12) คณะกรรมการฯ ประเมินผล 13) คณะกรรมการฯ ประเมินปัญหาและอุปสรรคที่พบ 14) คณะ กรรมการฯ ดำเนินการการแก้ปัญหาและอุปสรรค 15) คณะกรรมการฯ นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนา 16) คณะกรรมการฯ เสนอที่ประชุมเพื่อรายงานผล 17) ที่ประชุมแลกเปลี่ยน และสะท้อนการเรียนรู้

อภิรดี คำศรีเมือง (2563) ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนอนุบาลนานาชาติคิตส์เฟิร์สท์ มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติคิตส์เฟิร์สท์ 2) หาแนวทางการ บริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติคิตส์เฟิร์สท์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพ ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติ คิตส์เฟิร์สท์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X=3.53, S.D. =0.60$) และ ($X=4.41, S.D. =0.72$) ตามลำดับ 2) แนวทางการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติคิตส์เฟิร์สท์ ด้านการ เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ พัฒนาครูไทยในโรงเรียนทุกคน ด้านการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย ได้แก่ จัดทำหน่วยการ เรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ การนำหลักสูตรวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทยและประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนนานาชาติ ซึ่งเป็นหลักสูตร แกนกลางไปพัฒนาเป็นหลักสูตรระดับสถานศึกษา และด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้ หลักสูตร ได้แก่ กำหนดแผนการนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรไว้เป็นระยะ เพื่อให้การบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามทิศทางและเป้าหมายที่วางไว้

ดวงดาว ลิมสกุล และ ชลาภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์ (2566) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรสาคร ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผู้บริหารและครูที่มีมีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะประกอบด้วย (1) ประชุมจัดทำแผนการดำเนินงานให้เป็นระบบ (2) จัดทำโครงสร้างการบริหารงานให้ชัดเจน (3) การจัดอบรมการจัดทำหลักสูตร (4) บริหารจัดการงบประมาณให้มีความคุ้มค่า (5) ร่วมจัดทำคู่มือสำหรับการนิเทศ (6) ควรมีแนวทางในการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ (7) ควรมีการจัดทำโครงสร้าง คุณสมบัติและอัตรากำลังครูและบุคลากร

จินดาภักษ์ ใจซื่อ, ภารดี อนันต์นาวิ และ มนสิข ลิทธิสมบุรณ์ (2564) ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพแนวทางและการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 2) สร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 3) ทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการและการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และได้แนวทางการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน 2) รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก 1) การบริหารงาน 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป โดยขับเคลื่อนด้วยกระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำการควบคุม 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบฯ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

วิเลี่ยน วุฒิสาร, ทวี วาจาสัตย์ และ สาริศา เจนเข้ว่า (2563) ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ 2) พัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการศึกษพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารการศึกษา

ปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารบุคลากร 2) รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ (1) วัตถุประสงค์ (2) หลักการ (3) กลไกการดำเนินการ (4) วิธีดำเนินการ (5) การประเมินผล และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จ 3) ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ผู้ประเมินมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากขึ้นไป

พิชชาภา ต่อไพศาล และ สุภิญญา สุธารัตน์ (2566) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารสู่ความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรสาคร และ 2) เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรสาคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านทักษะ รองลงมาคือ ด้านรูปแบบการบริหาร ด้านระบบงาน ด้านคุณค่าร่วม ด้านบุคคล ด้านกลยุทธ์ และด้านโครงสร้างหน่วยงาน ตามลำดับ และ 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของครู พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สำหรับครูที่มีประสบการณ์และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เรณู ลิ่วอิส และ สำเร็จ ยุธชัย (2563) ทำวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการศึกษาในระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ

ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยภาพรวมค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเฉลี่ยเท่ากับ 0.34 ที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และด้านการบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทของหน่วยงานทุกสังกัด

3) ข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ควรมีการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดโครงการที่ส่งเสริมบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ ชยัน อดทน เอาใจใส่การเรียนการสอน และเอาใจใส่เรื่องความปลอดภัย ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ปราณิสรา แพหมอ (2561) ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ 2) สร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ มีองค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย คือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน และการสร้างการรับรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา และ 2) การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย คือ การพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรม และการจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ แต่ละองค์ประกอบมีสารสนเทศในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบและประเมิน และการพัฒนาและปรับปรุง

วงเพชร การ์ธณย์ (2563) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาปฐมวัย 2) สร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศ 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด 1) ผู้บริหารเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญที่จะนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ 2) หลักการสำคัญที่ใช้ในการบริหารการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ (1) หลักการมีส่วนร่วม (2) หลักการทำงานเป็นทีม (3) หลักการมุ่งสู่เป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน 3) การนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจัง และต่อเนื่องจะส่งผลต่อการพัฒนาให้โรงเรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) ผลประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก และเห็นว่าวิธีดำเนินการตามรูปแบบ 5 ด้าน (P2HET) มีความเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์สามารถพัฒนาการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศได้

เมธาพร อุดมบุญญานภาพ (2566) ได้วิจัยเรื่อง สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ 2) ประเมินความต้องการจำเป็น 3) พัฒนาแนวทางพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความต้องการจำเป็นมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมคือ การบริหารและการจัดการ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพครู 3) แนวทางพัฒนา คือ (1) หลักสูตรสถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาบนพื้นฐานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมแบบบูรณาการผ่านการเล่น ให้เด็กลงมือปฏิบัติจริง (3) การพัฒนาศักยภาพครู ควรเน้นครูที่มีวุฒิตรงตามวิชา นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (4) การบริหารและการจัดการ ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำ จัดทำโครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบ (5) การประกันคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำรายงานการประเมินตนเองเป็นประจำทุกปี ผลการประเมินแนวทางพัฒนา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ (2566) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงาน และ 3) สร้างรูปแบบและประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และของญี่ปุ่น ทั้ง 5 ด้าน ส่วนใหญ่มีประเด็นที่เหมือนกัน 2) ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีปัจจัย 9 ด้าน ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย โดยปัจจัย 9 ด้านดังกล่าวร่วมกันทำนายผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ได้ร้อยละ 85.4 และผลการตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎีโดยการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล พบว่าโมเดลปัจจัยเชิงทฤษฎีสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักในการส่งผลสูงสุด คือ ด้านผู้ปกครองและชุมชน รองลงมาคือ ด้านครูผู้สอน และ 3) ผลประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย PIE Model โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า รูปแบบมีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

นิตยา ศรีมกุณพันธ์ (2559) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนที่มีประสิทธิภาพในจังหวัดกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชน

ระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในจังหวัดกาญจนบุรี และเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษา เอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารงาน สถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าที่มีองค์ประกอบย่อยคือ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาการตอบสนองความต้องการของชุมชน และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน นโยบายของรัฐบาล นโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เรียน ผู้บริหาร และครู จรรยาบรรณ วิชาชีพของครู จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร และงบประมาณ สำหรับปัจจัยด้านกระบวนการนั้น ประกอบด้วย การบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลด้านผลผลิต คือ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน 2) จากการประเมินรูปแบบการ บริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า รูปแบบนี้มี ประโยชน์มีความสอดคล้องและความเป็นไปได้ ส่วนความเหมาะสมจำเป็นต้องพัฒนาจากขนาดของ สถานศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาจะต้องแสดงความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ในการบริหารจัดการให้ ชัดเจนด้วย

ระวีวรรณ ทิพยานนท์ (2565) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการ โรงเรียนปฐมวัย ตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการ จำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะ สมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การ พัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินพัฒนาการ การนิเทศการศึกษา และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามลำดับ ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะ สมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบด้านทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ รายงานพบว่า ทักษะสมองด้านการยังคิดไตร่ตรอง มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการเป็น ลำดับแรกตรงกัน 2 ด้าน คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดและประเมินพัฒนาการ จาก ข้อค้นพบนี้สถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และการพัฒนาทักษะ สมองด้านการยังคิดไตร่ตรองในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย

สุกัญญา แก้วสุชา และ ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2566) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการ บริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของกลุ่มโรงเรียนช่องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของกลุ่มโรงเรียนช่องลมสุขสันต์ 2) หาแนวทางพัฒนา การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของกลุ่มโรงเรียนช่องลมสุขสันต์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหาร จัดการศึกษาระดับปฐมวัยของกลุ่มโรงเรียนช่องลมสุขสันต์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากในด้านวิชาการ โดย

มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดองค์การ ด้านงานงบประมาณ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดองค์การด้านงานบุคคล โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวางแผนด้านงานบริหารทั่วไป โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนและการควบคุม ปัญหาการบริหารจัดการศึกษา ด้านวิชาการ คือ การจัดการเรียนการสอนไม่ตรงตามแผนและไม่สอดคล้องกับพัฒนาการเรียนรู้ ผู้บริหารไม่สร้างแรงจูงใจ ด้านงบประมาณ คือ ไม่มีการอำนวยความสะดวกเรื่องงบประมาณ และไม่มีการตรวจสอบทะเบียนคุมการใช้จ่าย ด้านบุคคล คือ ไม่มีการวางแผนอัตรากำลัง มอบหมายการรับผิดชอบงานที่ชัดเจน ด้านบริหารทั่วไป คือ สถานศึกษาไม่วางแผนกำหนดงานขาดแรงจูงใจในการทำงานร่วมกันภายในสถานศึกษา 2) แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของกลุ่มห้องลมสุขสันต์ ด้านวิชาการ ควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมที่เป็นระบบ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ด้านงบประมาณ มีการประชุมวางแผนให้สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ด้านบุคคล มีการวางแผนอัตรากำลังให้เหมาะสมกับงานและความสามารถ ด้านบริหารทั่วไป มีการจัดคนที่มีทักษะ ความรับผิดชอบให้เหมาะสมกับงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน

สุพัตรา ยืนชีวิต (2564) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำแนกตามตำแหน่ง สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และขนาดโรงเรียน 3) ศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และขนาดโรงเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ข้อเสนอแนะสำหรับพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการบริหารวิชาการ จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหารงบประมาณ มีความคล่องตัว ตรวจสอบได้ บริหารจัดการทรัพยากรที่ได้้อย่างเพียงพอ ด้านการบริหารงานบุคคล ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญควรส่งเสริมให้บุคลากรได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และด้านการบริหารงานทั่วไป สนับสนุนการจัดการศึกษาให้ การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

อุษณีย์ กำพรว้า (2561) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาโรงเรียนศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามมิติของการประเมิน CIPPIEST เพื่อ

พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย และ 2) ตรวจสอบข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนศูนย์ปฐมวัยต้นแบบสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ตามเกณฑ์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานของโรงเรียนศูนย์ปฐมวัยต้นแบบตามการประเมิน CIPPIEST มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่า การขยายผลผลิตทั้งด้านผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายทอดส่งต่อ มีความเป็นจริง สามารถนำมาพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายของการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไปได้ทั้งหมด 12 ประเด็น ประกอบด้วย 1) พัฒนาโครงการและหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก สถานศึกษา และท้องถิ่น 2) พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นศูนย์วิชาการต้นแบบร่วมกับผู้ปกครอง และหน่วยงานอื่นๆ 3) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มีการบูรณาการใช้แหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้กับเด็ก และมีการประเมินพัฒนาการที่ได้มาตรฐาน 4) พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยการบูรณาการเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ เข้ามาจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน และขยายผลการดำเนินงานของโรงเรียนศูนย์ปฐมวัยต้นแบบอย่างต่อเนื่อง 5) พัฒนาและส่งเสริมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนร่วม 6) พัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถ มีวุฒิทางการศึกษาตรงตามความรู้ที่สอน มีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ 7) ส่งเสริมให้ครูได้ปฏิบัติหน้าที่เต็มตามศักยภาพ ความสามารถ ความถนัด และตรงตามวุฒิการศึกษาที่จบมา 8) พัฒนาระบบโครงสร้างการบริหารงานโดยการมอบหมายงาน และความรับผิดชอบให้ฝ่ายต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม 9) ปรับปรุงและพัฒนาแผนการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบอย่างต่อเนื่อง และให้มีการดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณได้อย่างถูกต้อง 10) พัฒนาระบบการบริหารงานงบประมาณโดยมุ่งเน้นความเป็นอิสระ ความโปร่งใส ความคล่องตัว ความคุ้มค่า ประหยัด และสามารถตรวจสอบได้ 11) พัฒนาระบบการให้บริการอาหาร เครื่องดื่ม และอาหารเสริมนม และมีการสนับสนุนให้วางแผนจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบให้มีความเหมาะสม และ 12) พัฒนาระบบสารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย โดยการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

ณัฐณิพัชร อ่อนตาม (2562) ได้ศึกษาเรื่อง เทคนิคการบริหารงานแบบ PDCA (Deming Cycle) PDCA (Deming Cycle) Management Techniques พบว่า การบริหารงานแบบ PDCA (Deming Cycle) ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Doing) ขั้นตอนการตรวจสอบ (Checking) ขั้นตอนการปรับปรุง (Action) สรุปโดยภาพรวมว่า การบริหารงานในองค์กรส่วนใหญ่มีการนำหลักการปฏิบัติงาน PDCA เสมอ โดยมีการดำเนินกิจกรรมบางกิจกรรมที่ครบวงจร

ในขณะที่บางกิจกรรมอาจจะไม่ครบวงจรตามลักษณะงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในแต่ละองค์กรจะมีวงจร PDCA อยู่หลายๆ วง วงใหญ่สุด คือ วงที่มีวิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร เป็นแผนงาน (P) แผนงานวงใหญ่อาจครอบคลุมระยะเวลาต่อเนื่องกันหลายปีจึงจะบรรลุผล การจะผลักดันให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปรากฏเป็นจริงได้จะต้องปฏิบัติ (P) โดยนำแผนยุทธศาสตร์มากำหนดเป็นแผนการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานต่างๆ ขององค์กร แผนการปฏิบัติงานประจำปีจะก่อให้เกิดวงจร PDCA ของหน่วยงานขึ้นใหม่ หากหน่วยงานมีขนาดใหญ่ มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ก็จะต้องแบ่งกระจายความรับผิดชอบไปยังหน่วยงานต่างๆ ทำให้เกิดวงจร PDCA เพิ่มขึ้นอีกหลายๆ วง โดยมีความเชื่อมโยงและซ้อนกันอยู่ การปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งหมดจะรวมกันเป็น (D) ขององค์กร นั้น ซึ่งองค์กรจะต้องทำการติดตามตรวจสอบ (C) และแก้ไขปรับปรุงจุดที่เป็นปัญหาหรืออาจต้องปรับแผนใหม่ ในแต่ละปี (A) เพื่อให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวนั้นปรากฏเป็นจริง และทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัยโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โรงเรียนจำนวน 83 แห่ง จำนวนประชากร 707 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัยโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยการกำหนดตามตาราง Krejcie & Morgan (1970) ได้ศึกษา (อ้างถึงใน พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ, 2561) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 254 คน จำแนกตามอำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอสามโคก อำเภอลาดหลุมแก้ว อำเภอลองหลวง อำเภอธัญบุรี อำเภอลำลูกกา อำเภอหนองเสือ

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำตอบเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

ระดับ 4 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับ “มาก”

ระดับ 3 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับ “ปานกลาง”

ระดับ 2 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับ “น้อย”

ระดับ 1 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับ “น้อยที่สุด”

โดยแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561)

4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร ตำรา วรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน หลังจากนั้นนำผลของข้อมูล ที่ศึกษามาสร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ เพื่อสร้างแบบสอบถาม แล้วนำไปปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง และนำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขแล้วไปให้ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมิน จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบและปรับแก้ไขเนื้อหาของแบบสอบถามให้ได้ ข้อคำถามที่มีความสมบูรณ์ถูกต้องตามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งค่าความตรงตามเนื้อหา (IOC = index of item objective congruence) โดยได้ค่า IOC 0.6 - 1 เป็นแบบสอบถามที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ และมีการ กำหนดการให้คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

ให้คะแนน +1	ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่า คำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
ให้คะแนน 0	ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่า คำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
ให้คะแนน -1	ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่า คำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยใช้สูตรค่า IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC	คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
Σ	คือ ผลรวมของคะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ
N	คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยค่า IOC ที่ได้มานั้น ถ้าคำนวณแล้วได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าสอดคล้องใน เกณฑ์ที่ยอมรับได้ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561)

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่ม ที่ไม่ใช่ตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดจำนวน 30 ฉบับ

ขั้นที่ 4 นำเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของ Cronbach โดยค่าที่ได้คือ .98

ขั้นที่ 5 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 254 ฉบับ

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอน ดังนี้

1.4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือราชการจาก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ในการขอความร่วมมือเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้

1.4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ไปยังผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

1.4.3 ดำเนินการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามผ่านการใช้ Google form ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างผ่านระบบการสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา โดยผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี จำนวน 254 ฉบับ

1.4.4 เมื่อได้รับคำตอบแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามเพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติและสรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาแปลงค่าแล้วทำการบันทึกในตารางบันทึกข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำตอบ เป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และอำเภอของสถานศึกษา โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยให้ความหมายของค่าเฉลี่ยตามแบบวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ “มาก”

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับ “ปานกลาง”

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับ “น้อย”

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับ “น้อยที่สุด”

1.5.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยนำผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่
พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดปทุมธานี ความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Need Index :
PNI_{Modified} โดยใช้สูตรของ สุวิมล ว่องวานิช (2562) ดังนี้

$$PNI_{Modified} = (I-D)/D$$

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

2.1 ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2567 โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน
โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ คือ เป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ที่เปิดสอนระดับปฐมวัย สังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ที่มีผลการประเมินด้านการบริหารงานที่เป็นเลิศ ที่จบการศึกษา
ในระดับปริญญาโท/เอกในสาขาบริหารการศึกษา ที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Guided Interview)

2.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล นำหัวข้อ
ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจ
แก้ไขเนื้อหา ให้ข้อเสนอแนะ และสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมาย
ของการวิจัย แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บข้อมูลเพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
สำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ตามลำดับ ดังนี้

2.4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

2.4.2 ผู้วิจัยประสานกับผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขออนุญาตนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

2.4.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด

2.4.4 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) สันเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี 2) แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เข้าใจผลการวิเคราะห์ข้อมูลและตัวแปรต่างๆ ค่าสถิติ ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้แทนตัวแปรดังกล่าวในการนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์
D	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน
$PNI_{Modified}$	แทน	ดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

4.2.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

4.2.2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูลตามลำดับขั้นตอน โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 3 วิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และอำเภอของสถานศึกษา ด้วยวิธีหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และอำเภอของสถานศึกษา

รายการ	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	26	10.24
	หญิง	228	89.76
2. อายุ	น้อยกว่า 30 ปี	121	47.64
	30 - 39 ปี	79	31.10
	40 - 49 ปี	42	16.54
	50 ปีขึ้นไป	12	4.72
	ปริญญาตรี	241	94.88
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	ปริญญาโท	10	3.94
	ปริญญาเอก	3	1.18
	น้อยกว่า 5 ปี	87	34.25
4. ประสบการณ์ในการทำงาน	5 - 10 ปี	107	42.13
	11 - 15 ปี	34	13.39
	16 ปีขึ้นไป	26	10.24

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และอำเภอของสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. อำเภอของสถานศึกษา	ลำลูกกา	65	25.59
	ธัญบุรี	64	25.20
	คลองหลวง	38	14.96
	สามโคก	8	3.15
	ลาดหลุมแก้ว	7	2.76
	หนองเสือ	8	3.15
	เมืองปทุมธานี	64	25.20
	รวม	228	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 89.80 อายุผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 47.60 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 94.90 ประสบการณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 42.10 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกเป็นด้านๆ รวม 4 ด้าน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งเสนอผลการวิเคราะห์ปรากฏรายละเอียด ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

การบริหารจัดการ ระดับปฐมวัยสำหรับ โรงเรียนเอกชน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. การบริหารวิชาการ	3.94	0.78	มาก	4.58	0.63	มากที่สุด	0.164	4
2. การบริหาร งบประมาณ	3.84	0.78	มาก	4.57	0.64	มากที่สุด	0.190	1
3. การบริหารงานบุคคล	3.90	0.77	มาก	4.59	0.63	มากที่สุด	0.176	2
4. การบริหารทั่วไป	3.93	0.76	มาก	4.60	0.62	มากที่สุด	0.169	3
ค่าเฉลี่ยรวม	3.90	0.77	มาก	4.58	0.63	มากที่สุด	0.175	-

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D.=0.77) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.94$, S.D.=0.78) รองลงมาคือ การบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.93$, S.D.=0.76) และต่ำที่สุดคือ การบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 3.84$, S.D.=0.64)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D.=0.63) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=0.62) รองลงมาคือ การบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.59$, S.D.=0.63) และต่ำที่สุดคือ การบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 4.57$, S.D.=0.64)

เมื่อพิจารณาการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี พบว่า การบริหารงบประมาณ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือ การบริหารงานบุคคล และการบริหารวิชาการ มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
ด้านที่ 1 การบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	Modified	
1. ผู้บริหารมีการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตร ระดับปฐมวัยของ สถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย	3.82	0.78	มาก	4.58	0.62	มากที่สุด	0.198	1
2. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัด กระบวนการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.93	0.77	มาก	4.58	0.62	มากที่สุด	0.168	3
3. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครู บูรณาการกิจกรรม และการจัด ประสบการณ์ที่ หลากหลาย	3.99	0.76	มาก	4.59	0.62	มากที่สุด	0.150	6
4. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการ วัดและประเมินผล นักเรียน	4.04	0.76	มาก	4.56	0.65	มากที่สุด	0.129	7
5. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการทำ วิจัย เพื่อพัฒนาการ เรียนรู้ของนักเรียน	3.93	0.77	มาก	4.57	0.64	มากที่สุด	0.163	5

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
ด้านที่ 1 การบริหารวิชาการ (ต่อ)

การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	Modified	
6. ผู้บริหารนำผลการประเมินพัฒนาการเด็ก แผนการสอนและหลักสูตรสถานศึกษา มาใช้วางแผนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ	3.92	0.78	มาก	4.60	0.61	มากที่สุด	0.174	2
7. ผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม และการประกันคุณภาพภายใน	3.93	0.80	มาก	4.57	0.63	มากที่สุด	0.165	4
ค่าเฉลี่ยรวม	3.94	0.78	มาก	4.58	0.63	มากที่สุด	0.164	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 1 การบริหารวิชาการ โดยมีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D.=0.78) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการวัดและประเมินผลนักเรียน ($\bar{X} = 4.04$, S.D.=0.76) รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูบูรณาการกิจกรรม และการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.99$, S.D.=0.76) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรระดับปฐมวัยของสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 3.82$, S.D.=0.78)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 1 การบริหารวิชาการ โดยมีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D.=0.63) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารนำผลการประเมินพัฒนาการเด็ก แผนการสอนและหลักสูตรสถานศึกษามาใช้วางแผนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=0.61)

รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูบูรณาการกิจกรรม และการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย ($\bar{X}=4.59, S.D.=0.62$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการวัดและประเมินผลนักเรียน ($\bar{X}=4.56, S.D.=0.65$)

เมื่อพิจารณาการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้บริหารมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรระดับปฐมวัยของสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (0.198) มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารนำผลการประเมินพัฒนาการเด็ก แผนการสอนและหลักสูตรสถานศึกษามาใช้วางแผนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ (0.174) และ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการวัดและประเมินผลนักเรียน (0.129) มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
ด้านที่ 2 การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ผู้บริหารมีการแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบในการ จัดระบบการบริหาร การเงิน บัญชี และพัสดุ อย่างชัดเจน	3.82	0.77	มาก	4.56	0.63	มากที่สุด	0.195	3
2. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน การสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผนการใช้ งบประมาณให้กับบุคคลที่ เกี่ยวข้อง	3.82	0.77	มาก	4.58	0.64	มากที่สุด	0.198	1

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
ด้านที่ 2 การบริหารงบประมาณ (ต่อ)

การบริหารงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
3. ผู้บริหารวางแผนการใช้ งบประมาณถูกต้องตาม ระเบียบ/กฎหมายที่กำหนด และสอดคล้องกับนโยบาย	3.83	0.77	มาก	4.59	0.65	มากที่สุด	0.197	2
4. ผู้บริหารมีความสามารถในการ วิเคราะห์และจัดลำดับ ความเหมาะสม	3.84	0.77	มาก	4.54	0.65	มากที่สุด	0.181	7
5. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุน การจัดสรรงบประมาณ การเบิกจ่ายและการ อนุมัติงบประมาณอย่าง เป็นระบบ และสามารถ ตรวจสอบได้	3.84	0.78	มาก	4.55	0.65	มากที่สุด	0.184	5
6. ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและ ตรวจสอบรายงานผล การใช้งบประมาณและ ผลการดำเนินงาน	3.85	0.76	มาก	4.56	0.67	มากที่สุด	0.183	6
7. ผู้บริหารนำผลการ ประเมินด้านงบประมาณ วางแผนพัฒนาการ บริหารจัดการศึกษา ปฐมวัยอย่างเป็นระบบ	3.85	0.81	มาก	4.59	0.62	มากที่สุด	0.192	4
ค่าเฉลี่ยรวม	3.84	0.78	มาก	4.57	0.64	มากที่สุด	0.190	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 2 การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84$, S.D.=0.78) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบรายงานผลการใช้งบประมาณและผลการดำเนินงาน ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.76) รองลงมาคือ ผู้บริหารนำผลการประเมินด้านงบประมาณ วางแผนพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.81) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดระบบการบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุอย่างชัดเจน ($\bar{X}=3.82$, S.D.=0.77)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 2 การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.64) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารนำผลการประเมินด้านงบประมาณ วางแผนพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.62) รองลงมาคือ ผู้บริหารวางแผนการใช้งบประมาณถูกต้องตามระเบียบ/กฎหมายที่กำหนด และสอดคล้องกับนโยบาย ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.65) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์และจัดลำดับความเหมาะสม ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.65)

เมื่อพิจารณาการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 2 การบริหารงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผนการใช้งบประมาณให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง (0.198) มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารวางแผนการใช้งบประมาณถูกต้องตามระเบียบ/กฎหมายที่กำหนด และสอดคล้องกับนโยบาย (0.197) และ ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์และจัดลำดับความเหมาะสม (0.181) มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
ด้านที่ 3 การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	Modified	
1. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำ ทะเบียนประวัติครู และบุคลากรใน สถานศึกษาอย่างเป็น ระบบ ถูกต้องและ ปัจจุบัน	3.93	0.75	มาก	4.58	0.62	มากที่สุด	0.165	6
2. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำ แผนพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นครูปฐมวัยมือ อาชีพโดยมีวิธีการที่ หลากหลาย	3.92	0.77	มาก	4.60	0.62	มากที่สุด	0.172	4
3. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการ เสริมสร้าง วินัย คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพให้แก่ครูปฐมวัย และบุคลากรทางการ ศึกษา	3.94	0.78	มาก	4.61	0.63	มากที่สุด	0.170	5

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
ด้านที่ 3 การบริหารงานบุคคล (ต่อ)

การบริหารงานบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
4. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการ จัดระบบวิเคราะห์ ความต้องการและ ความจำเป็นของครู ปฐมวัย และบุคลากร	3.88	0.77	มาก	4.60	0.63	มากที่สุด	0.186	2
5. ผู้บริหารจัดการสวัสดิการ และสร้างขวัญกำลังใจ แก่ครูปฐมวัย	3.95	0.73	มาก	4.59	0.62	มากที่สุด	0.163	7
6. ผู้บริหารติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการ ปฏิบัติงานของครู ปฐมวัย	3.85	0.76	มาก	4.56	0.67	มากที่สุด	0.184	3
7. ผู้บริหารนำผลการ ประเมินไปใช้ พัฒนาการบริหารจัด การศึกษาระดับ ปฐมวัย	3.85	0.81	มาก	4.59	0.62	มากที่สุด	0.192	1
ค่าเฉลี่ยรวม	3.90	0.77	มาก	4.59	0.63	มากที่สุด	0.176	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 3 การบริหารงานบุคคล โดยมีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.59, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการเสริมสร้าง วินัย

คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ครูปฐมวัยและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X}$ =3.94, S.D.=0.78) รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำทะเบียนประวัติครู และบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ถูกต้องและปัจจุบัน ($\bar{X}$ =3.93, S.D.=0.75) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารจัดการสวัสดิการและสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูปฐมวัย ($\bar{X}$ =3.95, S.D.=0.73)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 3 การบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.57, S.D.=0.65) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน การเสริมสร้างวินัย คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ครูปฐมวัยและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X}$ =4.61, S.D.=0.63) รองลงมาคือ ผู้บริหารจัดการสวัสดิการและสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูปฐมวัย ($\bar{X}$ =4.59, S.D.=0.62) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน($\bar{X}$ =4.58, S.D.=0.62)

เมื่อพิจารณาการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 3 การบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้บริหารนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (0.192) มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นของครูปฐมวัย และบุคลากร (0.186) และผู้บริหารจัดการสวัสดิการและสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูปฐมวัย (0.163) มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
ด้านที่ 4 การบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	Modified	
1. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศของ เด็กปฐมวัย เชื่อมโยง ทั้งภายในและภายนอก อย่างเป็นระบบ	3.94	0.76	มาก	4.59	0.61	มากที่สุด	0.166	6
2. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูจัด สภาพแวดล้อมใน ห้องเรียนที่เอื้อต่อการ เรียนรู้และส่งเสริม พัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.95	0.75	มาก	4.61	0.61	มากที่สุด	0.167	5
3. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน การ ประชาสัมพันธ์และ เผยแพร่ข้อมูล สารสนเทศ ต่อ สถานศึกษาและ สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง	3.93	0.75	มาก	4.59	0.65	มากที่สุด	0.168	4

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
ด้านที่ 4 การบริหารทั่วไป (ต่อ)

การบริหารทั่วไป	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
4. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูจัด อาคารสถานที่ สิ่ง อำนวยความสะดวกที่ ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ปฐมวัย	3.93	0.74	มาก	4.62	0.60	มากที่สุด	0.175	1
5. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน การบำรุง ดูแล รักษาอาคาร สถานที่ ห้องเรียน และ แหล่งเรียนรู้	3.95	0.73	มาก	4.60	0.62	มากที่สุด	0.164	7
6. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน การสร้าง เครือข่ายความร่วมมือ จากบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์การ ภายนอก เข้ามาร่วม ทรัพยากรเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	3.92	0.80	มาก	4.61	0.61	มากที่สุด	0.174	2
7. ผู้บริหารรับฟังความ คิดเห็นของครูและ บุคลากรทางการศึกษา รวมถึงบุคคลอื่นที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง	3.91	0.76	มาก	4.58	0.64	มากที่สุด	0.171	3
ค่าเฉลี่ยรวม	3.93	0.76	มาก	4.60	0.62	มากที่สุด	0.169	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 4 การบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$, $S.D.=0.76$) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน การบำรุงดูแล รักษาอาคารสถานที่ ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=3.95$, $S.D.=0.73$) รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ($\bar{X}=3.95$, $S.D.=0.75$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.91$, $S.D.=0.76$)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 4 การบริหารทั่วไป ($\bar{X}=4.60$, $S.D.=0.62$) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูจัดอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X}=4.62$, $S.D.=0.60$) รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X}=4.61$, $S.D.=0.61$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.58$, $S.D.=0.64$)

เมื่อพิจารณาการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ด้านที่ 4 การบริหารทั่วไป พบว่า ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูจัดอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (0.175) มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์การภายนอก เข้ามาร่วมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (0.174) และผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน การบำรุงดูแล รักษาอาคารสถานที่ ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ (0.164) มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

ข้อมูลการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

ด้านการบริหารวิชาการ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์หลักสูตรระดับปฐมวัยให้มีหลักสูตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่มีกิจกรรมและ

ตัวชี้วัดตามระดับอายุของเด็ก จัดทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis ในการจัดการศึกษาเป็นประจำทุกปี การศึกษา และนำผลจากการทำ TOWS Matrix มาวางแผนพัฒนา ด้วยการเลือกปัจจัยเร่งด่วนสำคัญ เป็นลำดับ มาทำโครงการพัฒนาเพื่อนำมาปรับปรุงเพิ่มหลักสูตรลูกเสือเน้นให้เด็กปฏิบัติ ส่งเสริมตามความ ถนัดของเด็ก เพื่อให้เด็กตระหนักรู้เกี่ยวกับ ความถนัด และศักยภาพของตนเอง สามารถมองเห็นภาพ อนาคตของตนเองได้และพัฒนาเพิ่มคุณภาพของนักเรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ได้เป็นขั้นตอน คือ 1) ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร 2) นำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมา วิเคราะห์ให้สอดคล้องกับสถานศึกษา ท้องถิ่น และความต้องการของผู้ปกครอง จัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่ ได้จากการวิเคราะห์หลักสูตร 3) นำหลักสูตรไปใช้ 4) ประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1 “เพิ่มหลักสูตรลูกเสือเน้นให้เด็กปฏิบัติ ส่งเสริมตามความถนัดของ เด็ก เพื่อให้เด็กตระหนักรู้เกี่ยวกับ ความถนัด และศักยภาพของตนเอง สามารถมองเห็นภาพอนาคตของ ตนเองได้”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2 “เพื่อนำมาปรับและพัฒนาเพิ่มคุณภาพของนักเรียน ให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้ปกครอง”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3 “1) ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร 2) นำหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย มาวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับสถานศึกษา ท้องถิ่น และความต้องการของผู้ปกครอง จัดทำหน่วย การเรียนรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์หลักสูตร 3) นำหลักสูตรไปใช้ 4) ประเมินผลการใช้หลักสูตร”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4 “จัดทำการวิเคราะห์ SWOT ในการจัดการศึกษาเป็นประจำทุกปี การศึกษา และนำผลจากการทำ TOWS Matrix มาวางแผนพัฒนา ด้วยการเลือกปัจจัยเร่งด่วนสำคัญ เป็นลำดับ มาทำโครงการพัฒนา”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 “แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรระดับปฐมวัย โดยการ วิเคราะห์หลักสูตรระดับปฐมวัยให้มีหลักสูตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของเด็กปฐมวัย ที่สอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ที่มีกิจกรรมและตัวชี้วัดตามระดับอายุของเด็ก”

ด้านการบริหารงบประมาณ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมปรึกษา วางแผนสร้างความเข้าใจ กำหนดนโยบายของ กิจกรรมและตั้งงบประมาณ มีการอบรม ประชุมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการเขียนแผนงาน เพื่อวางแผน การใช้งบประมาณ โดยแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบว่าที่มาของงบประมาณมาจากแหล่งไหน และสามารถใช ไปกับการพัฒนาด้านใดบ้าง การใช้งบประมาณมุ่งเน้นความเป็นอิสระ มีความโปร่งใส มีความคล่องตัว สามารถตรวจสอบได้ มีการเสนอโครงการที่จะทำของแต่ละปี และนำมาประชุม วางแผน ในการใช้ งบประมาณของแต่ละโครงการ ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่จะจัดสรร โดยผ่านคณะกรรมการบริหาร สถานศึกษา นำไปสู่แผนปฏิบัติการประจำปีต่อไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1 “ประชุม ปรีกษา วางแผน นโยบายของกิจกรรมและตั้งงบประมาณ มุ่งเน้นความเป็นอิสระ มีความคล่องตัว สามารถตรวจสอบได้”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2 “มีการอบรม ประชุมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการเขียนแผนงานเพื่อ วางแผนการใช้งบประมาณ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3 “จัดประชุมสร้างความเข้าใจ ว่าที่มาของงบประมาณมาจากแหล่งไหน และสามารถใช้ในการพัฒนาด้านใดบ้าง การใช้งบประมาณต้องมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4 “บุคลากรทุกคนต้องรับทราบและมีส่วนในการวางแผนพัฒนาด้วยกัน การทำงานด้วยการให้ความสำคัญทุกคนในการร่วมพัฒนา จะทำให้เกิดความรับผิดชอบ ตระหนัก และสามารถช่วยจัดหางบประมาณ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 “มีการเสนอโครงการที่จะทำของแต่ละปี และนำมาประชุม วางแผน ในการใช้งบประมาณของแต่ละโครงการจะใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับงบประมาณที่จะจัดสรรให้ โดยผ่านคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา นำไปสู่แผนปฏิบัติการประจำปีต่อไป”

ด้านการบริหารงานบุคคล

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุม วางแผน พัฒนาการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับ บริบทของโรงเรียนตามเป้าประสงค์ ชี้แจงให้บุคลากรทุกคนทราบ เพื่อจัดทำกลยุทธ์ โครงการ และ กิจกรรม ในแผนปฏิบัติการต่อไป นำผลการประเมินเข้าสู่วงจรคุณภาพ PDCA ในการพัฒนาการศึกษา และให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา นำผลการประเมินมาปรับปรุงไปใช้พัฒนาการบริหารจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ให้ดีขึ้นหรือแก้ไขส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการวิเคราะห์ผลการประเมินของคณะกรรมการ ประเมิน และสรุปผลการประเมิน นำรายงานผลการประเมินให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องรับรู้และนำไปแก้ไข ปรับปรุงให้มีการพัฒนา มีการสร้างความผูกพัน สภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อสุขภาพจิตที่ดีขององค์กร การบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1 “ประชุม วางแผน นำผลประเมินมาพัฒนาให้ดีขึ้นหรือแก้ไขส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2 “ประชุมชี้แจงให้บุคลากรทุกคนทราบ และร่วมกันวางแผนพัฒนา การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3 “มาวางแผน เพื่อจัดทำกลยุทธ์ โครงการ และกิจกรรม ในแผนปฏิบัติการ ให้ตรงตามเป้าประสงค์ มีการสร้างความผูกพัน สภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อสุขภาพจิตที่ดีขององค์กร”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4 “นำผลการประเมินเข้าสู่วงจรคุณภาพ PDCA ในการพัฒนาการศึกษา และให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 “นำผลการประเมินมาปรับปรุงไปใช้พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยการวิเคราะห์ผลการประเมินของคณะกรรมการประเมิน และสรุปผลการประเมินนำรายงานผลการประเมินให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องรับรู้และนำไปแก้ไขปรับปรุงให้มีการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น”

ด้านการบริหารงานทั่วไป

ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการจัดการศึกษาในการพัฒนา และประชุมชี้แจง ให้ความรู้ครูเรื่อง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ พร้อมระบุผู้รับผิดชอบ มีการติดตาม ตรวจสอบ และให้ครูร่วมกันวางแผนจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ สร้างข้อตกลงร่วมกันในการจัดห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ ให้ครูระดับปฐมวัยช่วยกันออกความคิดในการจัดอาคารสถานที่ ห้องเรียน และกิจกรรมให้เด็กได้มีพัฒนาการตามวัย และมีความปลอดภัยในการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยผู้บริหารสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์จัดการศึกษาต่างๆ จัดให้มีการเยี่ยมชั้นเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู ปรับปรุงสถานที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เคลื่อนที่ตามทันสถานการณ์ปัจจุบัน คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก มีมาตรการดูแลความสะอาด เรียบร้อยให้รางวัลกับห้องเรียนที่มีการตกแต่งสวยงาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1 “ปรับปรุงสถานที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เคลื่อนที่ตามทันสถานการณ์ปัจจุบัน คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก มีมาตรการดูแลความสะอาด เรียบร้อย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2 “สนับสนุนการจัดการศึกษา จัดสรรงบประมาณในการพัฒนา และประชุมชี้แจง พร้อมระบุผู้รับผิดชอบ และมีการติดตาม ตรวจสอบ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3 “สร้างข้อตกลงร่วมกันในการจัดห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ จัดให้มีการเยี่ยมชั้นเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู ให้รางวัลกับห้องเรียนที่มีการตกแต่งสวยงาม”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4 “ครูควรมีความรู้เรื่องสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และให้ครูร่วมกันวางแผนจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 “ให้ครูระดับปฐมวัยช่วยกันออกความคิดในการจัดอาคารสถานที่ ห้องเรียน และกิจกรรมให้เด็กได้มีพัฒนาการตามวัย และมีความปลอดภัยในการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย”

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้า แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารทั่วไป สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 89.80 อายุผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 47.60 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 94.90 ประสบการณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 42.10 ตามลำดับ

5.1.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การบริหารทั่วไป และต่ำที่สุดคือ การบริหารงบประมาณ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การบริหารงานบุคคล และต่ำที่สุดคือ การบริหารงบประมาณ ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด อันดับที่ 1 คือ การบริหารงบประมาณ อันดับที่ 2 คือ การบริหารงานบุคคล อันดับที่ 3 คือ การบริหารงานทั่วไป และ อันดับที่ 4 คือ การบริหารวิชาการ

5.1.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน ที่เปิดสอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี สามารถสรุปแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ได้ดังนี้

1) ด้านการบริหารวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์หลักสูตรระดับปฐมวัยให้มีหลักสูตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่มีกิจกรรมและตัวชี้วัดตามระดับอายุของเด็ก จัดทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis ในการจัดการศึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษา และนำผลจากการทำ TOWS Matrix มาวางแผนพัฒนาด้วยการเลือกปัจจัยเร่งด่วนสำคัญเป็นลำดับ มาทำโครงการพัฒนาเพื่อนำมาปรับเปลี่ยนหลักสูตรลูกเสือ เน้นให้เด็กปฏิบัติ ส่งเสริมตามความถนัดของเด็ก เพื่อให้เด็กตระหนักรู้เกี่ยวกับความถนัด และศักยภาพของตนเอง สามารถมองเห็นภาพอนาคตของตนเองได้และพัฒนาเพิ่มคุณภาพของนักเรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองได้เป็นขั้นตอน คือ 1) ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร 2) นำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับสถานศึกษาท้องถิ่น และความต้องการของผู้ปกครอง จัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์หลักสูตร 3) นำหลักสูตรไปใช้ 4) ประเมินผลการใช้หลักสูตร

2) ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุม ปรึกษา วางแผน สร้างความเข้าใจ กำหนดนโยบายของกิจกรรมและตั้งงบประมาณ มีการอบรม ประชุมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการเขียนแผนงาน เพื่อวางแผนการใช้งบประมาณ โดยแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบว่าที่มาของงบประมาณมาจากแหล่งใด และสามารถนำไปกับการพัฒนาด้านใดบ้าง การใช้งบประมาณมุ่งเน้นความเป็นอิสระ มีความโปร่งใส มีความคล่องตัว สามารถตรวจสอบได้ มีการเสนอโครงการที่จะทำของแต่ละปี และนำมาประชุมวางแผน ในการใช้งบประมาณของแต่ละโครงการ ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่จะจัดสรรโดยผ่านคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา นำไปสู่แผนปฏิบัติการประจำปีต่อไป

3) ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุม วางแผน พัฒนาการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ตามเป้าประสงค์ ชี้แจงให้บุคลากรทุกคนทราบ เพื่อจัดทำกลยุทธ์ โครงการ และกิจกรรม ในแผนปฏิบัติการต่อไป นำผลการประเมินเข้าสู่วงจรคุณภาพ PDCA ในการพัฒนาการศึกษา และให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา นำผลการประเมินมาปรับปรุงไปใช้ พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้ดีขึ้น หรือแก้ไขส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการวิเคราะห์ผลการประเมินของคณะกรรมการประเมิน และสรุปผลการประเมิน นำรายงานผลการประเมินให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องรับรู้และนำไปแก้ไขปรับปรุงให้มีการพัฒนา มีการสร้างความผูกพัน สภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อสุขภาพจิตที่ดีขององค์กร การบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4) ด้านการบริหารทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการจัดการศึกษาในการพัฒนา และประชุมชี้แจงให้ความรู้ครู เรื่อง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ พร้อมระบุผู้รับผิดชอบ มีการติดตาม ตรวจสอบ และให้ครูร่วมกันวางแผนจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ สร้างข้อตกลงร่วมกันในการจัดห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ ให้ครูระดับปฐมวัยช่วยกันออกความคิดเห็นในการจัดอาคารสถานที่ ห้องเรียน และกิจกรรมให้เด็กได้มีพัฒนาการตามวัย และมีความปลอดภัยในการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยผู้บริหารสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์จัดการศึกษาต่างๆ จัดให้มีการเยี่ยมชั้นเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู ปรับปรุงสถานที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เคลื่อนที่ตามทันสถานการณ์ปัจจุบัน คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก มีมาตรการดูแลความสะอาด ระเบียบร้อย ให้ง่ายแก่การใช้ห้องเรียนที่มีการตกแต่งสวยงาม

5.2 การอภิปรายผล

5.2.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารทั่วไป 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงบประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในปัจจุบัน ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาท มีระบบประเมินผลและติดตามคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ เน้นการพัฒนาเด็กผ่านกิจกรรมการเล่นและประสบการณ์ตรงที่เหมาะสมกับวัย ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และโรงเรียนในการพัฒนาเด็ก จัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก ทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างสถานศึกษาเพื่อที่จะให้นักเรียนได้เข้าเรียนในสถานศึกษาของตนเองมากยิ่งขึ้น และเป็นการสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ส่งผลให้สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรดี คำศรีเมือง (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติคิตส์เพิร์ส ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติคิตส์เพิร์ส โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วงเพชร การุณย์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อเรียงลำดับจากมากไปน้อยจะได้ ดังนี้ 1) การบริหารทั่วไป 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารวิชาการ และ 4) การบริหารงบประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น เป็นนโยบายของทิศทางการจัดการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยเห็นได้จากวิสัยทัศน์ที่ส่วนหนึ่งได้กล่าวว่า มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานชาติ และการบริหารจัดการศึกษาที่ดีนั้นส่งผลให้เด็กทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนาการเตรียมความพร้อม การตอบสนองความต้องการพื้นฐานตามเกณฑ์สถานะความต้องการพื้นฐานของเด็ก ส่งเสริมพัฒนาการรอบด้าน รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรมจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับธรรมชาติพัฒนาการของเด็ก ความแตกต่างของแต่ละบุคคลและกับวิถีชีวิตของคนไทยให้ประสบความสำเร็จอย่างเต็มประสิทธิภาพ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชนนั้น จึงอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับของ เมธาพร อุดมบุญญานุภาพ (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 สภาพที่พึงประสงค์ของคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณีสร่า แพหม่อ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ที่คาดหวังการพัฒนาความสามารถทางด้านการบริหารของผู้บริหารให้พัฒนาได้อย่างเหมาะสมที่สุด ซึ่งจะทำให้คุณภาพด้านการบริหารจัดการศึกษาเพิ่มขึ้นทางอ้อม

จากผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ อันดับที่ 1 การบริหารงบประมาณ อันดับที่ 2 คือ การบริหารงานบุคคล อันดับที่ 3 คือ การบริหารทั่วไป อันดับที่ 4 คือ การบริหารวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย มีกระบวนการที่บุคลากรในสถานศึกษาทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวข้องกับคนและอนาคตของสังคม จึงต้องอาศัยทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผลด้านที่มีความต้องการจำเป็น สอดคล้องกับ พรรษา ตรีกุลบางคล้า (2566) กล่าวว่า การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นภารกิจที่สำคัญที่ผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ เยาวพา เคชะคุปต์ (2542) การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่บุคคลต่างๆ ในสถานศึกษานั้นร่วมกันทำงานโดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน

5.1.2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ดังนี้

ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์หลักสูตรระดับ
ปฐมวัยให้มีหลักสูตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2560 ที่มีกิจกรรมและตัวชี้วัดตามระดับอายุของเด็ก จัดทำวิเคราะห์ SWOT Analysis
ในการจัดการศึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษา และนำผลจากการทำ TOWS Matrix มาวางแผนพัฒนา
ด้วยการเลือกปัจจัยเร่งด่วนสำคัญเป็นลำดับ มาทำโครงการพัฒนาเพื่อนำมาปรับเปลี่ยนหลักสูตรลูกเสือ
เน้นให้เด็กปฏิบัติ ส่งเสริมตามความถนัดของเด็ก เพื่อให้เด็กตระหนักรู้เกี่ยวกับ ความถนัด และศักยภาพ
ของตนเอง สามารถมองเห็นภาพอนาคตของตนเองได้และพัฒนาเพิ่มคุณภาพของนักเรียน ให้สอดคล้อง
กับความต้องการของผู้ปกครองได้เป็นขั้นตอน คือ 1) ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร 2) นำหลักสูตร
การศึกษาปฐมวัยมาวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับสถานศึกษา ท้องถิ่น และความต้องการของผู้ปกครอง
จัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์หลักสูตร 3) นำหลักสูตรไปใช้ 4) ประเมินผลการใช้หลักสูตร
ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระวีวรรณ ทิพยานนท์ (2565) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหาร
วิชาการโรงเรียนปฐมวัย ตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ พบว่า การบริหารวิชาการโรงเรียน
ปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จที่มีลำดับสูงสุด คือ การพัฒนาสื่อการสอน การพัฒนา
หลักสูตร การวัดและประเมินผลพัฒนาการ การนิเทศการศึกษา และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ (2566) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการ
ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการ
อย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่าง
ต่อเนื่อง

ด้านบริหารงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุม ปรึกษา วางแผน
สร้างความเข้าใจ กำหนดนโยบายของกิจกรรมและตั้งงบประมาณ มีการอบรม ประชุมกับบุคคลที่
เกี่ยวข้องในการเขียนแผนงาน เพื่อวางแผนการใช้งบประมาณ โดยแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบว่าที่มาของ
งบประมาณมาจากแหล่งใด และสามารถนำไปกับการพัฒนาด้านใดบ้าง การใช้งบประมาณมุ่งเน้นความ
เป็นอิสระ มีความโปร่งใส มีความคล่องตัว สามารถตรวจสอบได้ มีการเสนอโครงการที่จะทำของแต่ละปี
และนำมาประชุม วางแผน ในการใช้งบประมาณของแต่ละโครงการ ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่จะ
จัดสรรโดยผ่านคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา นำไปสู่แผนปฏิบัติการประจำปีต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ
งานวิจัยของ อุษณี กำพรว้า (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาโรงเรียน
ศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า การปรับปรุงและ
พัฒนาแผนการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบอย่างต่อเนื่อง และให้มีการ

ดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณได้อย่างถูกต้อง และพัฒนาระบบการบริหารงานงบประมาณ โดยมุ่งเน้น ความเป็นอิสระ ความโปร่งใส ความคล่องตัว ความคุ้มค่า ประหยัด และสามารถตรวจสอบได้ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ศรีมกุฎพันธ์ (2559) ได้ศึกษาการบริหารงานสถานศึกษาระดับปฐมวัย เอกชนที่มีประสิทธิผลในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า นโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษาเอกชนระดับ ปฐมวัย ดำเนินงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้งด้านการจัดองค์กรการบริหาร การบริหารงบประมาณ รายงานประจำปี และการประกันคุณภาพสถานศึกษา

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผน พัฒนาการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ตามเป้าประสงค์ ชี้แจงให้บุคลากรทุกคน ทราบ เพื่อจัดทำกลยุทธ์ โครงการ และกิจกรรม ในแผนปฏิบัติการต่อไป นำผลการประเมินเข้าสู่วงจร คุณภาพ PDCA ในการพัฒนาการศึกษา และให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา นำผลการประเมินมา ปรับปรุงไปใช้พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้ดีขึ้น หรือแก้ไขส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการ วิเคราะห์ผลการประเมินของคณะกรรมการประเมิน และสรุปผลการประเมิน นำรายงานผลการประเมิน ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องรับรู้และนำไปแก้ไขปรับปรุงให้มีการพัฒนา มีการสร้างความผูกพัน สภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อสุขภาพจิตที่ดีขององค์กร การบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จินดาภัก ใจชื่อ ภารดี อนันต์นาวี และ มนสิข สิริสมบูรณ์ (2564) ได้ศึกษารูปแบบการ บริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชลบุรี พบว่า การ คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเหมาะสม สุขภาพกายสุขภาพจิตดี เพื่อมาบริหาร จัดการงานปฐมวัยให้ตรงตามเป้าประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐ์ณพัชร อ่อนตาม (2562) ได้ศึกษาเทคนิคการบริหารงานแบบ PDCA (Deming Cycle) PDCA (Deming Cycle) Management Techniques พบว่า การบริหารงานแบบ PDCA (Deming Cycle) ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Doing) ขั้นตอนการตรวจสอบ (Checking) ขั้นตอนการปรับปรุง (Action)

ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการจัดการศึกษา ในการพัฒนา และประชุมชี้แจง ให้ความรู้ครู เรื่อง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ พร้อมระบุ ผู้รับผิดชอบ มีการติดตาม ตรวจสอบ และให้ครูร่วมกันวางแผนจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับหน่วย การเรียนรู้ สร้างข้อตกลงร่วมกันในการจัดห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ ให้ครูระดับปฐมวัยช่วยกันออก ความคิดในการจัดอาคารสถานที่ ห้องเรียน และกิจกรรมให้เด็กได้มีพัฒนาการตามวัย และมีความปลอดภัย ในการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยผู้บริหารสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ จัดการศึกษาต่างๆ จัดให้มีการเยี่ยมชั้นเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู ปรับปรุงสถานที่ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เคลื่อนที่ตามทันสถานการณ์ปัจจุบัน คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก มีมาตรการ ดูแลความสะอาด เรียบร้อย ให้รางวัลกับห้องเรียนที่มีการตกแต่งสวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

สุพัตรา ยืนชีวิต (2564) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า มีการสนับสนุนการจัดการศึกษาให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา แก้วสุชา และ ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2566) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของกลุ่มโรงเรียนช่องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า มีการกำหนดมาตรการดูแลความสะอาดชั้นเรียนปฐมวัยให้สะอาดเรียบร้อย มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม มีของเล่นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และวางแผนกำหนดงาน/โครงการ งบประมาณ แผนปฏิบัติงานด้านอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมที่ชัดเจน เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการจัดการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและกลางแจ้ง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ด้านการบริหารวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการวัดและประเมินผลนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดทำโครงการพัฒนาให้ความรู้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านการวัดและประเมินผลนักเรียน เพื่อให้ทุกคนมีความรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการต่อไป
- 2) ด้านการบริหารงบประมาณ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์และจัดลำดับความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ควรมีการออกติดตาม ตรวจสอบ การใช้งบประมาณอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คำแนะนำการใช้งบประมาณที่ถูกต้อง และผู้บริหารควรมีการประชุมการใช้งบประมาณ การจัดลำดับความสำคัญของการใช้งบประมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้
- 3) ด้านการบริหารงานบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารจัดสวัสดิการและสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการเสริมสร้างความรู้สึกรักพึงพอใจของครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เช่น สวัสดิการ ค่าตอบแทน รางวัล คำชมเชย ที่เหมาะสมกับงาน เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในโรงเรียน มีหลักประกันการช่วยเหลือในด้านต่างๆ ตามกรณีที่เหมาะสมอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ
- 4) ด้านการบริหารทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริมสนับสนุน การบำรุงดูแล รักษาอาคารสถานที่ ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการตรวจสอบดูแล ซ่อมบำรุง อาคารสถานที่ ห้องเรียน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อความปลอดภัยของทุกคนในโรงเรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชนด้านการบริหารงบประมาณ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด จึงควรทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ ระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน โดยวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการมากขึ้น

2) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน เพื่อวิเคราะห์ให้เห็นถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการ

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรพรสซีสเต็ม.
- กมลพรรณ เอกณรงค์. (2560). แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้เป็นโรงเรียน
แห่งความสุข. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาบังคับ
พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย
- _____. (2561). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี.
- _____. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4)
พ.ศ.2562 ราชกิจจานุเบกษา.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เอดสันเพรสโปรดักส์.
- ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพพรรณี).
- คณินิจ วิจิตรปัญญา และ วานิช ประเสริฐพร. (มกราคม – มิถุนายน 2564). แนวทางการพัฒนาการ
บริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วารสารสถาบันวิจัยพินิจธรรม, 8(1), 39-50
- คำเตีย ก่าเกลี้ยง. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพทางการศึกษาภายใน
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1.
(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- จินดาภัก ใจซื่อ, ภารดี อนันต์นาวิ และ มนสิข สิริสมบุญ. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการ
การศึกษาระดับปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชลบุรี. วารสาร
สังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 6(12), 376-392
- ชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ. (2566) รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ณัฐพันธุ์ อ่อนตาม. (กรกฎาคม – กันยายน 2562). เทคนิคการบริหารงานแบบ PDCA (Deming Cycle) PDCA (Deming Cycle) Management Techniques. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 1(3), 39-46.
- ดวงดาว ลิ้มสกุล และ ชลาภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์. (2566). การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์).
- ธีระ รุณเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธีระรัตน์ คั่นฉิมวงศ์. (2560). การศึกษาการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).
- นิตยา ศรีภูมิพันธุ์. (2559) การบริหารงานสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนที่มีประสิทธิภาพในจังหวัดกาญจนบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี).
- ประยงค์ ศรีโหม้. (2563). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ปราณิสรา แพหมอ. (กรกฎาคม – ธันวาคม 2561). รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, 7(2), 126-134
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พรรษา ตระกูลบางคล้า. (2566). หลักการและกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- พระเอกชัย พิเลศรัมย์. (2562). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พัชรารัตน์ แสงวงศ์. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- พิชชาภา ต่อไพศาล และ สุกัญญา สุदारรัตน์. (กรกฎาคม – ธันวาคม 2566). การบริหารสู่ความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารวันมูฮอว์รพุทธศาสนปริทรรศน์, 10(2), 25-36
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2561). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทริปปี้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนตรี.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และคณะ. (2566). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มาคอเซาะ สาแล. (2565). การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอบันนังสตา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).
- เมธพร อุดมบุญญานุภาพ. (2566). สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนครพนม).
- เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล. (2561). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- ระวีวรรณ ทิทยานนท์. (2565). ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิวัติการศึกษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: มติชน.
- เรณู ลิ่วอิส และ สำเร็จ ยุธชัย. (กรกฎาคม – ธันวาคม 2563). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 4(2), 11-20.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วงเพชร การุณย์. (2563). รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาล
ประจำจังหวัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- วิศิธา อรุณกิตติพร. (2561). การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- วิมลย์ สีสทอง. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดสกลนคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร).
- วิเลี่ยน วุฒิสาร, ทวี วาจาสัตย์ และ สาริศา เจนเข้ว่า. (2563). รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัย
ของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยปทุมธานี).
- วุฒิพร ประทุมพงษ์. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ศรัณญา น้อยพิมาย. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ. (2561). เอกสารประกอบการเรียน การศึกษาปฐมวัย (Early
Childhood Education). กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์กราฟิกไซท์.
- ศศิศา คชโคตร. (2538). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัด
ยโสธร. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สัณมา รณิธย์. (2560). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). แนวดำเนินงานศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ.
กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวทางการบริหาร
จัดการหลักสูตร. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2561). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2561.
กรุงเทพฯ สำนักงานฯ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2543). **หลักการจัดอนุบาลศึกษา**. กรุงเทพฯ: ศรีเมืองการพิมพ์.
- สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น. (2547). **คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2548). **การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี. (2565). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565 และ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร)**. สำนักงานฯ.
- สุกัญญา แก้วสุขา และ ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมมงคล. (2566). **แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของกลุ่มโรงเรียนช่องลมสุขสันต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1**. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร).
- สุทธิกันต์ อุตสารห์. (2555). **แนวคิด ทฤษฎีทางการจัดการ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2559). **ภาวะความเป็นผู้นำ**. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). **การบริหารการศึกษา : สำนักและทฤษฎี (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). **การบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- สุพัตรา ยืนชีวิต (2564). **ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1**. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ).
- สุรัชย์ พรหมปากดี. (2565). **ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม**. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- สุวรรณรา นาทอง. (2562). **ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี**. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุวิมล ว่องวาณิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อศิราภรณ์ วรรณรัตน์. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- อนุชิต สุขกสิ. (2560). การศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระนอง จันทบุรี และตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- อภิรดี คำศรีเมือง. (2563). แนวทางการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติคิตส์เฟิร์สท์. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกริก).
- อุ้นทยา ผาผิง. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- อุษณี กำพรว้า (ธันวาคม 2561) การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาโรงเรียนศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. วารสารการวัดผล การศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 24(2), 312-326

ภาคผนวก

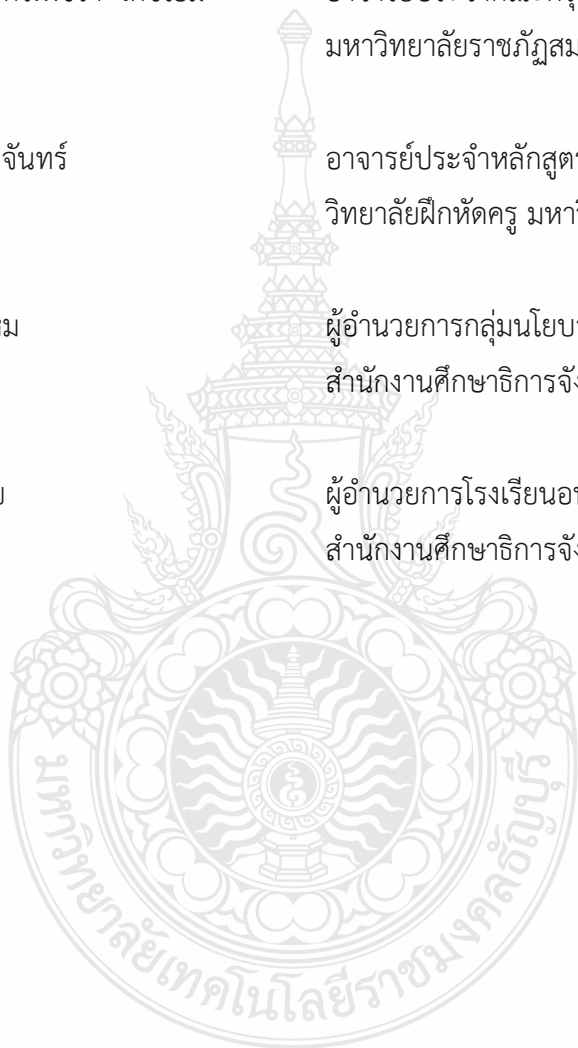

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจประเมินเครื่องมือวิจัย
- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลสำคัญ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการวิจัย

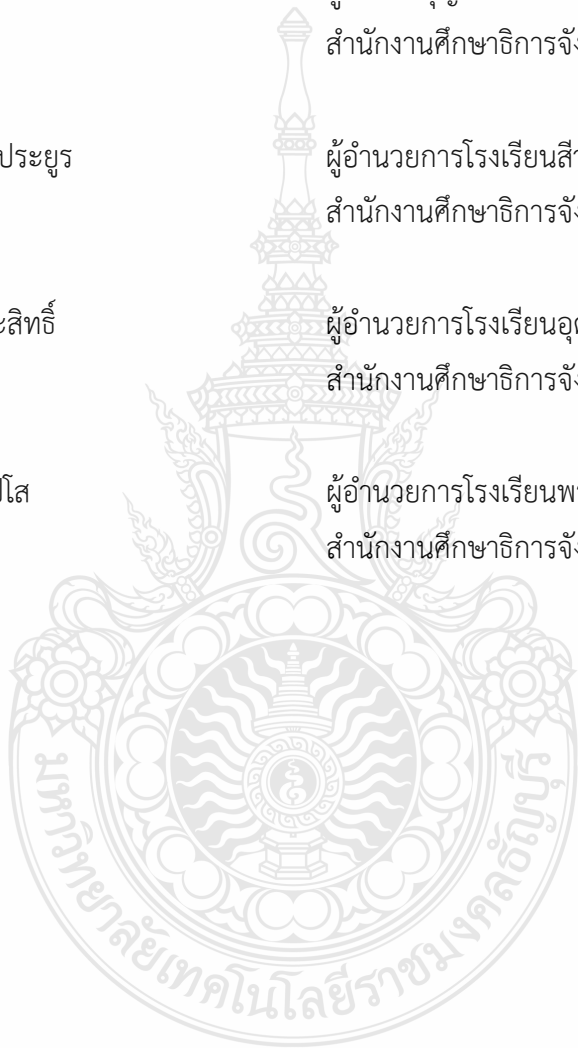
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจประเมินเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เมษา นวลศรี	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา เดชโฮม	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา
3. ดร.ระติกรณ์ นิยมะจันทร์	อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
4. ดร.สิทธิพร สุดพรหม	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
5. นางนิภารัตน์ รื่นสุข	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลที่ปรกร
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ข้อมูลสำคัญ

1. ดร.ณัฐา วิจารณ์ภาค	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่พัฒนา
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
2. ดร.พัชรี ทรัพย์ทวีพร	ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนประสานมิตร
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
3. ดร.เลอลักษณ์ คุ่มประยูร	ผู้อำนวยการโรงเรียนสีวลีคลองหลวง
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
4. ดร.กฤษฎา บุญญะสิทธิ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดมวิทยา
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
5. ชิสเตอร์มยุรา วาปีโส	ผู้อำนวยการโรงเรียนพระวิสุทธิวงส์
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๕๙๖

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาระดับปริญญาโท

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.เมษา นวลศรี

เนื่องด้วย นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือที่ใช้วิจัย ให้กับ นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมพล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐๒ ๕๕๔๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๕๓๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๕๕๖

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาระดับปริญญาโท

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา เดชโสม

เนื่องด้วย นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือที่ใช้วิจัย ให้กับ นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐๒ ๕๔๙๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๓๗๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๕๕๖

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาระดับปริญญาโท

เรียน ดร.ระติกรณ์ นิยมะจันทร์

เนื่องด้วย นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมนิเทศสำหรับเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือที่ใช้วิจัย ให้กับ นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐๒ ๕๔๔๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๔๗๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๕๕๖

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาระดับปริญญาโท

เรียน ดร.สิทธิพร สุดพรหม

เนื่องด้วย นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือที่ใช้วิจัย ให้กับ นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐๒ ๕๔๙๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๔.๐๒/๐๕๔๖

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๔ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาระดับปริญญาโท

เรียน นางสาวนิกานต์ รื่นสุข

เนื่องด้วย นางสาวนิกานต์ รื่นสุข นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ ดร.พินลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือที่ใช้วิจัย ให้กับ นางสาวนิกานต์ รื่นสุข เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐๒ ๕๔๔๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๔

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๖๑๐.๕

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตให้ให้นักศึกษาระดับปริญญาโทเข้าทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

เนื่องด้วย นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ดังกล่าว

ทางคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขออนุญาตจากท่านให้ นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข เข้าทำการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยซึ่งเป็นแบบสอบถาม จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อนำผลจากการทดลอง ไปใช้ประกอบการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และนักศึกษาจะติดต่อขอกำหนดวันและเวลาเข้าทำการทดลองด้วย ตนเองต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร ๐๒ ๕๔๔๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๔๗๐๓๐๓

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตให้ให้นักศึกษาระดับปริญญาโท เข้าเก็บข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัย

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

เนื่องด้วย นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ดังกล่าว

ทางคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขออนุญาตจากท่านให้ นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข เข้าทำการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับปฐมวัยโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน ๒๕๔ ชุด เพื่อนำผลไปใช้ประกอบการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ และนักศึกษาจะติดต่อไปยังสถานศึกษาเพื่อทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐๒ ๕๔๔๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๔

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๑๐๐๓.๔

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๔ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาระดับปริญญาโทเข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประสานมิตร

เนื่องด้วย นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพ็ชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ดังกล่าว

ทางคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข เข้าทำการสัมภาษณ์ท่านผู้บริหาร เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และนักศึกษาจะขอติดต่อเข้าสัมภาษณ์ตามวัน และเวลาที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

หลักสูตร ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

โทร ๐๒ ๕๔๙๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๔

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๑๐๐๑.๓

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหิให้นักศึกษาระดับปริญญาโทเข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระวิสุทธีวงศ์

เนื่องด้วย นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพ็ชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ดังกล่าว

ทางคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขออนุญาตเคราะหิจากท่านให้ นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข เข้าทำการสัมภาษณ์ท่านผู้บริหาร เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และนักศึกษาจะขอติดต่อเข้าสัมภาษณ์ตามวัน และเวลาที่ท่านให้ความอนุเคราะหิต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะหิดด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

หลักสูตร ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

โทร ๐๒ ๕๔๙๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๑๐๐๑

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาระดับปริญญาโทเข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดมวิทยา

เนื่องด้วย นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ดังกล่าว

ทางคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข เข้าทำการสัมภาษณ์ท่านผู้บริหาร เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และนักศึกษาจะขอติดต่อเข้าสัมภาษณ์ตามวัน และเวลาที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

หลักสูตร ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

โทร ๐๒ ๕๔๙๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๔๗๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๔.๐๒/๑๐๐๑.๑

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๔ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาระดับปริญญาโทเข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วลีคลองหลวง

เนื่องด้วย นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ทางคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข เข้าทำการสัมภาษณ์ท่านผู้บริหาร เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และนักศึกษาจะขอติดต่อเข้าสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมพล)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

หลักสูตร ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

โทร ๐๒ ๕๔๔๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๔

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๑๐๐๑.๒

คณะกรรมการการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาระดับปริญญาโทเข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่วัฒนา

เนื่องด้วย นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการปทุมธานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ทางคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข เข้าทำการสัมภาษณ์ท่านผู้บริหาร เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และนักศึกษาจะขอติดต่อเข้าสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

หลักสูตร ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

โทร ๐๒ ๕๔๙๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๔

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์
สำหรับการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายของการวิจัย (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี และ (2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
3. กรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อ เพราะคำตอบของท่านเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว การตอบคำถามของท่านถือเป็นความลับ ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อท่านและหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) หน้าข้อความที่เป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1. เพศ () ชาย () หญิง	
2. อายุ () น้อยกว่า 30 ปี () 31 – 39 ปี () 40 – 49 ปี () 50 ปีขึ้นไป	
3. ระดับการศึกษาสูงสุด () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก	
4. ประสบการณ์ในการทำงาน () น้อยกว่า 5 ปี () 6 – 10 ปี () 11 – 15 ปี () 16 ปีขึ้นไป	
5. อำเภอของสถานศึกษา () ลำลูกกา () ธัญบุรี () คลองหลวง () สามโคก () ลาดหลุมแก้ว () หนองเสือ () เมืองปทุมธานี	

ตอนที่ 2 ข้อคำถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาความเหมาะสมของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของแต่ละข้อ โดยกำหนดระดับเกณฑ์คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนเอกชน		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่ พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. การบริหารวิชาการ											
1.1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรระดับปฐมวัยของสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย										
1.2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครู จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										
1.3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครู บูรณาการกิจกรรม และการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย										
1.4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครู มีการวัดและประเมินผลผู้เรียน										
1.5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครู มีการทบทวน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน										

การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนเอกชน		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่ พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.6	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินพัฒนาการ เด็ก แผนการสอนและหลักสูตรสถานศึกษามาใช้ วางแผนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็น ระบบ										
1.7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม และ การประกันคุณภาพภายใน										
2. การบริหารงบประมาณ											
2.1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ ในการจัดระบบการบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุ อย่างชัดเจน										
2.2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผนการใช้ งบประมาณให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง										
2.3	ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการใช้งบประมาณ ถูกต้องตามระเบียบ/กฎหมายที่กำหนด และ สอดคล้องกับนโยบาย										
2.4	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการ วิเคราะห์การใช้งบประมาณและจัดลำดับ ความเหมาะสม										
2.5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการจัดสรร งบประมาณ การเบิกจ่ายและการอนุมัติ งบประมาณอย่างเป็นระบบ และสามารถ ตรวจสอบได้										
2.6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับ ติดตามและ ตรวจสอบรายงานผลการใช้งบประมาณและ ผลการดำเนินงาน										

การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนเอกชน		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.7	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินด้าน งบประมาณ วางแผนพัฒนาการบริหารจัดการ ศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ										
3. การบริหารงานบุคคล											
3.1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำ ทะเบียนประวัติครู และบุคลากรในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ ถูกต้องและปัจจุบัน										
3.2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำ แผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็น ครูปฐมวัยมืออาชีพโดยมีวิธีการที่หลากหลาย										
3.3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการ เสริมสร้าง วินัย คุณธรรมจริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ครูปฐมวัยและ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา										
3.4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการ จัดระบบวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็น ของครูปฐมวัย และบุคลากรทางการศึกษาใน สถานศึกษา										
3.5	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสวัสดิการและสร้างขวัญ กำลังใจแก่ครูปฐมวัย และบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา										
3.6	ผู้บริหารสถานศึกษาติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูปฐมวัย และ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา										
3.7	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินไปใช้ พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย										

การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนเอกชน		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่ พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. การบริหารทั่วไป											
4.1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัย เชื่อมโยงทั้ง ภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบ										
4.2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูจัด สภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย										
4.3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ ต่อสถานศึกษาและสาธารณะอย่างต่อเนื่อง										
4.4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูจัด อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริม พัฒนาการเด็กปฐมวัย										
4.5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การบำรุง ดูแล รักษาอาคารสถานที่ ห้องเรียน และแหล่ง เรียนรู้										
4.6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การสร้าง เครือข่ายความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กรภาคนอก เข้ามาระดมทรัพยากร เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา										
4.7	ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของครูและ บุคลากรทางการศึกษา รวมถึงบุคคลอื่นที่มีส่วน เกี่ยวข้อง										

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง โปรดให้ข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ตามความคิดเห็นของท่าน

ผู้ให้การสัมภาษณ์..... ตำแหน่ง.....

วันที่ให้สัมภาษณ์..... เวลา.....

**ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี**

ประเด็นที่ 1 ท่านมีแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรระดับปฐมวัยของสถานศึกษาให้
ทันสมัยสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างไร

ประเด็นที่ 2 การใช้งบประมาณให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างไร

ประเด็นที่ 3 ท่านมีแนวทางการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
อย่างไร

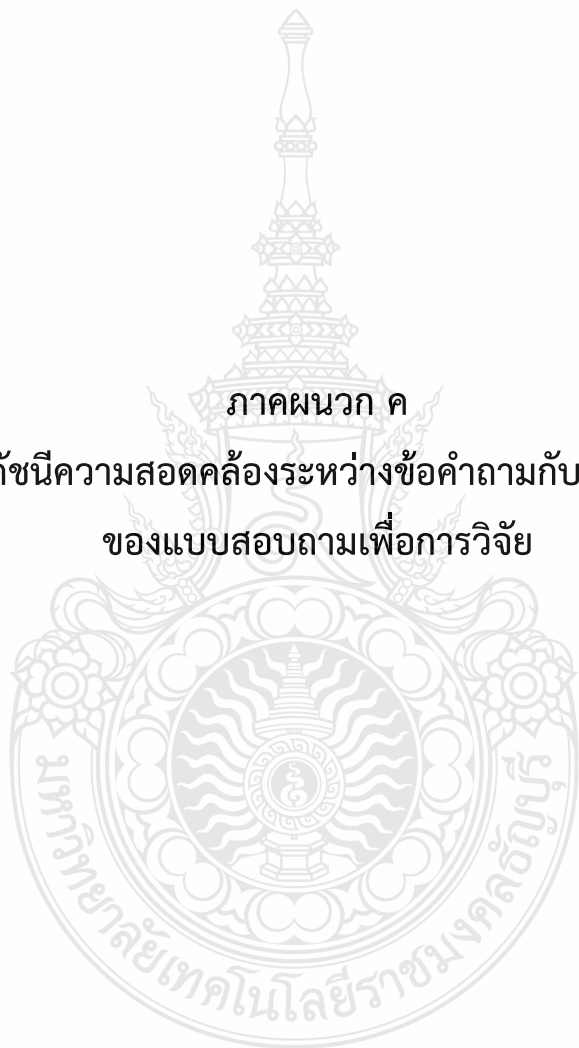
ประเด็นที่ 4 ท่านมีแนวทางการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูจัดอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก
ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างไร

ขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาให้ข้อมูล

ภาคผนวก ค

การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC)
ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

IOC ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้
เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ผลการตัดสินตรงตามเนื้อหา			
	สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่ สอดคล้อง (-1)	หมายเหตุ
1. เพศ () ชาย () หญิง	5	0	0	IOC = 1
2. อายุ () น้อยกว่า 30 ปี () 30 – 39 ปี () 40 – 49 ปี () 50 ปีขึ้นไป	5	0	0	IOC = 1
3. ระดับการศึกษา () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก	5	0	0	IOC = 1
4. ประสบการณ์ทำงาน () น้อยกว่า 5 ปี () 5 - 10 ปี () 11 – 15 ปี () 16 ปีขึ้นไป	5	0	0	IOC = 1

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นระดับแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับ
โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

ข้อ	การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนเอกชน	ผลการตัดสินตรงตามเนื้อหา			
		สอดคล้อง (+1)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ สอดคล้อง (-1)	หมายเหตุ
1. การบริหารวิชาการ					
1.1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรระดับปฐมวัยของสถานศึกษาให้ทันสมัยสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	5	0	0	IOC = 1
1.2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5	0	0	IOC = 1
1.3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูบูรณาการกิจกรรม และการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย	5	0	0	IOC = 1
1.4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการวัดและประเมินผลผู้เรียน	5	0	0	IOC = 1
1.5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	5	0	0	IOC = 1
1.6	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินพัฒนาการเด็ก แผนการสอนและหลักสูตรสถานศึกษามาใช้วางแผนการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ	5	0	0	IOC = 1
1.7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม และการประกันคุณภาพภายใน	5	0	0	IOC = 1

ข้อ	การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนเอกชน	ผลการตัดสินตรงตามเนื้อหา			
		สอดคล้อง (+1)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ สอดคล้อง (-1)	หมายเหตุ
2. การบริหารงบประมาณ					
2.1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ ในการจัดระบบการบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุอย่างชัดเจน	5	0	0	IOC = 1
2.2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านการ วางแผนการใช้งบประมาณให้กับบุคคลที่ เกี่ยวข้อง	5	0	0	IOC = 1
2.3	ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการใช้งบ ประมาณถูกต้องตามระเบียบ/กฎหมาย ที่กำหนด และสอดคล้องกับนโยบาย	5	0	0	IOC = 1
2.4	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการ วิเคราะห์การใช้งบประมาณและจัดลำดับ ความเหมาะสม	3	2	0	IOC = 0.6
2.5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การจัดสรรงบประมาณ การเบิกจ่ายและ การอนุมัติงบประมาณอย่างเป็นระบบ และ สามารถตรวจสอบได้	5	0	0	IOC = 1
2.6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับ ติดตามและ ตรวจสอบรายงานผลการใช้งบประมาณและ ผลการดำเนินงาน	5	0	0	IOC = 1
2.7	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินด้าน งบประมาณ วางแผนพัฒนาการบริหารจัด การศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ	5	0	0	IOC = 1

ข้อ	การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนเอกชน	ผลการตัดสินตรงตามเนื้อหา			
		สอดคล้อง (+1)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ สอดคล้อง (-1)	หมายเหตุ
3. การบริหารงานบุคคล					
3.1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำทะเบียนประวัติครู และบุคลากร ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ถูกต้องและ ปัจจุบัน	5	0	0	IOC = 1
3.2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษา เพื่อเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ โดยมีวิธีการที่หลากหลาย	5	0	0	IOC = 1
3.3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การเสริมสร้าง วินัย คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ครูปฐมวัย และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา	5	0	0	IOC = 1
3.4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การจัดระบบวิเคราะห์ความต้องการและ ความจำเป็นของครูปฐมวัย และบุคลากร ทางการศึกษาในสถานศึกษา	5	0	0	IOC = 1
3.5	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสวัสดิการ และ สร้างขวัญกำลังใจแก่ครูปฐมวัย และบุคลากร ทางการศึกษาในสถานศึกษา	5	0	0	IOC = 1
3.6	ผู้บริหารสถานศึกษาติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูปฐมวัย และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา	5	0	0	IOC = 1
3.7	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินไปใช้ พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	5	0	0	IOC = 1

ข้อ	การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนเอกชน	ผลการตัดสินตรงตามเนื้อหา			
		สอดคล้อง (+1)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ สอดคล้อง (-1)	หมายเหตุ
4. การบริหารทั่วไป					
4.1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัย เชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกอย่างเป็น ระบบ	5	0	0	IOC = 1
4.2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครู จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการ เรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย	5	0	0	IOC = 1
4.3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ ต่อสถานศึกษาและสาธารณะอย่างต่อเนื่อง	5	0	0	IOC = 1
4.4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครู จัดอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4	1	0	IOC = 0.8
4.5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการ บำรุงดูแล รักษาอาคารสถานที่ ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้	4	1	0	IOC = 0.8
4.6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์การภาคเอกชน มาระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	5	0	0	IOC = 1
4.7	ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของ ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงบุคคล อื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	5	0	0	IOC = 1

ผลการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1) สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ ตอนที่ 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี การหาคุณภาพของเครื่องมือวัดด้านความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีแอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าอยู่ในเกณฑ์สูง โดยแบบสอบถามมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98

โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

แบบสอบถาม	จำนวนข้อ คำถาม	ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's alpha)
แนวทางการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับ โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ปทุมธานี	28	0.98

ผลการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม เมื่อพิจารณาพบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 โดยค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้มีค่าไม่น้อยกว่า 0.70 ดังนั้นแบบสอบถามชุดนี้จึงสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้

ข้อมูลจากโปรแกรมทางสถิติ

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
0.98	28

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข
วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2540
ที่อยู่ 22/1 หมู่ 4 ตำบลบึงคอกไห อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150
การศึกษา ปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ประสบการณ์ทำงาน
พ.ศ. 2563 – ปัจจุบัน ครู โรงเรียนอนุบาลทีปรกร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

โทรศัพท์ 064 324 9629
อีเมล nichchakan_r@mail.mutt.ac.th

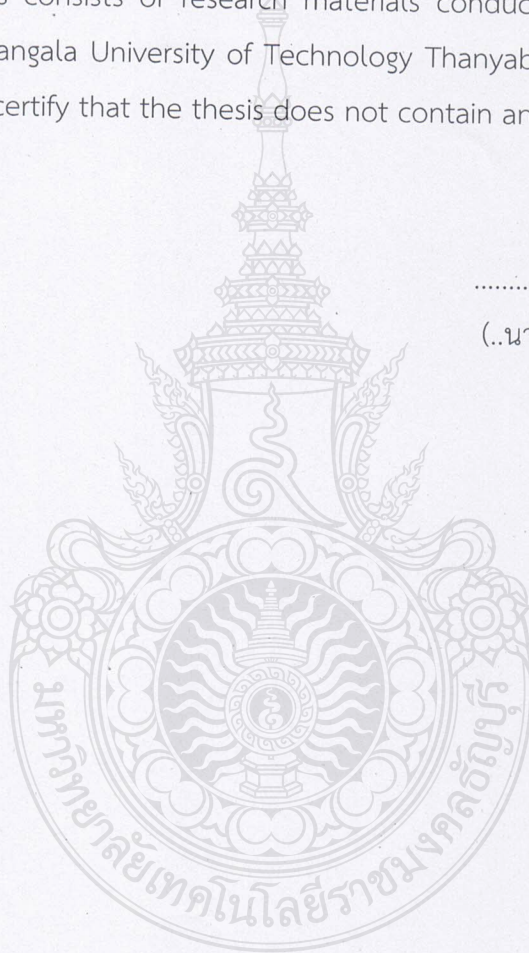

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นงานวิจัยที่เกิดจากการค้นคว้าและวิจัย ขณะที่ข้าพเจ้าศึกษาอยู่ใน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ดังนั้น งานวิจัยในวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ถือเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และข้อความต่าง ๆ ในวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าไม่มีการคัดลอกหรือนำงานวิจัยของผู้อื่นมานำเสนอในชื่อของข้าพเจ้า

This thesis consists of research materials conducted at Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi and hence the copyright owner. I hereby certify that the thesis does not contain any forms of plagiarism.

Ncl

(..นางสาวนิชกานต์ รื่นสุข..)

COPYRIGHT © 2024

FACULTY OF TECHNICAL EDUCATIONAL

RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY THANYABURI

ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2567

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี